

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»
(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του εξωτερικού,
καθώς και στους φίλους του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας
(Σημ.: Τα ευνόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα τους)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΧΡΟΝΟΣ 26ος
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 66
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1999
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ Δρχ. 1.000
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ \$ 50
ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΝΠΔΔ Δρχ. 5.000

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ:
1966 - '70 Μένιος Κουτσούκης
1971-'77 Γιώργος Δημόπουλος
1978-'92 Μένιος Κουτσούκης
1993 - Αθ. Κεράνης τηλ.: 8053996
Δημ. Κρίκος τηλ.: 6467052

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ
ΑΘΑΝ. Ι. ΚΕΡΑΝΗΣ
ΤΗΛ.: 80.53.996
ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
ΔΗΜ. ΓΚΑΝΤΗΡΑΓΑΣ
ΓΕΡΑΝΙΟΥ 7, ΤΗΛ. 5244309

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

1) Η έκδοση του περιοδικού μας.....	1
2) Οι εκλογές της Αδελφότητας - Ισολογισμός.....	2-4
3) Η Διετής συνέλευση της Αδελφότητας.....	5-12
4) Συνεστίαση της Αδελφότητας.....	13-16
5) Δραστηριότης της Δημαρχίας Ποταμιάς.....	17-21
6) Φωτογραφίες - Κάλαντα - Αγίας Παρασκευής.....	22
7) Οι ακραίοι φρουροί του χωριού μας.....	23-25
8) Ευρυτανία. Η καρδιά της Ελλάδας.....	26
9) Ξενοδοχείο - Στολιδί του χωριού.....	27-28
10) Απ' όσα θυμάμαι.....	29-30
11) Παναγία η Δομνινιώτισσα (Π. Βασιλείου).....	31-32
12) Νέα από την Ευρυτανία.....	33-34
13) Εκδήλωση Βράβευσης Ευρυτάνων.....	35
14) Νέα από το χωριό με λίγα λόγια.....	36
15) Αναμνήσεις (Π. Κεράνη).....	37-40
16) Επιστολές.....	41-42
17) Το συμπεθερικό (Παράδοση Λαϊκή).....	43
18) Οι δραστηριότητες του Αθλητικού Ομίλου.....	44
19) Βιβλιοπαρουσιάσεις.....	45-52
20) Απομνημονεύματα (Δ. Δερματά).....	53-55
21) Η Ορθοδοξία στη Μαδαγασκάρη.....	56-59
22) Η ζωή του κ. Τσέντου.....	60-62
23) Στρατιωτικό Ημερολόγιο (Δημ. Πολύζου).....	63-65
25) Η Νοσταλγία του Γιάννη.....	66-67
26) Οι μάστοροι (Γ. Κοτζιούλα).....	68-69
27) Οι συνδρομές.....	70-71
28) Δωρεές εις μνήμη - Διάφορες δωρεές.....	72
29) Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν.....	73-80

Η έκδοση του περιοδικού μας

Ανάμεσα στα τόσα αξιόλογα έντυπα που κυκλοφορούν στο χώρο της Ευρυτανίας, είναι και τα “Μικροχωρίτικα Γράμματα” που κυκλοφορούν δυο φορές το χρόνο και εκδίδονται από την Αδελφότητα Μικροχωριτών.

Γιατί είναι ένα έντυπο, που απευθύνεται σε Μικροχωρίτες κατά κύριο λόγο και θέλει να διατηρήσει την επαφή των ξενιτεμένων με το χωριό μας. Παράλληλα να ενημερώνει όσους ενδιαφέρονται για τα θέματα του Μικρού Χωριού και φυσικά τις αρμόδιες αρχές που καλούνται συχνά να δώσουν λύσεις στα προβλήματα της Κοινότητας. Για τους φίλους του Μικρού Χωριού επιθυμεί να τους δίνει τον παλμό του χωριού κάθε φορά και να τους φέρνει κοντά στη φύση του, έστω και νοερά.

Για τους λόγους αυτούς το περιοδικό είναι το βήμα απ’ όπου θα μπορεί ο Μικροχωρίτης να εκφράζει τις απόψεις του για τα θέματα του χωριού ή της Αδελφότητας. Εξ άλλου η έκδοση του περιοδικού θα είναι μέσα στα πλαίσια της δράσης της Αδελφότητας για την πραγματοποίηση των σκοπών της.

Σαν όργανο της Αδελφότητας επιδιώκει με την αλληλογραφία, την πληροφόρηση κ.λπ. να κρατάει ενήμερους τους Μικροχωρίτες, όπου υπάρχουν, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στα μακρινά μέρη, όπως Αμερική, Αυστραλία, Καναδά κ.ά.

Το περιοδικό βγαίνει με εθελοντική προσφορά και συνεργασία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου Αδελφότητας. Επιζητείται γι’ αυτό η διεύρυνση της συνεργασίας και μεταξύ των λοιπών μελών της Αδελφότητας και προ παντός των νέων.

Θα πρέπει για το σκοπό αυτό χωρίς δισταγμό, να στέλνουν συνεργασίες όλοι όσοι έχουν να πουν κάτι για το χωριό ή ακόμη και για γενικότερα θέματα του τόπου μας. Ιδιαίτερα επιθυμητές είναι οι πληροφορίες για διάφορα συμβάντα που συνδέονται με το Μικρό Χωριό ή τους Μικροχωρίτες. Ακόμη τα γράμματα, οι υποδείξεις, η δράση των Μικροχωριτών, διάφορες ιστορίες, διηγήματα, ποιήματα και γενικά λογοτεχνικά κείμενα, αναμνήσεις των παλαιότερων κ.λπ.

Ιδιαίτερη χαρά θα μας έδινε η συνεργασία εκείνων που βρίσκονται στο χωριό και ζουν από κοντά τα προβλήματά του. Το ίδιο και η συνεργασία και η φωνή αυτών που ζουν έξω από την Ελλάδα.

Με την ελπίδα ότι στο μέλλον θα έχουμε μια πλούσια συνεργασία απ’ όλους σας.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ
“Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ”
ΠΑΝΟΡΜΟΥ 18, ΑΘΗΝΑ
Τ.Κ. 11522

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών καλεί όλα τα μέλη του, τους Μικροχωρίτες και τους φίλους του Μικρού Χωριού στην Τακτική Συνέλευση της Αδελφότητας, την 9η Μαΐου 1999 στην Εστία Πετραλώνων στην οδό Αλόπτης 16η Γρύλλου στις 10 π.μ.

ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ

- 1) Λογοδοσία του απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου και έκθεση πεπραγμένων για την χρονική περίοδο 18/5/97-8/5/99.
- 2) Έγκριση των πεπραγμένων 1997-1999 και απολογισμού εσόδων -εξόδων.
- 3) Έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής.
- 4) Έγκριση οικονομικού προϋπολογισμού για την επόμενη περίοδο.
- 5) Συζήτηση και αποφάσεις για διάφορα θέματα που αφορούν την Αδελφότητα και το χωριό (Το Μικρό Χωριό στο Δήμο Ποταμιάς).
- 6) Εκλογή Εφορευτικής Επιτροπής για τη διεξαγωγή των Αρχαιρεσιών και την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Παρακαλούμε θερμά όλα τα μέλη της Αδελφότητας και εκείνους που θέλουν να γίνουν μέλη της να προσέλθουν στη Γενική Συνέλευση να ενημερωθούν για τα θέματά μας και να υπάρξει απαρτία.

Όσοι επιθυμούν να βάλουν υποψηφιότητα μπορούν εγκαίρως ερχόμενοι στη Γενική Συνέλευση να το δηλώσουν, ώστε να εγγραφούν στο ψηφοδέλτιο των υποψηφίων.

Όσα μέλη δεν μπορούν να παρευρεθούν στη Συνέλευση μπορούν να εξουσιοδοτήσουν ένα μέλος της Αδελφότητας με το έντυπο εξουσιοδότησης για να ψηφίσει και εφ' όσον έχουν εκπληρώσει τις καταστατικές τους υποχρεώσεις.

Σημειώνουμε ότι η εγγραφή είναι 500 δραχ., η συνδρομή 2.000 δραχ. και η ετήσια στο περιοδικό “ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ” 1.000 δραχ.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αθανασόπουλος Γιάννης, Βύλας Νίκος, Δερματάς Σπύρος, Αιμιλία Κουτσούνη, Κεράνης Θανάσης, Κρίκος Δημήτρης, Λιάπης Παντελής.

ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΟ της 9ης Μαΐου 1999

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αθανασόπουλος Ιωάννης
Βίγλας Νικόλαος
Βουγά - Γιούρνα Δέσποινα
Δερματάς Σπύρος του Δ.
Θάνος Κώστας του Δ.
Κεράνης Αθανάσιος του Ιωαν.
Κεράνη - Παπαθανασιάδη Ρένα

Κουτσούκη Αιμιλία
Κυρίτση Μαρία
Κρίκος Δημήτριος
Λιάπης Παντελής (Λαμιά)
Δερματάς Ιωάννης του Παναγιώτη
Μπόνζου - Παπαδή Ελένη
Φλέγγας Αλέξανδρος

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δημόπουλος Χρήστος
Κρίκος Σπύρος
Τριανταφύλλης Κώστας

Για το Διοικητικό Συμβούλιο μέχρι 7
σταυρούς
Για την Εξελεγκτική Επιτροπή μέχρι
3 σταυρούς

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΞΕΛΕΓΗΣΑΝ

οι Αθανασόπουλος Γιάννης
Βίγλας Νικόλαος
Δερματάς Σπύρος
Κεράνης Αθανάσιος

Κουτσούκη Αιμιλία
Κρίκος Δημήτριος
Λιάπης Παντελής

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞΕΛΕΓΗΣΑΝ

οι Δημόπουλος Χρήστος
Κρίκος Σπύρος
Τριανταφύλλης Κώστας

Στης γιορτής το τραπέζι

*Στης γιορτής το τραπέζι
θείο κρασί.
Πλάι μου εσύ.
Φως στα μάτια σου παίζει.*

*Φως ξανθό στο λειβάδι.
Ο ουρανός
λάμπει αγνός
μέσα στον ήλιου το χάδι.*

*Αναδεύει τ' αγέρι
τα κλαδιά
Στην καρδιά
και στης γης καλοκαίρι.*

*Μου γελάς. Νέος αγώνας
στη ζωή.
Ω θεοί,
ας μη μ' εύρει χειμώνας!*

Ρ. Γκόλφης

Αδελφότητα Μικροχωριτών
"Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος"
Πανορίου 18 - 115 22
Αθήνα

Απολογισμός από 18/5/1997 και μέχρι 8/5/1999

Έσοδα

- 1) Υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης
- 2) Συνδρομές μελών και περιοδικού
- 3) Δωρεές εις μνήμην θανόντων
- 4) Δωρεές για τους σκοπούς της Αδελφότητας
- 5) Δωρεές για την επισκευή αυλακίων Π. Οικισμού
- 6) Συνεστίαση 5/2/99
- 7) Τόκοι καταθέσεων μας

Έξοδα

- 1) Πνευματική Γωνιά (ΔΕΗ, ΟΤΕ, συντήρηση κουφωμάτων) 430.637
- 2) Διαμόρφωση κήπου Πνευματικής Γωνιάς 541.720
- 3) Ιεροί ναοί (μεταμόρφωση Σωτήρος, Αγ. Κυριακή, αμβολοή Καμπαναριού) 1.750.000
- 4) Πριμοδότηση θερινών όρολογιών λεωφ. Παλαιού Οικισμού 138.000
- 5) Καθαρισμός μονοπατιών και επισκευή αυλακίων για τον Παλαιό Οικισμό 139.000
- 6) Έκδοση περιοδικού "Μικροχωρικά Γράμματα" 1.350.480
- 7) Βιβλία και παιχνίδια για τους μαθητές του Δημοτικού σχολείου του Μικρού Χωριού στις γιορτές και στο τέλος της σχολικής περιόδου 76.592
- 8) Στον Αθλητικό Όμιλο Μικρού Χωριού (οικον. ενίσχυση) 250.000
- 9) Στην Πανεργρατική για υποτροφίες Ευρωπαίων φοιτητών 50.000
- 10) Στο Δήμο Ποταμιάς στον έρανο που έκανε για τρόφιμα και φάρμακα για τους πρόσφυγες της Σερβίας 50.000
- 11) Γενικά Έξοδα (Ταχ. περιοδικών-Γρ. Ύλη, μικροέργα) 627.378
Σύνολο δαπανών 5.403.807

Υπόλοιπο ταμείου

10.605.549

10.605.549

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Αθανασόπουλος Γιάννης, Βιγλας Νίκος, Δερματάς Σπύρος,
Κεράνης Θανάσης, Κουτσούκη Αιμιλία, Κρίκος Δημήτρης, Λιάπης Παντελής

Η Εξελεγκτική Επιτροπή

Δημόπουλος Χρήστος, Κεράνης Νίκος, Κρίκος Σπύρος

Η Διετής Συνέλευση της Αδελφότητας Μικροχωριτών “Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος” στις 9 του Μάη

Πραγματοποιήθηκε η προγραμματισμένη Γενική Συνέλευση της Αδελφότητας Μικροχωριτών στις 9 Μάη στην αίθουσα της ΕΣΤΙΑΣ ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ στην οδό Αλόπης 16 και Γρύλλου στα Πετράλωνα.

Αρκετοί Μικροχωριτίες ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της Αδελφότητας και παρευρέθηκαν στη Συνέλευση (αν και έπρεπε να έχουν προσέλθει ακόμα περισσότεροι γιατί τα θέματα που συζητούνται είναι θέματα σοβαρά που αφορούν και μας και το χωριό μας).

Τις εργασίες της συνέλευσης άνοιξε ο πρόεδρος του Δ.Σ. της Αδελφότητας, Θανάσης Κεράνης: “Καλώς ήλθατε στη γενική συνέλευση και χαίρομαι τουλάχιστον που φέτος είμαστε λίγο περισσότεροι από πριν δύο χρόνια. Επίσης καλωσορίζω τον πρόεδρο και τέως πρόεδρο της Κοινότητας, Θανάση Κουτσούκη, και τον φίλο Παντελή Λιάπη, ο οποίος πολλές φορές έχει ταξιδέψει για να έρθει και να είναι στα συμβούλια της Αδελφότητάς μας. Προτείνω για πρόεδρο της γενικής συνέλευσης, τον Μένιο Κουτσούκη, επίτιμο πρόεδρό μας”.

Η πρόταση έγινε δεκτή από τη συνέλευση με χειροκροτήματα και ο Μένιος Κουτσούκης αφού ευχαρίστησε τους παρόντες έδωσε το λόγο στον πρόεδρο της Αδελφότητας. “Θα διαβάσω τα ονόματα των αγαπητών μας συγχωριανών που από την τελευταία άτυπη συνέλευσή μας που έγινε στο χωριό στις 16 Αυγούστου 1998 μέχρι σήμερα, έφυγαν από τη ζωή: Μαρία Σταθοπούλου - Μπακαέ, Δέσποινα Λιάπη, Στέλλα Παπαδή σύζυγος Γεωργίου - του δάσκαλου, Βαγγέλης Κατσιγιάννης, Γιάννης Κατσούλης, Ευγενία Μαστρογεωργοπούλου σύζυγος Χαραλάμπου, Αλεξάνδρα Δημοπούλου, Μαρία Κομπορόζου σύζυγος Σπύρου, Χρήστος Γιαννακόπουλος, Κώστας Ζορμπαλάς, Φωτεινή Παπαδοπούλου σύζυγος Σπύρου, Τριαντάφυλλο Τάσιου, Ηλιάδης Κωνσταντίνος -πατέρας του Παναγιώτη, και Αφροδίτη Ζορμπαλά. Παρακαλώ να κρατήσουμε ενός λεπτού στιγμή”.

Ακολούθως ο κ. Κεράνης ανέφερε:

“Πριν αρχίσω να ομιλώ για τη δραστηριότητα της Αδελφότητας, θα ήθελα να πω ότι ο Τέλης Θάνος, ο οποίος αυτή τη στιγμή είναι στο νοσοκομείο ΚΑΤ με ατύχημα, κι έτυχε να τον επισκεφθώ παραμονές της συνελεύσεως, χαιρετίζει όλα τα μέλη της συνέλευσης και ευχόμαστε ολόψυχα να τον έχουμε σε όλες τις συνελεύσεις όπως ερχόταν πάντα, τακτικός”.

Μ. Κουτσ.: Οι νεότερες πληροφορίες, οι ευχάριστες, που μας έφερε ο κ. Τσέντος που τον επισκέφθηκε χθες, είναι ότι αύριο βγαίνει από το νοσοκομείο κι επομένως θα είναι καλά, όπως τον θέλουμε, κραταίο και δυνατό!

Στη συνέχεια ο κ. Κουτσούκης ανακοίνωσε την έναρξη του απολογισμού του απερχόμενου Δ.Σ. και ο κ. Κεράνης πήρε το λόγο:

“Αρχίζουμε με την Πνευματική Γωνιά. Άνοιξε και η τρίτη αίθουσα μέσα σ’ αυτή τη διαιτία και λειτουργεί ως αίθουσα συνεδριάσεων. Ετσι έχουμε την αίθουσα Μνήμης, την αίθουσα Χωριάτικου Δωματίου και την αίθουσα Συνεδριάσεων. Και οι τρεις εμπλουτίστηκαν με νέα αντικείμενα και φωτογραφίες από τη ζωή του χωριού μας. Συντηρήθηκαν τα ξύλινα κουφώματα και γενικότερα όλη η Πνευματική Γωνιά ευπρεπίστηκε. Θέλω να ευχαριστήσω τους συγχωριανούς μας για το ενδιαφέρον που δείχνουν για την Πνευματική Γωνιά και ιδιαίτερος τον Γιώργο Παπαθανασίου που με δαπάνες του καθάρισε με αμμοβολή τις κολώνες του προσαλίτου και επισκεύασε το δάπεδο και τις σκάλες της εισόδου. Επίσης ευχαριστώ τον κ. Κρίκο για τη συνεχή φροντίδα που δείχνει για την Πνευματική Γωνιά και τους Σπύρο Δερματά και Νίκο Λιάπη για την εργασία που προσέφεραν την τελευταία περίοδο. Στον κήπο της Πνευματικής Γωνιάς έγιναν εργασίες διαμόρφωσης του χώρου με λιθόκτιστα τοιχεία και επισκευή λιθόκτιστου διαδρόμου -καλντεριμιού ώστε να μη μπαίνουν αυτοκίνητα στο χώρο. Οι εργασίες συνεχίζονται, ενισχύθηκε με χρήματα η προσπάθεια του α-

Στιγμιότυπα από τη Συνέλευση

γαπητού μας ιερέα Νίκου Αζακά για την επισκευή των τρούλων, της στέγης και γενικότερα του ευπρεπισμού του Ιερού Ναού της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος. Θα ήταν παράλειψη εδώ, να μην αναφέρω τις δαπάνες του Γιώργου Παπαθανασίου για το λιθοκτιστο καλντερίμι που έκανε από το καμπαναριό μέχρι την είσοδο της εκκλησίας. Με δαπάνες της Αδελφότητας έγινε ο καθαρισμός του καμπαναριού με αμμοβολή και η μετατόπιση του αυλακιού που περνούσε στα θεμέλιά του, έγινε καθαρισμός μονοπατιών στο μνημείο του αντάρτη Μπίρτσα, καθώς επίσης το μονοπάτι που είχε κλειστεί από τις εργασίες που έκανε το Δασαρχείο με τα αποστραγγιστικά του έργα, νοτιοανατολικά του χωριού. Εκεί σκοπεύουμε να κάνουμε και ένα καινούργιο μονοπάτι που να κατεβαίνει κατευθείαν στο χώρο θυσίας των εκτελεσθέντων από τις Λόγγοβες και ελπίζω μέσα στο καλοκαίρι να πραγματοποιηθεί και η κατασκευή του. Αυτή τη διετία έχει γίνει και καθαρισμός από αγριόχορτα και θάμνους σε δρόμους του χωριού, στον κήπο της Πνευματικής Γωνιάς, στο μνημείο θυσίας και όπου αλλού χρειάστηκε στον παλιό οικισμό.

Ενισχύθηκε ο πρόεδρος της Κοινότητας στην προσπάθεια του να καταπολεμήσει το νόμο Καποδίστρια και να τον κηρύξει, με άλλες κοινότητες, ως αντισυνταγματικό, επίσης ενισχύθηκε οικονομικά ο Αθλητικός Όμιλος Μικρού Χωριού, πέραν των 250 χιλ. δρχ. που αναφέρουμε στον απολογισμό, και με τα χρήματα που μαζεύτηκαν στους χορούς που ακολούθησαν τις δύο τελευταίες καλοκαιρινές άτυπες γενικές συνελεύσεις στο χωριό μας, πριμοδοτήθηκαν τα δύο τελευταία χρόνια τα θερινά δρομολόγια των λεωφορείων για τον παλιό οικισμό και μοιράστηκαν βιβλία και μικρά δώρα στους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου του χωριού μας. Επίσης ενισχύθηκε ο θεσμός της Πανευρυτανικής για τη βράβευση Ευρυτάνων φοιτητών και ο έρανος που διεξάγει ακόμη ο Δήμος Ποταμιάς για τους πρόσφυγες της Σερβίας. Θέλω να ευχαριστήσω εκ μέρους του Δ.Σ. τους Γιάννη Λιάπη και Τάσο Φλέγγα για τη φροντίδα τους και τις εργασίες που προσφέρουν σε κάθε περίπτωση στον παλιό οικισμό. Επίσης τον Κώστα Τσιονιά γιατί φροντίζει τον ευρύτερο χώρο της πλα-

τείας του χωριού. Θα 'ταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω τους Σπύρο και Κώστα Κρίκο οι οποίοι σε κάθε έντυπη αλληλογραφία μας βοηθούν. Ευχαριστώ επίσης τον Κώστα Βίγλα για την ποικίλη βοήθεια που προσφέρει σαν βοηθός των επιτρόπων της ενορίας του χωριού και την μεγάλη προθυμία που έδειξε σήμερα να μας προσφέρει καφέ και αναψυκτικά σ' αυτό το χώρο. Επίσης θέλω να ευχαριστήσω τον Νίκο Βίγλα ο οποίος μεσολάβησε για να κάνουμε τη συνέλευση μας σε αυτή την ωραία αίθουσα. Ο πάρεδρος του χωριού μας, ο κ. Θανάσης Κουτσούκης θα ήθελα να μας πει ορισμένα πράγματα για το χωριό”.

Στη συνέχεια ο προεδρεύων κ. Μένιος Κουτσούκης έδωσε το λόγο στους παρισταμένους ενώ ο κ. Δημήτρης Μπάκης χαρακτήρισε αξιόπαινη την προσπάθεια του Δ.Σ.

“Για ν’ ανοίξω εγώ τη συζήτηση” συνέχισε ο κ. Μένιος Κουτσούκης, “ίσως να μην υπέπεσε στην αντίληψη πολλών, το καμπαναριό ψηλά στα παραθυράκια, είχε ένα κόκκινο κι ένα μπλε χρώμα και τώρα με την αμμοβολή, προφανώς, έχουν εξαφανιστεί. Αν θυμάστε, όταν κάναμε την αλλαγή του χρώματος του ρολογιού σε κόκκινο, το είχαμε βάψει κόκκινο γιατί ακριβώς ταίριαζε με το κόκκινο που ήταν από πάνω. Αυτό το χρώμα έχει εξαφανιστεί τώρα και λιγάκι δε χτυπάει καλά”.

Ο κ. Κεράνης απάντησε ότι είναι όντως αποτέλεσμα της αμμοβολής και διευκρίνισε ότι ήταν παράλειψη που δεν δόθηκε οδηγία προς το συνεργείο να μην πειράξει το επάνω μέρος και ακολούθησε διάλογος για το πώς θα μπορούσε να αποκατασταθεί. Παρεμβαίνοντας ο κ. Παντελής Λιάπης πρότεινε για κάθε έργο που προγραμματίζεται από την Αδελφότητα, να ζητείται η άποψη των μελών που σχετίζονται με τεχνικά θέματα.

Ακολούθως, ο κ. Ανδρέας Γιαννακόπουλος ζήτησε διευκρινίσεις για τη νέα κατάσταση που έχει διαμορφωθεί μετά την ψήφιση του νόμου Καποδίστρια και τις συνενώσεις και το λόγο πήρε ο κ. Μένιος Κουτσούκης.

“Υπάρχει ολόκληρη ιστορία γύρω από την υπόθεση αυτή, το 1987 πετύχαμε Προεδρικό Διάταγμα το οποίο αναγνώριζε την ίδρυση Δήμου με έδρα το Μικρό Χωριό. Μετά βέβαια, με το νόμο του Αλέξανδρου Παπαδόπουλου καταργήθηκε αυτό και καταβάλαμε

Στιγμιότυπα από τη Συνέλευση

προσπάθεια και ο πρόεδρος της Κοινότητας, ο Θανάσης Κουτσούκης έκανε μεγάλες προσπάθειες, αλλά τελικά κανείς δεν μας άκουσε.

Ήδη έχει γίνει προσφυγή στο Συμβούλιο Επικρατείας και για το τι θα συμβεί από δω και πέρα θα μας ενημερώσει ο ίδιος στην παρέμβασή του”. Για το θέμα που έθιξε ο Πατελής Λιάπης απήντησε ότι “είναι ο τεχνικός μας σύμβουλος και συχνά τον έχουμε απασχολήσει”, ενώ ακολούθησε διάλογος με τον κ. Ανδρέα Γιαννακόπουλο στην οποία τόσο ο κ. Μένιος Κουτσούκης όσο και ο κ. Θανάσης Κεράνης ξεκαθάρισαν ότι η Αδελφότητα σε αγαστή συνεργασία με την κοινότητα έκαναν ό,τι ήταν δυνατό - ψηφίσματα, παραστάσεις σε αρμόδιους παράγοντες, διαμαρτυρίες σε φορείς της Πολιτείας - για την αποτροπή της εφαρμογής του νόμου. Η κ. Μαργαρίτα Βονόρτα, έθεσε το θέμα της διευθέτησης του χώρου του οστεοφυλακίου στο νεκροταφείο του παλιού οικισμού. Απαντώντας, ο κ. Μένιος Κουτσούκης εξήγησε ότι ο ισόγειος χώρος διαμορφώθηκε με την προοπτική να λειτουργεί ως παρεκκλήσι και παράλληλα συμφωνήθηκε το όλο θέμα να συζητηθεί με τον πατέρα Νικόλαο. Η κ. Μαρία Κυρίτση ζήτησε να μάθει γιατί ο δρόμος μπροστά στου Καμαρέτσου, που οδηγεί στο χώρο της κατολίθησης, είναι κλειστός από υλικά οικοδομής που χρησιμοποιούνται από την κ. Ανδριάννα Αγγελή. Στο θέμα παρενέβη ο κ. Θανάσης Κουτσούκης απαντώντας ότι:

“Ο χώρος είχε οικοδομικά υλικά και το είχε φράξει προσωρινά η κ. Αγγελή. Τελειώνοντας το σπίτι θα φύγουν και δεν υπάρχει θέμα”. Στη συνέχεια ο κ. Αρίστος Αθανασόπουλος ζήτησε από τον πάρεδρο να τοποθετηθεί πάνω στο θέμα της έλλειψης νερού στο νέο οικισμό κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και η κ. Μαργαρίτα Βονόρτα ζήτησε να μάθει αν μπορεί κανείς να αγοράσει τάφο στο νεκροταφείο του παλαιού οικισμού. Στη συνέχεια ο Μένιος Κουτσούκης έκανε μια πρόταση, απευθυνόμενος στο νέο Δ.Σ.: “Έχω πληροφορηθεί ότι από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχουν κονδύλια τα οποία διατίθενται για τη δημιουργία παραδοσιακών μονοπατιών στα χωριά. Μήπως θα πρέπει ως Μικρό Χωριό να εντοπίσουμε ένα μονοπάτι, το πιο καλό που μπορεί να υπάρχει,

το πιο όμορφο, ειδυλλιακό και χρήσιμο και να ζητηθεί η χρηματοδότηση, η οποία θα δοθεί μέσω της Νομαρχίας. Πρόταση μου θα ήταν ένα μονοπάτι να δημιουργηθεί από το Γαύρο, να ανεβαίνει στην Αγία Τριάδα στα Μπέλια - όπου έχουν αλλάξει πάρα πολύ και είναι αδύνατο πια να διασχίσει τον παλιό χώρο, να συνεχιστεί στους Θανασαίους κι από εκεί στον Βασίλη το ρέμα και να έχει κανείς μιά πρόσβαση στο χωριό γιατί από τους άλλους χώρους εύκολα πηγαίνει κανείς”.

Ακολούθησαν διάφορες προτάσεις για το ποιο θα μπορούσε να είναι το μονοπάτι και ο κ. Μένιος Κουτσούκης τόνισε:

“Το πνεύμα αυτού του μονοπατιού, είναι τριπλό, θα έλεγα: Να συνδυάσει την ομορφιά, τη θέα και τη χρησιμότητα πρόσβασης σε χώρους τους οποίους δεν έχουμε πρόσβαση πια. Να ξεκινάει από το Γαύρο, μπορεί να έχει και δύο παρακλάδια και σημαίνει ότι θα γίνουν γεφυράκια, θα φτιαχτεί το αυλάκι, θα φτιαχτούν στάσεις για να μπορεί κάποιος να κάτσει, αν υπάρχει κάποιο ξωκκλήσι θα ωραιοποιηθεί π.χ. η Αγία Τριάδα που αξίζει να ανακαινιστεί”.

Στη συνέχεια η κ. Βίγλα μίλησε για το θέμα εξωραϊσμού, ευπρεπισμού και διάνοιξης του μονοπατιού που οδηγεί στο παρεκκλήσι της Παναγίας καθώς και η διαδρομή πλάι στο μαντρί του Πάνου Ζήσιμου.

Μετά από διάφορες προτάσεις και συζήτηση για το θέμα του μονοπατιού, ο προεδρεύων της συνέλευσης έδωσε το λόγο στον πρόεδρο της τέως Κοινότητας και πάρεδρο, Θανάση Κουτσούκη.

“Ας αρχίσουμε από τα ευχάριστα” ο κ. Κουτσούκης. “Ένα ευχάριστο είναι ότι το ΠΓΜΕ που από το Πάσχα είχε έρθει και έκανε έρευνες και έχει βγάλει την έκθεση του την οποία έστειλε το φθινόπωρο, έστειλε στα υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ, Οικονομίας κ.λπ., για να βγει η απόφαση να αρθούν τα περιοριστικά μέτρα στο παλιό χωριό. Η έκθεση είναι ευνοϊκή, κοινοποιήθηκε στη Νομαρχία, στην Πολεοδομία, στο Δήμο και τελευταία σε μένα.

Υπουργική απόφαση δεν βγήκε ακόμα αλλά εκείνο που υποχρεούμαστε εμείς μετά από τα έργα που έκανε πέρυσι το Δασαρχείο, είναι να συντηρούμε τα αυλάκια. Στο ένα, το επάνω αυλάκι που ξεκινάει από τη δεξαμενή, με το τελευταίο χιόνι πέσαν πολλά έ-

λατα και εκτός αυτού πέσαν και πέτρες, χώματα και σχεδόν βούλωσε, είναι σα να μην υπάρχει. Θέλει καθαρισμό και πρέπει να το καθαρίζουμε συνέχεια γιατί δεν ξέρουμε, τα υπουργεία θα βγάλουν απόφαση βάσει της εκθέσεως ή θα στείλουν για να κάνουν μια επιθεώρηση; Να έχουμε το νου μας και σ' αυτό, φαίνεται ότι μετά από τόσα χρόνια θα δώσουν άδεια - έτσι εισηγείται η έκθεση - να δοθούν άδειες καταρχήν για επισκευή και μετά για οικοδόμηση, βέβαια με ορισμένους όρους και πιθανόν να βάλουν όρους και για πρόσθετα έργα τα οποία δεν ξέρουμε ακόμα, όταν θα βγει η έκθεση θα τα δούμε. Αυτό είναι το ευχάριστο, ότι τουλάχιστον προχωράει, τώρα το πότε θα γίνει, θα το δούμε. Ένα άλλο ευχάριστο είναι ότι η καινούργια σωλήνα που βάλουμε από τα Πλατανάκια μέχρι το νέο χωριό, πλαστική πλέον γιατί βγήκαν τα αμίαντα και φτάνει μέχρι το υδραγωγείο, και το νερό φτάνει και περισσότερο και καθαρότερο γιατί οι σωλήνες είναι πλέον πλαστικές. Αυτό έγινε το φθινόπωρο, τελείωσε το πρώτο κομμάτι και το δεύτερο κομμάτι είναι στο Δήμο. Ένα ακόμη πολύ ευχάριστο για το χωριό, άσχετα αν τα οικονομικά δεν έρχονται πλέον στην Κοινότητα αλλά πάνε στο Δήμο, είναι ότι το ξενοδοχείο του νέου χωριού και τα δύο κτίρια. Εγινε δημοπρασία και γίνεται μια ανακαίνιση της τάξεως τουλάχιστον εκατομμυρίων, δηλαδή από ξενοδοχείο τρίτης και αμφιβόλου κατηγορίας γίνεται ξενοδοχείο πολυτελείας.

Έκανε μια αίθουσα απέξω στο πλακόστρωτο που είχε αυλή με κλειστή τζαμαρία και έφτιαξε πέντε τζάκια. Το ενοίκιο έφτασε στη δημοπρασία το 1,2 εκατομμύρια το μήνα, όμως αυτά πηγαίνουν πια στο Δήμο. Το θέμα είναι ότι αναβαθμίζεται ο τουρισμός και είναι ένα στολίδι για όλη την Ευρυτανία, εκτός αυτού θα δουλέψουν και άνθρωποι. Η διεύθυνση που το ανέλαβε έχει πολλές δραστηριότητες και ασχολείται με διεθνή τουρισμό, οργανώνει συνέδρια και μέχρι τώρα τα πήγαινε στη Ρόδο, στην Κρήτη, καινούργιο κτίριο το οποίο είχε πάρα πολλές ελλείψεις και στις εγκαταστάσεις το έφτιαξε κατά τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να πάει στα πολυτελείας, ενώ το υπόγειο που ήταν χαρακτηρισμένο σαν γκαράζ, το έχει κάνει αίθουσα συνεδριάσεων και μπαρ. Υπολογίζεται ότι το ξενοδοχείο θα ξεκινήσει να λειτουργεί

στο τέλος Μαΐου και μπορούμε να πούμε ότι θα βοηθήσει και τους άλλους επαγγελματίες γιατί όταν θα έρθει κόσμος στο χωριό θα δουλέψουν και οι άλλοι.

Το μεγάλο θέμα που θίχτηκε για το νόμο Καποδίστρια, είναι τόσο αυταρχικός που ξεσηκώθηκε ολόκληρη η Ελλάδα και είναι γύρω στις 1050-1060 πρόσφυγες στο Συμβούλιο της Επικρατείας και ομαδικές και ξεχωριστές. Σ' αυτό το θέμα είναι και Δήμοι οι οποίοι είχαν κάνει συνένωση εθελοντική με τον προηγούμενο νόμο και αυτούς, από τους 107 που είχαν γίνει 105 τους χάλασε πάλι! Η αναταραχή είναι πανελληνία, αρχίζει από την Κρήτη και τελειώνει στον Έβρο. Τώρα, το τι θα γίνει...

Όσον αφορά το Δήμο, μας έστειλαν χαρτιά να πάρουμε όχι απόφαση, γιατί αποφάσεις δεν μπορεί να πάρει η Κοινότητα πλέον, μόνον προτάσεις μπορεί να κάνει και αποφάσεις παίρνει μόνο ο Δήμος, να κάνουμε προτάσεις για όλα τα έργα που είναι ημιτελή, τα χρέη, δηλαδή που και γιατί τα χρωστάμε κ.λπ. Κάνουμε μια απόφαση δύο σελίδες, ποιες είναι οι οφειλές των προηγούμενων ετών από το κάθε έργο, τι εκκρεμότητες δικαστικές έχουμε. Η Κοινότητα τώρα λέγεται Δημοτικό Διαμέρισμα ή Τοπικό Συμβούλιο, έχει τρία μέλη και είμαι πάρεδρος αλλά χωρίς ψήφο, με δικαίωμα εισήγησης και πρότασης".

Παρεμβαίνοντας ο κ. Μένιος Κουτσούκης αναφέρει ότι έχουν εκλεγεί δημοτικοί σύμβουλοι από το χωριό, ο Βασίλης Μπούρας - που είναι και αντιδήμαρχος - και ο Παντελής Φλώρος, οι οποίοι έχουν δικαίωμα ψήφου. Ένας από τους παρευρισκόμενους έθεσε το θέμα διαμόρφωσης του χώρου γύρω από το κοινοτικό κατάστημα και ο πάρεδρος απάντησε:

"Εκείνο ήταν να αξιοποιηθεί εδώ και πέντε χρόνια και μάλιστα στο τότε Συμβούλιο που εγώ δεν ήμουν, είχα κάνει την πρόταση με δική μου δαπάνη να το φτιάξω και δεν το δέχτηκαν, το απέρριψαν, όπως απέρριψαν και την άλλη δωρεά. Όταν απέρριψαν το κληροδοτήμα και είπαν δεν το θέλουμε μετά έκανα αυτό. Θα γίνει όμως σύντομα η διαμόρφωση γιατί δεν μπορεί ένα ξενοδοχείο πολυτελείας να είναι από πάνω, κι από κάτω να είναι σαβούρα".

Ο Μένιος Κουτσούκης τόνισε ότι "σαν Α-

δελφότητα παλαιότερα είχαμε κατά νου και το προτείναμε στον τότε Πρόεδρο της Κοινοτήτας να πάρουμε απόφαση να φτιάξουμε καινούργιο κοινοτικό κατάστημα γιατί αυτο που είναι εκεί δεν έχει καμμία σχέση με το χωριό. Θα γινόταν ένα πέτρινο κτίσμα, παραδοσιακό κλπ. Βέβαια θα πήγαινε χαμένο τώρα αλλά εν πάσει περιπτώσει θα ήταν ένα στολίδι για το χωριό διότι είναι μέσα στην είσοδο. Μακάρι να υπάρξει σκέψη να γίνει αυτό αργότερα”.

Συνεχίζοντας, ο πάρεδρος είπε ότι “έγινε το 1997 ενέργεια για να επεκτείνουμε αυτό το κτίριο, για να επεκταθεί και το μαγαζί που είναι από κάτω αλλά σκοντάψαμε στο υπουργείο και λόγω συνενώσεων αναβλήθησαν όλα τα δάνεια” και συνέχισε για τις επιπτώσεις που είχε η εφαρμογή του νόμου.

“Ο νόμος Καποδίστρια και η δημιουργία του Δήμου τουλάχιστον απ’ ό,τι φαίνεται για το χωριό, είναι, να μην το χαρακτηρίσω διαφορετικά, τουλάχιστον καταστρεπτικός, από οικονομικής άποψης αλλά και από άποψως του ότι δεν μπορούμε να κάνουμε εκείνα που θα επιλέξουμε εμείς, τα επιλέγει ο Δήμος και συνέβη το παράξενο: Οι προτάσεις που κάναμε, είχαμε τις οφειλές έπρεπε να είναι πρώτες, την τρίτη δόση για τον ηλεκτροφωτισμό νέου - παλιού, δύο μικρά έργα 450.000 κι ένα που ναι μεν έγινε αλλά δεν πρόλαβαν να πάρουν τα λεφτά από το ταμείο. Χρωστάγαμε 3 εκατομ. και τα έσοδα για να ξέρουμε τι έργα θα βάλουμε θα ήταν πολύ περισσότερα. Τουλάχιστον αν δεν μας έδινε τίποτα ο Δήμος και μας άφηνε τα δικά μας λεφτά... Εφτιαξα έναν προϋπολογισμό που τον πέταξαν στο καλάθι και αμφιβάλλω αν τον κοίταξαν καθόλου... Τα έσοδα είναι 16 εκατ. απ’ τα ενοίκια, 380 χιλ. από τους βοσκοτόπους, δικαιώματα βοσκής 100 χιλ., έσοδα από νεκροταφεία 800 χιλ., από το υδροηλεκτρικό πέρυσι είχαμε 10 εκ. και φέτος βγάλαμε 5 εκ. - για να βρίσκεται - τέλη και δικαιώματα τα οποία τα υπολογίζαμε σύμφωνα με τα περσινά, υπολογίζαμε 3.660.000 αλλά με τις αυξήσεις που έβαλε ο Δήμος τώρα τριπλασίασε τα πάντα και θα πάει στα 6 εκατ. Η τακτική ενίσχυση του υπουργείου είναι 14.600.000, για το σχολείο 500 χιλ. και οι άλλες επιχορηγήσεις ήταν ένα υπόλοιπο 640 χιλ. από τα αντιπλημμυρικά κι ένα από τη Διεύθυνση Γεωργίας για

την ποτίστρα στη Χελιδόνα άλλες 708 χιλ. και είχαμε και χρηματικό υπόλοιπο γι’ αυτά που χρωστάγαμε και δεν προλάβαμε να τα πληρώσουμε, 15 εκατομ., απ’ τα οποία χρωστάγαμε τα 3 και μέναν 12 εκατομ., έχουμε κι αυτά που δικαιούμαστε κι απ’ ό,τι λέει και ο νέος νόμος ότι θα πάνε στο κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα είναι 9 εκατομ., οπότε σύνολο θα ήταν 21 εκατ. Από τα 21 όμως ο Δήμος μας δίνει τα 14... Δε μας δίνει ούτε αυτά που είχαμε. Ούτε απ’ τα ενοίκια μας μένει τίποτα, ούτε κι απ’ τα λεφτά που είχαμε γιατί δεν υπάρχει τίποτα στο νόμο που να έχει οδηγίες για τα οικονομικά των Δήμων. Είναι στη διάθεση του νέου Δημάρχου το να προγραμματίσει. Λέει πως για να έχουμε μια ίση μεταχείριση σε όλους βγάζοντας τα έξοδα μας μένουν αυτά, θα τα μοιράσουμε σε όλους. Δηλαδή το χέρι στην τσέπη μας μπήκε, τώρα θα το πούμε λεηλασία, θα τους πούμε πορτοφολάδες, ό,τι κι αν τους πούμε τα λεφτά μας τα πήραν. Οσον αφορά τα προγραμματισθέντα και μη εκτελεσθέντα έργα προηγούμενου προϋπολογισμού. Είχαμε έργα τα οποία δεν προλάβαμε να φτιάξουμε και τα είχαμε στον περσινό προϋπολογισμό: Είναι 13 εκατομμυρίων και κάναμε και προτάσεις νέων έργων, σύμφωνα με τα λεφτά που μας έβγαλε ο προϋπολογισμός μας, βγάλαμε τα έξοδα και μας έμειναν 40 εκατομ. για έργα, κι αυτά προγραμματίσαστε: Έχω 16 έργα προγραμματισμένα, εκ των οποίων ο Δήμος έβαλε τα 6, κι αυτά τα έβαλε αυθαίρετα χωρίς να μας ρωτήσει, από τα 16 ποια είναι τα 6 που επιλέγεται.

“Οσον αφορά το υδροηλεκτρικό, ο Δήμος έχει να ωφεληθεί απ’ αυτό, να πάρει λεφτά και ενδιαφέρεται. Τώρα όμως εμείς που διαθέσαμε πέρυσι 4,5 εκατομ. δε θα πάρουμε τίποτα, επομένως γιατί να κάνουμε έξοδα απ’τα λεφτά που μας δίνει για έργα; Δεν το θέλουμε εμείς τώρα, άσχετα αν αυτό είναι πολύ “αμαρτωλό”.

“Δεν είναι βέβαιο αλλά επειδή στο Συμβούλιο που πέρασε ο προϋπολογισμός του Δήμου, ζήτησα το λόγο και τον κήρυξα απαράδεκτο.

Θέλαν να πάρουν κι απ’ αυτά αλλά δεν τα πήραν. Βάλαν χωρίς να μας ρωτήσουν, έργο το οποίο το έχουμε σε άλλο πρόγραμμα, στο Εκτακτο Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης που χρηματοδοτείται πάλι από τους Δή-

μους και τις Κοινότητες από τα λεφτά που μας κράτησαν, πρόκειται να χρηματοδοτήσουν έργα οδοποιίας, υδραγωγεία κλπ. και σ' αυτό το πρόγραμμα βάλουμε ένα έργο μεγάλο και αναγκαίο, που αφορά το νερό γιατί υπάρχουν και σήμερα πολλές βλάβες γιατί όλο το δίκτυο διανομής και στο παλιό και στο νέο είναι από αμιάντο και έχουν πολλές βλάβες, απώλειες νερού και είναι πολυδάπανα και καταστροφικά, έχουμε βάλει 35 εκατομ. για να γίνει ανανέωση των δικτύων διανομής και αν εγκριθεί αυτό είναι ένα μεγάλο έργο με την αντικατάσταση των σωλήνων. Σ' αυτό έβαλε ο Δήμος 7 εκατομ. απ' τον προϋπολογισμό και είπαν να το ξεκινήσουμε με αυτά κι όταν έρθει η χρηματοδότηση τα παίρνουμε από κείνα και τα ξαναβάζουμε στη θέση τους για άλλα έργα. Να δούμε αν θα ξεκινήσει γιατί στο νέο χωριό έχουμε πολλές απώλειες και τουλάχιστον για φέτος θα αναγκαστούμε να λάβουμε αυστηρά μέτρα γιατί ένα ξενοδοχείο με 30 δωμάτια θα

δημιουργήσει μεγάλη ανάγκη και πρέπει να το προβλέψουμε αυτό”.

Αναφερόμενος στο θέμα των μονοπατιών είπε ότι “μέχρι τώρα ήταν στην αρμοδιότητα του Δασαρχείου. Έχουμε ένα μονοπάτι στο οποίο έχει βάλει και μια μαρμάρινη πινακίδα η Αδελφότητα, πέρα σε μια σπηλιά στην Πλουρέντζα και ένα για τη Χελιδόνα από το νέο χωριό και θέλει ένα μικρό κομμάτι μέχρι να βγει στο Ζερβό όπου έγινε ένας καινούργιος δρόμος αμαξιτός”.

“Έγιναν διάφορες παρεμβάσεις για τα ζητήματα που προέκυψαν από όλη τη διαδικασία της συνέλευσης και απαντήθηκαν τόσο από τους προέδρους όσο και από το προεδρείο της.

Στη συνέχεια η εφορευτική επιτροπή διενήργησε την ψηφορία. Τα αποτελέσματά της ανακοινώθηκαν μετά.

(Τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας ευρίσκονται εις τις πρώτες σελίδες του περιοδικού).

Σοφίες της ζωής

Στοχασμοί

Γράφει ο Δημ. Τσιτούρης

- *Τι γοητεία είναι γι' αυτόν που μιά φεγγαρόλουστη νύχτα μπορεί και καλπάζει, έχοντας στην αγκαλιά του την αλήτσια λυρική φαντασία!*

- *Ο αμαθής και βλάκας, έστω και αγαθός είναι επικίνδυνος.*

- *Αγάπα αυτούς που σε περιβάλλουν, έστω και με τα ελαττώματά τους και την κακομοιριά τους.*

Ανοχή σε όσα βλέπεις και όσα ακούς, για να είσαι λιγότερο δυστυχής.

- *Όταν δεν μπορούμε να κατανοήσουμε τι είναι Αγαθό, ας το κατανοήσουμε με την ομορφιά, την Αρμονία και την Αλήθεια.*

- *Ότι δεν προσβάλει το κοινό συμφέρον είναι ηθικό και γίνεται δεκτό από όλους.*

- *Η παιδεία και το ήθος είναι αυτά που σε ανθρωποποιούν.*

- *Προορισμός της ζωής δεν είναι η διάρκεια της, αλλά η ποιότητά της.*

- *Τον άνθρωπο τον γνώρισα. Είναι ευτελής σαν πλάσμα, φαύλος στην ψυχή, ανεύθυνος στην πράξη, αλόγιος και μοχθηρός στον στοχασμό και πρόστυχος στις σχέσεις.*

Αγάπησα τον σκύλο μου, με το ευγενές του βλέμμα, τα πλούσια αισθήματα στο βάθος της ψυχής του.

Του είπα τον πόνο μου και το παράπονό μου. Μου έδειξε κατανόηση κουνώντας την ουρά του. Ω! υπέροχη ψυχή που ατυχώς ζεις δίπλα στον άνθρωπο.

Η συνεστίαση της Αδελφότητας Μικροχωριτών “Η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος” στις 5 Φλεβάρη 1999

Μέσα σε αποκριατική ατμόσφαιρα και με μεγάλη συμμετοχή Μικροχωριτών και φίλων του Μικρού Χωριού έγινε στις 5 Φλεβάρη η καθιερωμένη χρονιάτικη συνεστίαση της Αδελφότητας στο κέντρο ΑΠΟΒΡΑΔΟ στην οδό Σπ. Αντύπα στην Ηλιουπολη.

Σύντομο χαιρετισμό απεύθυνε ο πρόεδρος της Αδελφότητας κ. Κεράνης και συνεχίστηκε με τη φιλολογική σφηνά του Αριστοτέλη Θάνου με εκλεκτές επαγγελίες όπως το “Η μάνα μου η Ρούμελη” του Παπαντωνίου και “τη Γρηά η Βα’βάμ” του Ριοπέν διασκευή και αυ-

τή του Ζαχ. Παπαντωνίου.

Μια ζεστή βραδυά επεκράτησε. Ευχάριστη ατμόσφαιρα με κέφι και χορό, απήλαυσαν το καλό φαγητό, τη ζωντανή μουσική, το κλαρίνο, διασκεδάσαμε και ξεχάσαμε τις καθημερινές σκοτούρες. Χόρεψαν ανοίγοντας το χορό ο αιδεσ. παπα-Νίκος σα να βρίσκονταν σε μιά από τις πλατείες του χωριού μας.

Το κέφι και ο χορός κράτησε ως τα μεσάνυχτα.

Με την ευχή και του χρόνου να είμαστε καλά και παρόντες σε τέτοιες ευχάριστες εκδηλώσεις.

Ο Πρόεδρος της Αδελφότητας κ. Κεράνης χαιρετίζει τη συνεστίαση.

Ο κύριος Αριστοτέλης Θάνος απαγγέλει

Στιγμιότυπα από τη Συνεστιάση

Ο Παπανίκος σέρνει το χορό

Στιγμιότυπα από τη Συνεστιάση

Κι όταν φτάσει η άνοιξη

*Κι όταν φτάσει η άνοιξη
κι έρθουν τα πουλιά
και γυρίσουν τ' άνηθ
σαν έναν καιρό
θα σε περιμένω.*

*Κι όταν έρθει πάλι
και το καλοκαίρι
με το μαιστράλι
σαν έναν καιρό
θα σε περιμένω.*

*Μα τόν το φθινόπωρο
ξαναφτάσει υγρό
και συννεφιασμένο
θάρθω να σε βρω
δεν θα σε περιμένω.*

Κώστας Χατζόπουλος

Γιατί η χαρά...

*Γιατί η χαρά, η λίγη μας χαρά
σε λύπη θα μας βγάλει*

*σα σύγνεφο η θλίψη μας εσκέπασε
και γέρνομε στη θλίψη το κεφάλι.*

*Λιώνω, αδερφή, κι απόκρυφη
με σώνει ψυχοπόνια
φεύγουν οι μαύροι*

*γερανοί και πέρνουνε
στα μαύρα τους φτερά τα χελιδόνια*

*Γιατί η χαρά, η λίγη μας χαρά
σε λύπη να μας βγάλει;*

*Εξεχειμωνιαστήκαμε
σε ξένους τόπους, ξένους πάλι
Ιω. Γρυπάρη*

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το πρακτικό της 1ης Συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ποταμιάς Νομού Ευρυτανίας έτους 1999.

Αριθμός Απόφασης: 1-4-1999 ΘΕΜΑ: «Σύσταση θέσης Αντιδημάρχου»

Στο Μεγάλο Χωριό και στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου του Μεγάλου Χωριού, σήμερα στις είκοσι τέσσερις (24) του μήνα Ιανουαρίου 1999, ημέρα Κυριακή και ώρα 12.00 μ. συνήλθε σε συνεδρίαση το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ποταμιάς, μετά την από 1/18-1-1999 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Φιλίππου Καλλιάνη, που επιδόθηκε με αποδεικτικό επίδοσης σε κάθε σύμβουλο και στο Δήμαρχο σύμφωνα με το άρθρο 107 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

Αφού διαπιστώθηκε ότι υπήρχε η νόμιμη απαρτία, δεδομένου ότι σε σύνολο δεκατριών (13) δημοτικών συμβούλων βρέθηκαν παρόντες δεκατρείς (13), παρισταμένους και του Δημάρχου κ. Ιωάννη Γαβρίλη, ήτοι:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

- 1) Φιλίππος Καλλιάνης (Πρόεδρος)
- 2) Γεώργιος Γιαννακόπουλος
- 3) Γεώργιος Παπαηρακλής
- 4) Βασίλειος Μπούρας
- 5) Κων/νος Τριχιάς
- 6) Παντελής Φλώρος
- 7) Κων/νος Μαραγούσιος
- 8) Θρασύβουλος Χονδρός
- 9) Ιωάννης Ίβρος
- 10) Δημήτριος Τσελεπής
- 11) Κων/νος Μπακατσιάς
- 12) Κων/νος Αναγνωστάκης
- 13) Παναγιώτης Σερετάκης

ΑΠΟΝΤΕΣ

ΚΑΝΕΝΑΣ

Κατά τη συνεδρίαση παραβρέθηκε και η υπάλληλος του Δήμου Μαρία Παπαροϊδάμη για την τήρηση των πρακτικών.

Ο πρόεδρος του ΔΣ κ. Φιλίππος Καλλιάνης κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης και είπε ότι μετά την πρόσκληση προέκυψαν κάποια θέματα που πρέπει να συζητηθούν στο Δημοτικό Συμβούλιο εκτός ημερήσιας διάταξης αν αυτό γίνει δεκτό από το συμβούλιο. Αφού τελείωσε η διαδικασία των εκτός ημερήσιας διάταξης θεμάτων άρχισε η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.....

Ο Δήμαρχος αφού έλαβε τον λόγο και εισηγούμενος το πρώτο (1ο) θέμα της ημερήσιας διάταξης είπε: Σύμφωνα με το άρθρο 115 ΠΔ 410/95 (ΦΕΚ 231), για να υπάρχει θέση Αντιδημάρχου, ο πληθυσμός πρέπει να είναι άνω των 2.000 κατοίκων. Θεωρώ ότι ο Αντιδήμαρχος είναι απαραίτητος, θα του δοθούν αρμοδιότητες και ειση-

γούμαι την σύσταση της θέσης Αντιδημάρχου για την διετία 1999-2000 το αξίωμα του οποίου είναι τιμητικό και άμισθο.

Έλαβε το λόγο ο σύμβουλος Ι. Ίβρος και είπε: Το Δήμαρχο αναπληρώνει ο Πρόεδρος του Συμβουλίου. Δεν υπάρχει λόγος να ψηφιστεί θέση Αντιδημάρχου.

Έλαβε το λόγο ο σύμβουλος Δ. Τσελεπής και είπε: Ο Αντιδήμαρχος θα έχει κάποιες αρμοδιότητες ή θα είναι διακοσμητικό στοιχείο. Έλαβε το λόγο ο Δήμαρχος και είπε ότι θα του δοθούν αρμοδιότητες. Μετά ο Πρόεδρος κάλεσε το συμβούλιο να αποφασίσει για την σύσταση θέσης Αντιδημάρχου, ονομάζοντας ξεχωριστά τον κάθε σύμβουλο. ΝΑΙ απάντησαν οι σύμβουλοι: Γ. Γιαννακόπουλος, Γ. Παπαηρακλής, Β. Μπούρας, Κ. Τριχιάς, Παντ. Φλώρος, Κ. Μαραγούσιος, Θρ. Χονδρός, Φ. Καλλιάνης, ΟΧΙ απάντησαν οι σύμβουλοι: Ι. Ίβρος, Κ. Μπακατσιάς, Κ. Αναγνωστάκης, Π. Σερετάκης. Ο σύμβουλος Δ. Τσελεπής απάντησε: «Δεν τη θεωρώ απαραίτητη».

Μετά από αυτό το συμβούλιο

Αποφασίζει κατά πλειοψηφία

Την σύσταση θέσης Αντιδημάρχου για τη διετία 1999-2000 στο Δήμο Ποταμιάς.

Στην απόφαση αυτή διαφώνησαν πέντε (5) σύμβουλοι, ήτοι:

- 1) Ιωάννης Ίβρος
- 2) Κων/νος Μπακατσιάς
- 3) Κων/νος Αναγνωστάκης
- 4) Παναγιώτης Σερετάκης
- 5) Δημήτριος Τσελεπής

όπως αναφέρεται στην προηγούμενη του "αποφασίζει" παράγραφο.

Η απόφαση αυτή πήρε αύξοντα αριθμό 1-4/1999

Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα εκτός ημερήσιας και ημερήσιας διάταξης ο Πρόεδρος κήρυξε τη λήση της συνεδρίασης.

Για τα παραπάνω συντάχθηκε το παρόν πρακτικό υπογράφεται όπως ακολούθει:

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.ΤΣΥ

Η Γραμματέας ΤΥ

Τα Μέλη

Υπογραφές

Ακριβές Απόσπασμα

Η Ειδική Γραμματέας

Μαρία Παπαροϊδάμη

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ**

Μεγάλο Χωριό 2-2-1999

ΘΕΜΑ: Ορισμός Αντιδημάρχου

ΑΠΟΦΑΣΗ Αριθμ. 14

Ο Δήμαρχος Ποταμιάς

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις, του άρθρου 15 του Π.Δ/τος 410/95, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 15 παρ. 8,9 και 10 του Ν. 2539/97

2. Τις διατάξεις του άρθρου 117 του Π.Δ/τος 410/95, σχετικά με την αναπλήρωση του Δημάρχου.

3. Το γεγονός ότι στο Δήμο Ποταμιάς σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 115 παρ. 6 του Π.Δ/τος 410/95 και αυτές του άρθρου 15 του Ν.2539/97 δεν προβλέπεται θέση Αντιδημάρχου αλλά μπορεί να συσταθεί με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μία θέση.

4. Την αριθμ. 1-4/99 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Ποταμιάς, με την οποία συστάθηκε μία θέση Αντιδημάρχου στο Δήμο Ποταμιάς.

5. Την προτεραιότητα εξασφάλισης εύρυθμης και αποδοτικής λειτουργίας του Δήμου Ποταμιάς, όπως αυτός προέκρινε μετά την συνένωση δέκα Κοινοτήτων με στόχο την ταχύτερη προώθηση των θεμάτων του Δήμου και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

1. Ορίζουμε Αντιδήμαρχο του Δήμου Ποταμιάς τον Δημοτικό Σύμβουλο Μπούρα Βασίλειο, για το χρονικό διάστημα από 1-1-1999 μέχρι 31-12-2000 με την δυνατότητα αξιολόγησης του έργου

του στο τέλος του πρώτου χρόνου της θητείας του.

2. Σε περίπτωση απουσίας του οι αρμοδιότητές του θα ασκούνται από το Δήμαρχο.

3. Μεταβιβάζουμε στον Αντιδήμαρχο τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α) Προστασία και αξιοποίηση της Δημοτικής περιουσίας.

β) Εποπτεία και παρακολούθηση δημ. έργων, καθαριότητας, ηλεκτροφωτισμού

γ) Γεωργοκτηνοτροφικά θέματα.

δ) Υπογραφή διαφόρων συμβολαίων και χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής.

ε) Διοικητικά θέματα του Δήμου, καθήκοντα, υποχρεώσεις και δικαιώματα διοικητικού και εργατοεχνικού προσωπικού κ.λπ.

στ) Θέματα παιδείας - πολιτισμού - τουρισμού - τύπου και δημοσίων σχέσεων (εποπτεία και συντονισμός δράσεων).

ζ) Υπογραφή των πάσης φύσεως πιστοποιητικών, βεβαιώσεων, καταστάσεων κ.λπ.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Ιωάννης Γαβρύλης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. Δ/ση Τοπ. Αυτ/σης & Δ/σης Νομού
Ευρυτανίας

2. Βασίλειο Μπούρα Δ.Σ. Μικρού Χωριού

3. Δήμο Ποταμιάς

**ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΚΛΟΓΗΣ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΗΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

Στο Μεγάλο Χωριό και στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου του Μεγάλου Χωριού, σήμερα στις δεκαεπτά (17) του μήνα Ιανουαρίου 1999, ημέρα Κυριακή και ώρα 12.00 μ. συνήλθε σε συνεδρίαση το νεοεκλεγέν Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ποταμιάς, μετά την από .../1/1999 έγγραφη πρόσκληση του πλειοψηφίσαντος Συμβούλου κ. Φίλιππου Καλλιάνη, που επιδόθηκε με αποδεικτικό επίδοσης σε κάθε σύμβουλο σύμφωνα με το άρθρο 107 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

Αφού διαπιστώθηκε ότι υπήρχε η νόμιμη απαρτία, δεδομένου ότι σε σύνολο δεκατριών (13) δημοτικών συμβούλων βρέθηκαν παρόντες δεκατρείς (13), παρισταμένου και του Δημάρχου κ. Ιωάννη Γαβρύλη, ήτοι:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

- 1) Φίλιππος Καλλιάνης
- 2) Γεώργιος Γιαννακόπουλος
- 3) Γεώργιος Παπαρηακλής
- 4) Βασίλειος Μπούρας

- 5) Κων/νος Τριχιάς
- 6) Παντελής Φλώρος
- 7) Κων/νος Μαραγούσιος
- 8) Θρασύβουλος Χονδρός
- 9) Ιωάννης Ίβρος
- 10) Δημήτριος Τσελεπής
- 11) Κων/νος Μπακατσιάς
- 12) Κων/νος Αναγνωστάκης
- 13) Παναγιώτης Σερετάκης

Ο προεδρεύων κ. Φίλιππος Καλλιάνης κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης και κάλεσε το συμβούλιο να εκλέξει με μυστική ψηφοφορία τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τον Γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου (άρθρο 107 ΠΔ 410/1995) καθώς και τα μέλη της Δημοκρατικής επιτροπής τακτικά και αναπληρωματικά (άρθρο 112 ΠΔ 410/1995)

* Α. - ΕΚΛΟΓΗ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Υποψηφιότητα έθεσε ο κ. Φίλιππος Καλλιάνης. Αφού έγινε μυστική ψηφοφορία, βρέθηκαν φάκελοι δεκατρείς (13) που αριθμήθηκαν από τον προεδρεύοντα και στη συνέχεια αποσφραγίσθηκαν, μονογραφήθηκαν και μετά τη διαλογή το αποτέλεσμα ήταν: Φίλιππος Καλλιάνης δώδεκα (12) σταυροί προτίμησης

Ήλυρα - Λευκά ένα (1)

Κατά συνέπεια Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου για τη διετία 1999 - 2000 εκλέγεται ο κ. Φίλιππος Καλλιάνης.

Ο νεοελεγείς Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Φίλιππος Καλλιάνης ευχαριστώντας το Δημοτικό Συμβούλιο για την εμπιστοσύνη που του έδειξε, δήλωσε ενόπιον του ΔΣ, ότι θα δορίσει στον Δήμο Ποταμιάς την αποζημίωση που θα δικαιούται ως Πρόεδρος του ΔΣ καθ' όλη την διάρκεια της θητείας του, για την εκτέλεση κάποιου συγκεκριμένου έργου που θα αποφασίσει το Δημοτικό Συμβούλιο.

* Β. - ΕΚΛΟΓΗ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ

Υποψηφιότητα έθεσε ο κ. Γεώργιος Παπαρηακλής.

Αφού έγινε μυστική ψηφοφορία, βρέθηκαν φάκελοι δεκατρείς (13) που αριθμήθηκαν από τον προεδρεύοντα και στη συνέχεια αποσφραγίσθηκαν, μονογραφήθηκαν και μετά τη διαλογή το αποτέλεσμα ήταν:

Γεώργιος Παπαρηακλής δεκατρείς (13) σταυροί προτίμησης

Ήλυρα - Λευκά μηδέν (0)

Κατά συνέπεια Αντιπρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου για τη διετία 1999 - 2000 εκλέγεται ο κ. Γεώργιος Παπαρηακλής.

* Γ. - ΕΚΛΟΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Υποψηφιότητα έθεσε ο κ. Παντελής Φλώρος.

Αφού έγινε μυστική ψηφοφορία, βρέθηκαν φάκελοι δεκατρείς (13) που αριθμήθηκαν από τον

προεδρεύοντα και στη συνέχεια αποσφραγίσθηκαν, μονογραφήθηκαν και μετά τη διαλογή το αποτέλεσμα ήταν:

Παντελής Φλώρος δεκατρείς (13) σταυροί προτίμησης

Ήλυρα - Λευκά μηδέν (0)

Κατά συνέπεια Γραμματέας του Δημοτικού Συμβουλίου για τη διετία 1999 - 2000 εκλέγεται ο κ. Παντελής Φλώρος.

* Δ. - ΕΚΛΟΓΗ 2 ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΗΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Υποψηφιότητα έθεσαν:

1) ο κ. Ιωάννης Ίβρος 2) ο κ. Κων/νος Μαραγούσιος 3) ο κ. Κων/νος Τριχιάς.

Αφού έγινε μυστική ψηφοφορία, βρέθηκαν φάκελοι δεκατρείς (13) που αριθμήθηκαν από τον προεδρεύοντα και στη συνέχεια αποσφραγίσθηκαν, μονογραφήθηκαν και μετά τη διαλογή το αποτέλεσμα ήταν:

1) Ιωάννης Ίβρος έξι (6) σταυροί προτίμησης.

2) Κων/νος Μαραγούσιος δώδεκα (12) σταυροί προτίμησης.

3) Κων/νος Τριχιάς επτά (7) σταυροί προτίμησης.

Ήλυρα - Λευκά μηδέν (0)

Κατά συνέπεια τακτικά μέλη Δημοκρατικής Επιτροπής για τη διετία 1999 - 2000 εκλέγονται οι κ.κ. Κων/νος Μαραγούσιος και Κων/νος Τριχιάς.

* Ε' ΕΚΛΟΓΗ 2 ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΗΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Υποψηφιότητα έθεσαν : 1) ο κ. Θρασύβουλος Χονδρός 2) ο κ. Γεώργιος Γιανναζόπουλος.

Αφού έγινε μυστική ψηφοφορία, βρέθηκαν φάκελοι δεκατρείς (13) που αριθμήθηκαν από τον προεδρεύοντα και στη συνέχεια αποσφραγίσθηκαν, μονογραφήθηκαν και μετά τη διαλογή το αποτέλεσμα ήταν:

1) Θρασύβουλος Χονδρός έξι (6) σταυροί προτίμησης.

2) Γεώργιος Γιανναζόπουλος δεκατρείς (13) σταυροί προτίμησης.

Ήλυρα - Λευκά μηδέν (0)

Κατά συνέπεια αναπληρωματικά μέλη Δημοκρατικής Επιτροπής για τη διετία 1999 - 2000 εκλέγονται οι κ.κ. Θρασύβουλος Χονδρός και Γεώργιος Γιανναζόπουλος.

Αφού έληξε η μυστική ψηφοφορία ο προεδρεύων κήρυξε την λήξη της συνεδρίασης. Γι' αυτό έγινε το παρόν πρακτικό και υπογράφεται ως εξής:

Ο Προεδρεύων Τ.Σ.

Η Ειδική Γραμματέας Τ.Σ.

Τα μέλη Τ.Σ.

Αχιλλέας Αντίγραφο

Ο Προεδρεύων του Δ.Σ.

Φίλιππος Καλλιάνης

Η Ειδική Γραμματέας

Μαρία Παταροϊδάμη

ΔΗΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΔΗΜ. ΔΙΑΜ. ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ
ΣΧΕΔΙΟ - ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 1999
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ 1998 =)

ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
Μισθώματα Αστικών		Εξόδα Κίνησης	100.000
Ακινήτων	16.140.000	Αποδοχές Κοινोट. Υπαλ.	530.000
Μισθώματα		ΤΑΔΚΥ	470.000
Βοσκοτόπων	380.000	Εισφ. Κλάδου	
Δικαιώματα Βοσκής	100.000	Συνταξέως	1.200.000
Εσοδα από		Εισφ. Ταμ. Βοηθών	300.000
Νεκροταφεία	800.000	Κοινोट. Εισπρακτόρων	<u>100.000</u>
Πρόσοδοι Συμμετοχής σε Επιχειρήσεις		Επικονομινίες	75.000
(Υδροηλεκτρικό)	<u>5.000.000</u>	224.420.000	2.700.000
Τέλη και Δικαιώματα		Τηλέφων. Τηλεγραφ.	210.000
Καθαριότητας	2.000.000	Επιδείξεις - Εορτές	200.000
Τέλη και Δικαιώματα		Δικαστικά - Συμβολ/κά	400.000
Υδρευσης	600.000	Εκτυπώσεις	<u>3.000</u>
Τέλη και Δικαιώματα		888.000	
Αρδευσης	250.000	Αποδοχές (Γραμμ.)	4.220.000
Τέλη και Δικαιώματα		Υπηρεσ. Συμβούλιο	26.200
ΗΛ/φωτισμού	500.000	Συντηρ. Κοινोट.Κατ/τος	200.000
Τέλη και Δικαιώματα		Γραφική Υλη	150.000
Αποχέτευσης	160.000	Πετρέλαιο Θέρμανσης	150.000
Τέλη Ακιν. Περιουσίας	<u>150.000</u>	200.000	200.000
3.660.000		Καθαριότητα Κοινοχρ.	
Τακτ. Οικον. Ενισχ.		Χώρων Ν.Χ.	500.000
(Αυτοτελείς Πόροι)	5.100.000	Καθαριότητα Κοινοχρ.	
ΣΑΤΑ	8.900.000	Χώρων Ν.Χ.	100.000
Λειτουργικά Εξόδα		Συντ. Υδραγωγείου Ν.Χ.	300.000
Σχολείου	<u>600.000</u>	Συντ.. Υδραγωγείου Π.Χ.	200.000
Εξισορροποιοτική		Συντ. Δεξαμενών	
Επιχορ. + Ζύθου	500.000	Ν.&Π.Χ.	300.000
Εσοδα από Εκποίηση		Επισκευή και Καθαρ. Υδραύλακα	
Ακιν. Περιουσ.	300.000	Αγ. Αποστόλων	500.000
Κρατ. Επιχορ.		Συντηρ. Αποχετ. Ν.Χ.	300.000
(Αντιπλημμυρικά)Υπόλ/640.000		Συντηρ. Αποχετ. Π.Χ.	200.000
Δ/νση Γεωργία		Αποζημ. Συμβασ/χου	
Ποτίστρα Χελιδόνας	<u>708.000</u>	Υ/Η Σταθμού	1.000.000
1.648.000		Ηλεκτρ. Ρεύμα Κοινोट.	
Εισπρακτέα Υπόλοιπα =	<u>500.000</u>	Φωτισμού	100.000
43.328.000		Συντήρηση Κοινोट.	
		Φωτισμού	200.000
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ		Προμήθεια Λαμπτήρων	200.000
ΤΑΚΤΙΚΑ	8.196.726	Συντήρηση Νεκροταφείου	
ΕΚΤΑΚΤΑ		Ν. και Π.Χ.	400.000
ΑΝΕΙΔ/ΤΑ	3.315.280	Σκουπίδια	2.300.000
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΙΔ/ΝΑ	<u>3.867.048</u>	Αποδοχές Κοινोट. Υπαλ.	240.000
		Προερ. Εισφ.	
	<u>15.379.000</u>	Αθλητικού Ομίλο	300.000
	<u>58.707.000</u>	Τεχνικού εξοπλισμού	120.000
		Καθάρισμα Αντιπλημ.	
		Αυλάκων Π.Χ.	<u>400.000</u>
		2.606.200	
		16.194.200	
		ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜ. ΕΡΓΩΝ	
		ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΑΙ	40.454.800
		ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	<u>2.058.000</u>
			<u>58.707.000</u>

Συντάχθηκε προς Χρήσιν των Οικον. Υπηρεσιών του Δήμου ΠΟΤΑΜΙΑΣ

Σύμφωνα με στοιχεία του Προϋπολ. 1998 και των σημερινών Προοπτικών του Δημ. Διαμ/τος ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΔΗΜΟΤ. ΔΙΑΜΕΡ. ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΤΑΜΙΑΣ

Αριθ. Πρακτικού 1/1999

Στο ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ σήμερα την 3η του μηνός Μαρτίου 1999 ημέρα Τετάρτη και ώρα 7 μ.μ. ήλθε σε συνεδρίαση το Τοπικό Συμβούλιο του Δημ. Διαμ/τος Μικρού Χωριού αποτελούμενο από τους παρακάτω:

- 1) Αθανάσιο Κουτσούκη Πρόεδρο
- 2) Γεώργιο Ντζούφρα Σύμβουλο
- 3) Φίλιππα Πασπαλάρη Σύμβουλο (παρόντες όλοι).

Ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης του Τοπικού Συμβουλίου Μικρού Χωριού, εισηγήθηκε το μόνο θέμα και είπε ότι κατώπιν του υπ' αριθ. 232 Εγγράφου του Δήμου Ποταμίας είναι ανάγκη να κάνουμε το Πρόγραμμα έργων ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ποταμίας για να ενταχθούν στο Πρόγραμμα του Δήμου Ποταμίας του 1999 και αφορούν το Δημ. Διαμ/μα Μικρού Χωριού.

Το τοπικό Συμβούλιο ύστερα από διαλογική Συζήτηση, εγκρίνει και προτείνει τα παρακάτω έργα κατά κατηγορία και σειρά προτεραιότητας, παραθέτοντας και τα οικονομικά στοιχεία δαπάνης αντίστοιχα (περίπου), ώστε να μην υπολείπεται των προβλεπομένων Εσόδων του Έτους 1999.

Α. ΟΦΕΙΛΑΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

- 1) ΔΕΗ Επέκταση Κοινोट. Φωτισμού (3η Δόση) 1.665.000
- 2) Σπ. Τάσιου Έργο: Κατάργηση Νησίδας στην διασταύρωση - (Είσοδο του Χωριού) 354.000
- 3) Σπ. Τάσιου Έργο: Καθαρισμός Φρεατίων 354.000
- 4) (Δικαστική Εκκρεμότητα) Καταβολή Επιδόματος παραγ/τας στον Συν/χο Κοινोट. Γραμματέα Αθαν. Κοντογεώργο 2.353.800
- Εκ Μεταφοράς 4.726.800
- Εκ Μεταφοράς ΟΦΕΙΛΑΙ 4.726.800 4.726.800

Β. ΠΡΟΓΡΑΜ/ΝΑ ΚΑΙ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΑ ΕΡΓΑ ΠΡΟΥΠΟΛ. 1998

- 1) Πλακόστρωση Αυλής Ξενώνα Νέου Μικ. Χωριού 2.360.000
- 2) Προμήθεια Φωτο/κού Μηχ/τος 800.000
- 3) Έργο: Προστασίας Υδρομάστευσης Κεφαλοβρύσου 640.000
- 4) Έργο: Προστασίας Υδρομαστ. Ποτιστ. στη θέση Χελιδόνα 708.000
- 5) Έργο: Αποπεράτωση Υ/Η Σταθμού 2.360.000

- 6) Έργο: Εργασίες Προστασίας Υδρομαστ. Υ/Η Σταθμού 1.000.000
- 8) Διαμόρφωση Χώρου Κάτω Πλατείας Νέου Χωρ. (Νασιόπουλου) 3.000.000
- 9) Κατασκευή Κυκκλιδωμάτων Πλατείας Νέου Χωρ. 2.360.000 13.228.000

Γ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΩΝ

- 1) Τοίχος Αντιστήριξης Κατολισθητικών Φαινομένων και ανάπλασης στην διασταύρωση (Είσοδο του Χωριού) 3.000.000
- 2) Έργο: Τουαλέτες Ξενώνα ΧΕΛΙΔΟΝΑ Παλ.Χωρ. 2.500.000
- 3) Έργο: Κρασπεδορυθρο Κεντρ. Δρόμου Νέου Χωρ. 2.000.000
- 4) Έργο: Διαπλάτυνση και Στρώσιμο άνω δρόμου από το Ρέμα προς Παλαιό Χωριό 4.000.000
- 5) Αναμόρφωση Χωμάτινης Πλατείας Κάτω από Ξενώνα ΕΛΛΑΣ (για Πάρκινγκ) 2.000.000
- 6) Ανάπλαση Αξιοποίηση Κοινοχρ. Χώρου (Εναντι Οικίας Φούκα) 3.000.000
- 7) Πλακόστρωση Δρόμων Ανωθεν Πλατείας Παλ. Χωριού 3.000.000
- 8) Κατασκευή Δρόμου Βορεινά της Πλατείας Νέου Χωριού 3.000.000 22.500.000 40.454.800

Εξαντληθέντος του θέματος το παρόν Πρακτικό Υπογράφεται

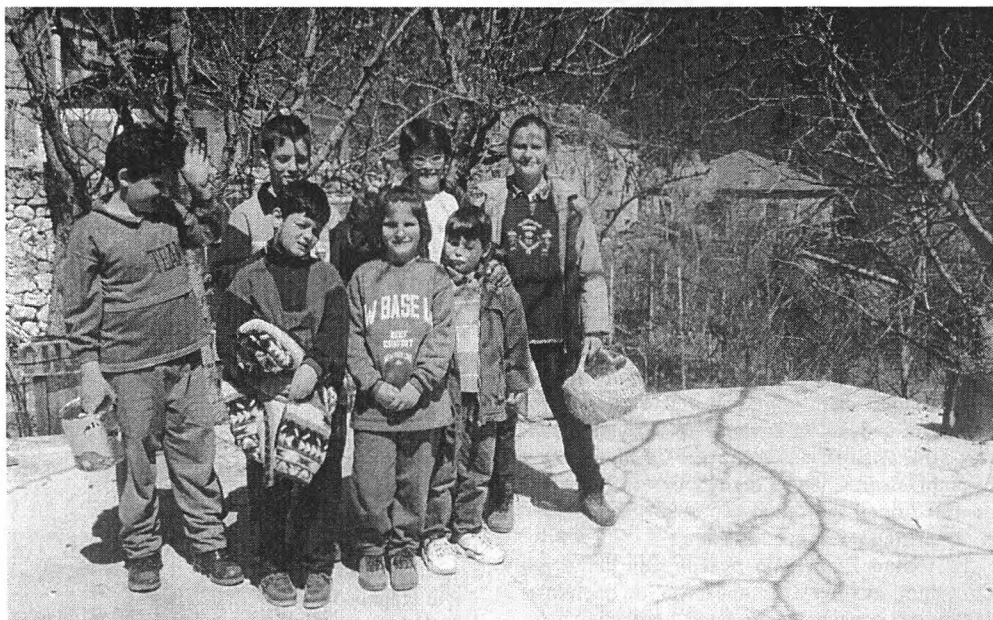
Ο πρόεδρος Τα Μέλη
Υπογραφή Υπογραφές

Ακριβές αντίγραφο
Ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ

Από τον Προυπολογισμό του Δήμου Ποταμίας για το Δ.Δ. Μικρού Χωριού

- 1) Διαμόρφωση χώρου πλατείας έναντι Νασιόπουλου ΔΡΧ. 2.360.000
 - 2) Πλακόστρωση αυλής ξενώνα Νέου Χωριού ΔΡΧ. 2.360.000
 - 3) Αποπεράτωση υδροηλεκτρικού σταθμού ΔΡΧ. 1.000.000
 - 4) Προστασία υδρομάστευσης Κεφαλοβρύσου Μικ. Χωριού ΔΡΧ. 640.000
 - 5) Συντήρηση τουαλέτας ξενώνα "Χελιδόνα" ΔΡΧ. 350.000
 - 6) Αντικατάσταση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης Ν. Μικ. Χωριού ΔΡΧ. 7.500.000
- ΣΥΝΟΛΟ ΔΡΧ. 14.210.000

Από τα κάλαντα της Μεγάλης Παρασκευής

Από την περιφορά του επιταφίου της Αγίας Κυριακής

12. Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος (γ' συνέχεια)

Γράφει ο Μένιος Κουτσούκης

Ιστορώντας τα όσα αφορούν την πρώτη εκκλησιά του Χωριού, δηλ. την Αγία Σωτήρα (Μεταμόρφωση), δεν μπορώ να μην αναφερθώ σε μερικά παιδικά μου βιώματα, που συνδέονται με την εκκλησιά αυτή. Ο κυριότερος λόγος ίσως είναι ότι η εκκλησιά βρίσκεται δίπλα στο πατρικό μου σπίτι. Απέχει περίπου εκατό μέτρα από τη νότια πλευρά της. Αυτό μεταφράζεται σε ευκολία άμεσης

ας των προγόνων μου με τους δικούς του προγόνους που είχαν τα σπίτια τους κολλητά στον "Γούμενο". Ο παππούς μου Νικήτας και η γιαγιά μου, που είχε φαίνεται κάποια συγγένεια με τους Μανθαίους, σ' αυτό το σπίτι μεγάλωσαν τα πέντε παιδιά τους δηλ. τον πατέρα μου Σπύρο και τα αδελφια του Γιάννη, Κώστα, Χρήστο και Αικατερίνη. Αυτή η σχέση μας αναδείχθηκε σε φιλία με τον

Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος

πρόσβασης που συχνά έκανε το προσωπικό της εκκλησιάς ιδιαίτερα τον νεωκόρο, να "πετάγεται" στο σπίτι μας με ευκολία για κάποιες έκτακτες ανάγκες ή ελλείψεις της εκκλησιάς. Η μητέρα μου, σαν παπαδοπούλα (κόρη του παπα-Χαράλαμπου) ήταν θεοσεβής και φρόντιζε πάντοτε τις Κυριακές και γιορτές νάχει το τζάκι αναμμένο από νωρίς το πρωί. Τόχε σίγουρο ότι από μας θαρχόταν ο νεωκόρος (εγώ θυμάμαι τον Πάνο και τη μητέρα του) να πάρει έτοιμα κάρβουνα για το θυμιατό ή να ζεστάνει το νερό. Αυτή η συνεργασία με τον Πάνο, φαίνεται ήταν κάπως συνέχεια και της σχέσης καλής γειτονιάς

Πάνο, γεγονός που μου έδινε τα πρωτεία μέσα στην εκκλησιά όταν ντυνόμασταν για να κρατάμε τα εξαπτέρυγα και προπαντός νάχω την άδειά του να χτυπάω μαζί του τις καμπάνες στο καμπαναριό. Παρ' όλα αυτά όταν παρασυρόμουν κι έκανα κι εγώ "ζαβολιές" μες την εκκλησιά με επέπληττε κι εμένα το ίδιο, όπως και άλλους συνομήλικους. Συχνά βέβαια τον προλάβαιναν οι αυστηροί και γηραιότεροι επίτροποι, όπως ήσαν οι Γιώργος Πιστιόλης και Γιώργος Σιδέρης, που μας τραβούσαν τα αυτιά τόσο πολύ, που για μέρες έμεναν κατακόκκινα! Για να τους εκδικηθούμε τους στήναμε σε κάποιο δρομά-

κι καρτέρι και τους πετροβολούσαμε! Ευτυχώς δεν τους πετύχαμε ποτέ! Άλλωστε με την πρώτη πετροβολιά το βάζαμε στα πόδια...

Στα παιδικά μου μάτια, τον καιρό κείνο δηλ. στη δεκαετία του '40 που εγώ μεγάλωσα και παρ' όλη τη δυστυχία γύρω, φάνταζαν με ιδιαίτερη λαμπρότητα στα μάτια μου οι πολυέλαιοι της εκκλησίας με πρισματικά κρύσταλλα, που πάνω τους λαμπύριζαν οι ακτίνες του ήλιου. Έρμαιναν μέσα από χρωματιστά τζάμια και δημιουργούσαν στο χώρο της εκκλησίας μια πανδαισία χρωμάτων που έκανε την ατμόσφαιρα πió κατανυκτική. Πάντοτε χάζευα κοιτάζοντας προς τα πάνω τα ξύλινα περιστέρια στο Τέμπλο, που έμοιαζαν σαν ζωντανά να μας κοιτάζουν από ψηλά με ανοιχτά φτερά ενώ με το στόμα τους συγκρατούσαν το σχοινί απ' όπου κρεμόταν και από ένα καντήλι, που έκαιγε μπροστά σε κάθε εικόνα του τέμπλου. Σήμερα βέβαια που βρίσκονται σε άλλη εκκλησιά (Αη-Γιάννη) δεν φαντάζουν για τα σημερινά παιδιά το ίδιο όπως για μας τότε. Συχνά όταν εκκλησιάζομαι στην Αγιά Σωτήρα έρχεται στο νου μου η φιγούρα του Πάνου ή κάποιου επιτρόπου, όπως ήταν τότε ο αείμνηστος Δημοσθένης Γιούσμπασης, Επαμεινώνδας Παπαδής, Κώστας Κατσάνος, Γιάννης Καντζιάς, Νικόλαος Σιδέρης κ.ά. που κρατούσαν το κοντάρι με το οποίο άναβαν ή έσβηναν τα κεριά που ήσαν ψηλά στα κηροπήγια που σήμερα λειτουργούν, δυστυχώς, με ηλεκτρισμό.

Στη δεκαετία του '40 εγώ και οι συνομήλικόι μου δεν θυμηθήκαμε τον ομαδικό εκκλησιασμό των μαθητών του σχολείου, υπό την καθοδήγηση του αείμνηστου δάσκαλου Παπαδή, που όριζε μαθητές να λένε το Πιστεύω ή το Πάτερ Ημών, κάτι που συνέχισε ο αείμνηστος μαθητής του δάσκαλος Αριστείδης Γιουρνάς, επίσης η μαθήτριά του Ρωξάνη Μπετένιου (Πλάκα) με τον αείμνηστο σύζυγό της Ανδρέα, δηλ. στη μεταπολεμική εποχή που εμείς φύγαμε από το χωριό. Χάρis σ' αυτή την καλή συνήθεια όλα τα παιδιά του δημοτικού σχολείου βρέθηκαν κάτω από τη σκέπη της Αγια-Σωτήρας την Κυριακή 13 Ιανουαρίου 1963, την ώρα που η κατολίσθηση κατέστρεψε το χωριό και έθαψε στα κατάβαθα της γης 13 ανθρώπινες ζωές. Η Μεταμόρφωση πρόσφερε τότε ασφα-

λές καταφύγιο σωτηρίας σε όσους είχαν καταφύγει σ' αυτήν, εκείνη την αποφράδα μέρα. Η ίδια βέβαια δοκιμάστηκε από τους σεισμούς που ακολούθησαν στην επόμενη διετία 1964-64, που δημιούργησαν ρωγμές στο δάπεδο και προβλήματα στη στέγη. Η αντοχή όμως του φέροντα οργανισμού της είχε ήδη δοκιμασθεί αρκετά νωρίτερα στη διάρκεια του εμφυλίου (1946-49). Τότε δέχτηκε πολλές οβίδες κανονιού που έρχονταν από το Καρπενήσι για να χτυπήσουν αντάρτες στο Κρι, αλλ' εύρισκαν εμπόδιο στη βορεινή πλευρά της. Τα σημάδια τους παραμένουν ακόμη σήμερα αναλλοίωτα. Αν δεν ήταν η Αγιά-Σωτήρα σίγουρα οι οβίδες θα εύρισκαν το δικό μας σπίτι που είναι ακριβώς πίσω απ' την εκκλησιά.

Εικόνες συλλογικής μνήμης του χωριού που είναι δεμένες με την Μεταμόρφωση υπάρχουν πολλές. Πολλοί συγχωριανοί έχουν τις δικές τους μνήμες και αρκετοί συνομήλικοι μπορούν να αφηγηθούν τις δικές τους, που ίσως είναι παρόμοιες με τις δικές μου. Επειδή μπορεί να θεωρηθούν μερικές απ' αυτές μέρος της ιστορίας του χωριού παραθάτω κάποιες προσωπικές μου ενθυμήσεις, δυσάρεστες ή ευχάριστες με την ελπίδα να κεντρίσουν τη μνήμη και άλλων συνομήλικων και να δώσουν τις δικές τους.

Η πρώτη εικόνα που χαράχτηκε έντονα στη μνήμη μου στο εσωτερικό της εκκλησίας είναι όταν αντίκρισα μέσα σ' αυτήν να κείτονται τα σεπτά σκηνώματα των εκτελεσμένων εθνομαρτύρων στις Λόγγοβες από τους Ιταλούς. Δεν θυμάμαι πόσα ήσαν αλλά φαίνεται ότι τα μετέφεραν οι χωριανοί και οι δικοί τους εκεί την ίδια μέρα και τα είχαν σκεπασμένα με σεντόνια και χεράμια, ώσπου να τα πάρουν ή ετοιμάσουν για ενταφιασμό. Ήταν άλλωστε Δεκέμβρης, παραμονή Χριστουγέννων του 1942. Εεγλιστρώντας ανάμεσα στους μεγάλους έγινα κι εγώ, ως πιτσιρίκος, μάρτυρας του τραγικού επίλογου της άγριας εκείνης ημέρας, που έβαψε τα χώματα του Μικρού Χωριού με αίμα ηρώων.

Η επόμενη ανεξάλειπτη εικόνα που έχω επίσης στο νου μου είναι όταν κάρηκε το νεόκτιστο δημοτικό σχολείο (Αύγουστος 1944), δίπλα στο σπίτι μου γι' αυτό και η εκκλησιά χρησίμευσε τότε και για σχολείο μας. Είχαμε πάγκους ως θρανία, καρέκλες, πίνακα και με μόνο εφόδιο το "κονδύλι" και την "πλάκα"

που χρησίμευε τότε ως τετράδιο, ακούγαμε τον γλυκύτερο δάσκαλό μας. Δεν ήταν άλλος από τον αείμνηστο παπούλη Θωμά Παπανικό, που λειτουργούσε ως εφημέριος, ώσπου να αρχίσει να λειτουργεί κανονικά ο γιος του παπα-Βασίλης, που ήλθε από το Νόστιμο και λειτούργησε πάνω από μια δεκαετία στο χωριό μας.

Άλλη εικόνα, χαράς αυτή τη φορά, μέσα στα χρόνια της κατοχής είναι αυτή του γάμου της Ναυσικάς Φλέγγα με τον καπετάν Λευτεριά. Έξω από την εκκλησιά πολλοί αντάρτες με τις αρματωσιές τους έριχναν στον αέρα με τα όπλα τους για να γιορτάσουν το γεγονός. Νομίζω, τότε, κάποιος αντάρτης σημάδεψε τον σταυρό στον μεγάλο θόλο της εκκλησιάς. Ευτυχώς τον πέτυχε λίγο στην άκρη του κέντρου χωρίς έτσι να καταστραφεί ο σταυρός. Το σημάδι φαινόταν ως πρόσφατα.

Κάποτε, μέσα στην αναμπουμπούλα της κατοχής ή του εμφυλίου, δεν θυμάμαι ακριβώς, μέσα στο κλίμα της γενικής απόγνωσης και εγκατάλειψης, βρήκαμε την ευκαιρία με συνομήλικους και μπήκαμε μέσα στην εκκλησιά της Μεταμόρφωσης ως κλέφτες για να πάρει ο καθένας μας ό,τι του άρεσε. Θυμάμαι ότι εγώ είχα βάλει στο μάτι τα “κυπρέλια” (δηλ. τα στρογγυλά στολίδια) του θυμιατού κι έσπευσα να βγάλω μερικά αν

και δεν ήταν εύκολο. Βρήκαμε έναν πεσμένο πολυελαίο και του αφαιρέσαμε μερικά πολυγωνικά κρύσταλλα που σαν πρίσματα τα χρησιμοποιούσαμε να παίζουμε με τις ακτίνες του ήλιου και χαζεύαμε παίζοντας με τα χρώματα της ίριδας. Κάποια στιγμή έπεσε στο μάτι μας το μικρό μαχαίρι με το οποίο έκοβαν τις “λειτουργιές” (πρόσφορα), αυτό στάθηκε το πιο χρήσιμο για να σκίζουμε τα φρέσκα καρύδια ή να καθαρίζουμε φρούτα. Από την μανία μας δεν γλύτωσε ούτε το παγκάρι. Ψάχναμε για καμιά δεκάρα γιατί την άλλη μέρα θα πηγαίναμε σε κάποιο πανηγύρι και χρειαζόμασταν λεφτά να αγοράσουμε παιγνιδάκια ή καραμέλες που μας μεθούσαν με το άρωμά τους. Τα “εγκλήματά” μου αυτά που κανείς δεν τα ήξερε βάρυναν μέσα μου ως ότου φύγαμε από το χωριό ως “ανταρτόπληκτοι” (1948).

Έτσι από τον κόσμο της “απολυσίνας” του καιρού εκείνου, βρέθηκα κι εγώ όπως τόσοι άλλοι στην πειθαρχημένη ζωή της πόλης (Θεσσαλονίκη), όπου τέλειωσα το δημοτικό σχολείο. Εκεί ως μαθητής του Κατηχητικού, βρέθηκα κάποτε αντιμέτωπος με τον εξομολόγο, στην ουσία με τον εαυτό μου, οπότε εξομολογήθηκα το παραπάνω “εγκλήμα” μου, που φαίνεται με βάραινε μέσα μου και τότε πήρα την άφεση του εξομολόγου που με γέμισε με πρωτόφαντη αγαλλίαση.

(Συνεχίζεται)

Μαυροντυμένη, μαυρομαντηλούσα

*Μαυροντυμένη, μαυρομαντηλούσα
και τα μάτια σου αστείρευτα κλαμένα
Παρθένα, Μεγαλόχαρη, Ελεούσα
ήσουν για μένα*

*Μάνα, πατέρας, φίλος - τριπλή χάρη
Και στις βαριές δουλειές τρίζαν τα χέρια
Χήρα, δουλεύτρα, κάτου απ' το λυχνάρι
στα κρύα νυχτέρια.*

*Ήταν βοριάς, στη στέγη, που βογγούσε
κι' ήταν η ερμιά το' αλύχταγε στην πόρτα
και μέσα ο θεός της φτώχειας μας βλογούσε
με λίγα χόρτα.*

*Και συ κλαμένη, μαυροφορεμένη,
φιλί κι ορμήνια, ο λόγος σου καμπάνα
μέσ' την ψυχή μου ανάσταση σημαίνει
γλυκειά μου Μάνα!...*

Θανάσης Κυριαζής

Η καρδιά της Ελλάδας Η Ευρυτανία και η διαφυλάξη του ορεινού χώρου της χώρας μας

Από τον Δημ. Παπαχρήστο (Ελευθεροτυπία)

Η περιοχή της ευρύτερης Ευρυτανίας αποτελεί εθνικό πλούτο της χώρας, ένα φυσικό διατηρητέο μνημείο, που θα πρέπει να διαφυλαχθεί ως κόρη οφθαλμού, να παραμείνει καθαρή και αλώβητη, όπως τα ποτάμια της.

Μια θάλασσα βουνά είναι η ευρύτερη Ευρυτανία και μια σειρά πανέμορφα χωριά, ρημαγμένα μέσα στην ερημιά τους και τόσο πολύ εγκαταλειμμένα που δύσκολα απαντάει ο επισκέπτης, ένα τζάκι να καπνίζει, δείχνοντας σημάδια ζωής μέσα στο καταχείμωνο... Η φτώχεια μας, τα πλούτη μας, θα μπορούσαν να λένε ειρηνικά οι κάτοικοι της Ευρυτανίας για να διασκεδάσουν την εγκατάλειψη από την κεντρική εξουσία. Και το τοπίο, η προέκταση της ψυχής μας. Μόνον που αυτό το προσφέρουν εύκολα οι άνθρωποι της πόλης που την επισκέπτονται για να θαυμάσουν τις εκπληκτικές εναλλαγές της φύσης και να θεραπευτούν από την ομορφιά της, κολυμπώντας στα ατέλειωτα κύματα από πλαγιές ελάτινες και στα αμόλυτα ποτάμια.

Είναι η καρδιά της Ελλάδας η ευρύτερη Ευρυτανία, η πιο φτωχή περιοχή της Ευρώπης και δυστυχώς η πιο ξεχασμένη. Και είναι αυτός ο βασικότερος λόγος που παρέμεινε άθικτη και αμόλυτη... Οι κάτοικοί της αγαπάνε τον τόπο τους, σέβονται το θαύμα που τους έχει χαριστεί από τη φύση και τους αποκαλύπτεται κάθε μέρα και αρχίζουν να ανησυχούν, γιατί φοβούνται πως δεν θα διαρκέσει για πολύ ακόμα.

Βλέπουν τον κίνδυνο να ανεβαίνει από τη θάλασσα στα βουνά. Τα πρώτα σημάδια της επέλασης γίνονται ορατά. Το πρόβλημα σήμερα δεν είναι απλώς να θίζουμε, ούτε να καταγγείλουμε τα κακώς κείμενα του παρελθόντος αλλά να προλάβουμε τα μελλούμενα γιατί είναι ακόμα νωρίς, το κακό δεν έχει προχωρήσει και υπάρχει ως παράδειγμα προς αποφυγήν η άναρχη τουριστική ανάπτυξη των παραθαλάσσιων περιοχών.

Αυτό ήταν το πνεύμα της ημερίδας που έγινε στο Καρπενήσι στις 17 Ιανουαρίου και οργανώθηκε από την οικολογική ομάδα Καρπενησίου και την Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων με σκοπό να αρχίσει ένας γόνιμος διάλογος για όσα ενώνουν τον τόπο, τον χρόνο και τους ανθρώπους στους νέους καιρούς, όπως επισήμαναν στην πρόσκλησή τους, πράγμα που το πέτυχαν. Στη βασική βιβλιοθήκη που συγκεντρώθηκαν οι εκπρόσωποι της τοπικής κοινωνίας και πολλοί κάτοικοι της περιοχής και έκφρασαν ελεύθερα τους προβληματισμούς

τους και τις ανησυχίες τους, τις οποίες πρέπει να λάβουν σοβαρά υπ' όψιν τους οι αρμόδιοι.

Γνωρίζουν καλά οι Ευρυτάνες πως η φτώχεια και η ανάγκη μπορούν να ανοίξουν τους δρόμους της επέλασης, να μη μείνει κορυφή απάτητη. Και στο όνομα της ανάπτυξης να εξαρτάται π.χ. αν θα σωθεί μια πλαγιά από τα κέρδη που θα φέρει, αν δεν είναι τα αναμενόμενα, μπορεί και να γλιτώσει, αν όμως τα ξεπερνάει, τότε τίποτα δεν θα μείνει όρθιο. Γι' αυτό και δεν είναι τυχαίες οι αγορές που γίνονται τελευταία από ξένα και ντόπια κεφάλαια.

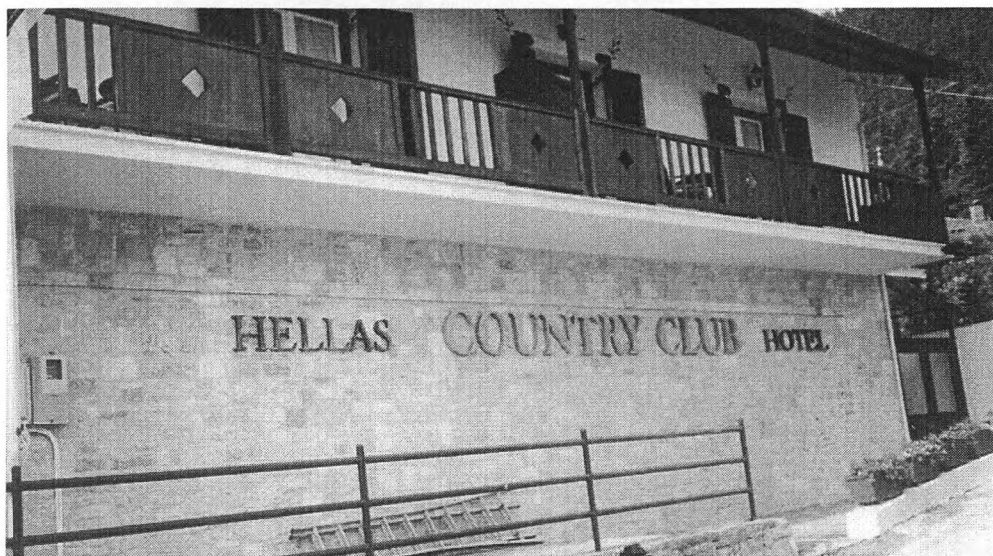
Η ευρύτερη Ευρυτανία αποτελεί εθνικό πλούτο της χώρας, ένα φυσικό διατηρητέο μνημείο, που θα πρέπει να διαφυλαχθεί ως κόρη οφθαλμού, να παραμείνει καθαρή και αλώβητη όπως τα ποτάμια της. Να γιατί δεν πρέπει να φτάσει ο δρόμος στο "πάνταβρέχει" για να μείνει ως έχει από τη φύση, ένα μοναδικό πανέμορφο φαράγγι που σε όλες τις εποχές βρέχει, ούτε να σπάσει το κλειδί για να περνάει τα τουριστικά λεωφορεία προς τον Προυσό για παράδειγμα.

Για να παραμείνουν οι Ευρυτάνες στον τόπο τους και να επιστρέψουν όσοι το επιθυμούν και για να μη καθούν εντελώς από τον χάρτη τα ερημωμένα χωριά, χρειάζεται ένα πολυλειτουργικό μοντέλο ανάπτυξης εναρμονισμένο στον παραδοσιακό τρόπο ζωής. Θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για οικοτουρισμό, όπου θα συνδυάζονται μια σειρά από οριζόντιες δραστηριότητες με ζώνες δυναμικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, που θα παράγουν βιολογικά προϊόντα. Αντί να φτιάχνουν ξενοδοχεία -τέρατα, μια και η ζήτηση κλινών είναι μεγάλη, να ανακαινιστούν σπίτια εγκαταλειμμένων χωριών που θα παρέχουν στους ανθρώπους της πόλης και στα παιδιά εναλλακτικό τουρισμό, παιδευτικό.

Η ευρύτερη Ευρυτανία χρειάζεται έναν κεντρικό σχεδιασμό εναρμονισμένο με το περιβάλλον, προσφέρεται για αγροτουρισμό, είναι ένας εθνικός δρυμός με άγρια ζωή. Και μοναδική κληρίδα και πανίδα. Το ίδιο το τοπίο υποβάλλει και υπαγορεύει τις ήπιες μορφές ανάπτυξης.

Ο ορεινός όγκος της πατρίδας μας είναι ο κορμός και η ραχοκοκκαλιά της, που διακλαδίζεται σε όλη την επικράτεια. Παρ' όλες τις καταστροφές που έχουν γίνει από πυρκαγιές, δρόμους, νταμάρια και αυθαίρετες κατασκευές, παραμένει ακόμα όρθιο. Είναι η καταφυγή μας, θα πρέπει να διαφυλαχτεί γιατί, όπως το πάμε, θα αναγκαστούμε πολύ σύντομα να πάρουμε τα βουνά.

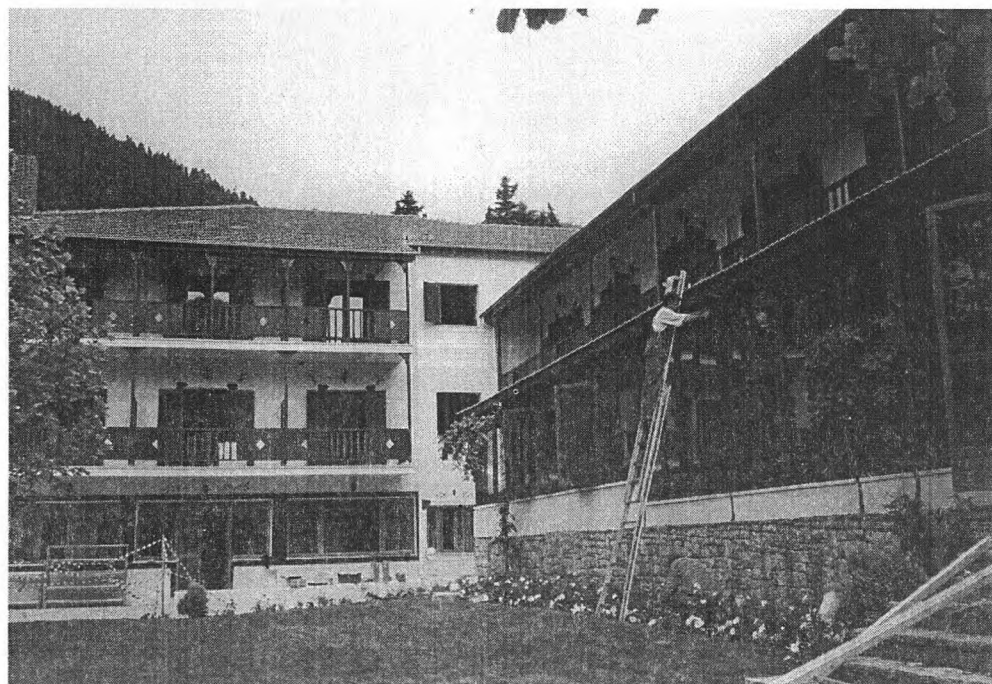
**Το νέο στολίδι του Μικρού Χωριού.
Το ανακαινισμένο ξενοδοχείο του Μικρού Χωριού.**

Η πρόσοψη του ανακαινισμένου ξενοδοχείου

Το εσωτερικό του ξενοδοχείου, αίθουσα αναμονής

Απ' όσα θυμάμαι

Τ' ανώη τον καιρό

Γράφει ο Σταύρος Γεωργουλής

Σε κάποιο προηγούμενο γραπτό μου ανέφερα ότι θα καταπιαστώ με διάφορα ...μαξώματα. Έγραφα κάμποσα τότε αλλά επειδή δεν τελειώσανε θα συνεχίσω και σήμερα. Μια από τα ίδια δηλαδή. Κι αρχίζω σαν πρώτο πιάτο απ' το ανεξάντλητο ανεκδοτολόγιο του γνωστού μας μπάρμπα - Σπύρου.

Κάποτε σε μια διαφορά που είχε με το Χαρ. Μπάκη στη λογομαχία απάνω του ξεφύγε κάτι σαν βρισιά και του είπε "τον κακό σου τον καιρό". Παρ' όλο που δεν ήταν και από τις βρισιές που σηκώνουν μήνυση και κιπρέλι μια και δεν αφορούσε ούτε τα θεία ούτε και πρόσωπα του στενού οικογενειακού περιβάλλοντος, ο μπάρμπα - Σπύρος, για ν' αποφύγει ίσως τις συνέπειες της βρισιάς του, την συμπλήρωσε επί το ηπιότερο κι έμεινε έτσι: "Τον κακό σου τον καιρό... κύριε Μπάκη". Βρισιά με το γάντι δηλαδή.

Συνέχεια. Στον καιρό της Κοσμογονίας και μέσα στη δεκαετία του 30 το Χωριό μας απόχτησε υδροηλεκτρικό εργοστάσιο. Υποτυπώδες βέβαια αλλά υδροηλεκτρικό εργοστάσιο. Δεν ξέρω τι ακριβώς ήτανε το μηχανήμα και πως λειτουργούσε με το νερό. Γι' αυτό αρμόδιος θάτανε αν ζούσε ο δημιουργός του ο Λαμπρομήτσιος να μας το εξηγήσει. Πάντως μ' αυτό άναβαν λίγες λάμπες και γέμιζε και η μπαταρία που μ' αυτήν λειτουργούσε το ραδιόφωνο. Και κάποιος που μας μετέφερε τις ειδήσεις στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο, μεταξύ άλλων, μας ανέφερε ότι οι Ιταλοί βαμβαρδίσανε "τις αιωνίους νήσους".

Και για να μη χάσει την ευκαιρία ο μπάρμπα - Σπύρος που σ' όλα ήταν μέσα μας εξήγησε ότι η γραμμή που μετέφερε το ρεύμα χροειζότανε δύο σύρματα για να γίνεται καλά... η συγκίνηση.

Και μετά το μπάρμπα - Σπύρο με το "πάσα λύπη και ανασταναγμός" έρχεται κι η σειρά της ΜαλτεζοΜάρως με το "πάσα μέρα" και με το να "γελάει και πάσα πικραμένος". Κι ακολουθεί άλλος που βρέθηκε στην Αθήνα και είδε τα γλυκά στις βιτρίνες και τους έδωσε γενικά το όνομα "α-ϊά ζυμαρόπτες". Κι άλλος που σε μια άλλη περίπτωση μίλησε για μια "ευωδία βρώμας". Συνηθισμένοι το "να ιδού και να σ'που" "Δόξα του Θεού" κλπ. Κι αυτό ακουγότανε ακόμα και στις κουζίνες των εστιατορίων των ομογενών της Αμε-

ρικής που χρησιμοποιούσανε μαύρους στη δουλειά τους και μαθαίνανε τα Ελληνικά όπως τ' ακούγαμε με το "να ιδού και θα σ' που". Γνωστό και του φωτογράφου το "χαμογελάστε λίγο φάινεστε λίγο ...γελοίος".

Και συνέχεια οι μύθιοι, το "όποιος δεν έχει μυαλό έχει ποδάρια", "πάν... μέτριον άριστον", "από μυαλό φλοέρα", "λάλατο φλοέρα μ' λάλατο" κι άλλα κι άλλα.

Κι ερχόμαστε σε κάποιον που του πηξάνε το σκώτι οι μαστόροι, γιατί ο ίδιος και το μυαλό του έκοβε και το χέρι του έπιανε και κάθε φορά στις παρατηρήσεις του για τις στραβομάρες των μαστόρων έπιανε σχεδόν την ίδια απάντηση "δεν πειράζει" και "δεν πειράζει" ώσπου ξέσπασε στο τέλος σε ένα μάλιστα: "Δε μου λες ρε μάλιστα, με το να φκιάσεις στραβό δεν πειράζει. Αν το φκιάσεις ίσιο θα πειράξει;"

"Τυγχάνων έκτοτε και διη" έτσι άρχιζε τη μήνυση που έκανε ένας γείτονάς μας στην Καλλιθέα κατά άλλου γείτονα που είχε στο κοτέτσι του δυο κοκόρια που κατά τον μηνυτή έγιναν με την καθαρεύουσα δύο αλέκτορες και τον ενοχλούσαν με τα κακαρίσματά τους όπως εδήλωσε - προς γενικήν θιμηδίαν του ακροατηρίου - εις το ανύπαρκτον στην πραγματικότητα συγγραφικό του έργο. Γιατί εκτός των άλλων δήλωσε και επάγγελμα "συγγραφεύς". Ίσως και να το πίστευε αυτό που λέγεται ότι "ό,τι δηλώσεις είσαι".

Ταλαίπωρη καθαρεύουσα και ταλαίπωροι συγγραφείς. Αυτά συμβαίνουν στην καθαρεύουσα "πλειστάκις, τοσάκις...φοράκις".

Σε μια ιστορία παρακάτω γινότανε λόγος ότι η φύση για να αναπληρώσει μια αδικία της σε μια αναπηρία που έγινε, με κάτι άλλο, όπως την όραση με την αφή κλπ. Πάνω στη συζήτηση πετάχτηκε κάποιος που επιβεβαίωσε τη θεωρία. Το παρατήρησε κι αυτός λέει ότι σε ένα κουτσό που το ένα του πόδι ήταν κοντό διεπίστωσε λέει ότι το άλλο του πόδι ήταν... μακρύτερο.

Όταν θέλομε να πούμε κάτι που έγινε πολύ παλιά λέμε ότι έγινε τον καιρό του Νώε. Αυτόν τον καιρό, αναγραμματισμένο κάπως, κάποια τον ανέφερε σαν του "Ανώη τον καιρό". Και σ' αυτόν τον καιρό θα αναφερθώ τώρα μ' ένα ανέκδοτο παλιό που αξίζει τον κόπο να το ξαναπούμε.

‘Όταν λοιπόν ο Νώε μάζεψε όλα τα ζώα στην κιβωτό αντιμετώπισε πρόβλημα με το ζήτημα της αναπαραγωγής τους και την στενότητα του χώρου. Αν άρχιζαν τα γεννητούργια, δεν ξέρω αν θα υπήρχε Χαράλαμπος τότε να κλάψει την κατάσταση. Γι’ αυτό και ο Νώε σκέφτηκε και εφάρμοσε μια πρακτική λύση. Μάζεψε απ’ όλα τα αρσενικά τα αρμόδια όργανα αναπαραγωγής και έδωσε στο καθένα ένα αριθμό για την επιστροφή. Κάτι παρόμοιο δηλαδή με κονζάρδα γκαρνταρόμπας σημερινής για τα παλτά και τα καπέλα. Και ο μιν Νώε ησύχασε αλλά θλίψη και κατήφεια κυριάρχησε σ’ όλη την κιβωτό και στα ζώα που τους έλειψε το κεχρί. Σ’ όλα τα ζώα εκτός απ’ το λαγό που χοροπηδούσε και δεν έκρυβε τη χαρά του. Κάποιος άλλος αρσενικός που εκνευρίστηκε απ’ τη χαρά του λαγού τον ρώτησε “Καλά δε σου το πήρε εσένα ο Νώε το χαμπέρι σου;” “Και μένα μου το πήρε” ήταν η απάντηση του λαγού “αλλά έκανε λάθος και μου έδωσε τον αριθμό του ...γαϊδάρου”.

Σκέψου τι έχει να γίνει. Και δω είναι που μας γεννιέται η απορία. Πώς διορθώθηκε το λάθος. Λάθη γίνονται πολλά και λάθη ως γνωστόν ζάνων όπως λέει και η παροιμία ακόμα και παπαιδιές, αφού εξαιρέσουμε τις παρούσε.ς

Πάντως γεγονός είναι ότι και λαγοί επέζησαν, ίσως για να βρίσκουν ασχολία οι κυνηγοί, αλλά και γαϊδούρια. Και όταν λέμε γαϊδούρια εννούμε τα πραγματικά γαϊδούρια και όχι τα “γιαλαντζί” όπως αποκαλούμε τους αντιπάλους μας σε κάθε ευκαιρία για να εκτονωθούμε.

‘Όταν πηγαίναμε στο Σχολείο στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς συνηθίζαμε να γράφουμε στα τετράδια το “Τέλος, τέλος και τελεία, και του χρόνου με υγεία και σ’ ανώτερα Σχολεία με καινούργια τα βιβλία” αφού τα παλιά απ’ την άσπλη μεταχείριση γίνονταν σαν μπακαλοδεύτερα.

Αυτό “τω Θεώ δόξα” κάποια μάνα που τ’ άκουγε κάθε φορά απ’ τα παιδιά της το συμπλήρωσε και τόκανε Θεοδόξαρο που με το όνομα αυτό ήταν γνωστό το σουράνιο τόξο.

Αντή η μάνα μαζί με την άλλη που έγγραφα παραπάνω με του “ανώη τον καιρό” - καιρό του Νώε - ήταν δυο μανάδες που σημάδεψαν τη ζωή μου. Η μια σα μάνα και η άλλη σαν πεθερά. Ας μου συγχωρηθεί που τις παρουσιάζω μ’ αυτόν τον τρόπο, αλλά τελειώνοντας ήθελα να τις παρουσιάσω μέσα σε δύο στιγμιότυπα απ’ τη ζωή τους (στο πνεύμα πάντα του βιβλίου) αφιερώνοντάς τους και το ίδιο το βιβλίο μαζί με την αγάπη και το σεβασμό που τους οφείλω.

Γιατί η χαρά...

Γιατί η χαρά, η λίγη μας χαρά
σε λύπη θα μας βγάλει
σα σύγγεφο η θλίψη μας εσκέπασε
και γέρνομε στη θλίψη το κεφάλι.

Λιώνω, αδελφή, κι’ απόκρυφη
με σώνει ψυχοπόνια

φεύγουν οι μαύροι γερανοί και πέρνουνε
στα μαύρα τους φτερά τα χελιδόνια.

Γιατί η χαρά, η λίγη μας χαρά
σε λύπη να μας βγάλει;
Εξεχειμωνιαστήκαμε
σε ξένους τόπους, Ξένους πάλι.

Ιω. Γρυπάρη

Το γεροντοκόριστο

Μιά γρηά μαγείρευε - πράσα με το βούτυρο
και της ήλθε μια βουλή - για να πάη να παντρευτή.
Δίνει μια του τσουκαλιού - κι άλλη μια του καπακιού
πάνε τα φαγιάν αλλού - Φάτε, σκύλοι, τα φαγιά
και σεις γάτες τα ζουμιά - κι εγώ πάω να παντρευτώ,
πάω ναύρω ομορφονιό - και να νοικοκυρευτώ.

Η Παναγία η Δομιανίτισσα: Δομιανών τ. Δήμου Απεραντίων Ευρυτανίας

† Πάνου Βασιλείου Ευρυτάνα Ιστορικού

Ημουνα στην τρίτη τάξη του Δημοτικού σχολείου, όταν, πεζοπορώντας από την Αγία Τριάδα 2 1/2 ώρες προς τα νοτιοδυτικά της, πρωτοπήγα στο πανηγύρι της Παναγίας της Δομιανίτισσας. Σήμερα φτάνει κανείς ως εκεί με αυτοκίνητο.

Η πρώτη σε ποικιλίες γλυκειά ανάμνηση από την πρωτογνωριμία μου εκείνη με την Παναγία αυτή, σχεδόν δεν άλλαξε σε τίποτα με όσες έκτοτε, όχι ολίγες μάλιστα, έκαμα επισκέψεις στους Δομιανούς σε μέρες πανηγυριού ή και σε άλλες.

Εκείνο πάντως που απ' όλες μου τις επισκέψεις (1909-1930) στο γραφικώτατο χωριό της Δομιανίτισσας Παναγίας διεπίστωσα, είναι η αληθινή ομηρική φιλοξενία, η καλωσύνη και η φιλεργία των κατοίκων του. Θυμάμαι πως στα κελιά της εκκλησίας της Παναγίας ελάχιστοι πανηγυριστές έμειναν καθώς και στο περίγυρο πλάτωμά της. Στις 15 Αυγούστου κάθε χρόνου που τιμάται η μνήμη της "Κοιμήσεως της Θεοτόκου" ο φιλόθρησκος λαός της Ευρυτανίας και των συνοριακών χωριών της Φθιώτιδας φτάνει στο απόμερο τούτο φαράγγι για την επιτέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων του και για την απόλαση του πραγματικά ευχάριστου σε φαγοπότι και σε γλέντι πολυάνθρωπου τούτου πανηγυριού. Δεν υπήρχε λοιπόν τότε κανένα Δομιανίτικο σπίτι που να μη φιλοξενούσε 5-20 άτομα από φίλους, συγγενείς ή αγνώστους. Η ευγενική αυτή παράδοση, με όλες τις ταλαιπωρίες και τα ψυχικά τραύματα των ανθρώπων από τα τραγικά γεγονότα της τελευταίας 10ετίας, καθώς με ευχαρίστηση πληροφορούμαι, εξακολουθεί. Η καλωσύνη τους δεν έχει όρια. Μάλιστα, δε θυμάμαι σε περασμένα χρόνια να γίνει έγκλημα στους Δομιανούς. Αγρότες φιλήσυχoi, γαλήνιοι, καλόκαρδοι και προ παντός παραδειγματικά φιλεργοί, ή σαν οι Δομιανίτες που γνώρισα εγώ... μιά φορά κι' ένα καιρό. Ακόμη, τούτη μου μένει αλησμόνητη η εικόνα: Σε μιά δυτική βουνοπλαγιά του Βελουχιού οι Δομιανοί με τις ολόασπρες από οχσιτές πέτρες στέγες των φαντάζουν σαν ένα παραμυθένιο απολιθωμένο χωριό, ενώ οι απέναντί τους κακοτράχαλες πλαγιές του Κόμπουλου με την τραχεία εμφάνισή τους πλαισιώνουν μεγαλόπρεπα τη γραφικότητα του τοπίου. Μα σε λίγο, σαν κατεβαίνουμε τη ραχούλα του Σταυρού, ο "αναθρόσκων" καπνός από τα Δομιανίτικα σπίτια, γιορταστική σπονδή στον ουρανό, που δεν είναι πάντα ενδεικτική και της ύπαρξης του

επιουσίου, ζωντανεύει το πρωταντίκρυστο παραμυθένιο δημιούργημα πολύ περισσότερο όταν ο επισκέπτης, περνώντας το βουερό νερό του κεφαλόβρυσου της Νέουρδης, μπαίνει σ' ένα πεντακάθαρο γεωργοποιμενικό χωριό γιομάτο κίνηση και ζωή. Είναι το χωριό των Δομιανιτών (130 οικογένειες, 630 άτομα) αυτών που και τα αγονώτερα βουνοπλάγια υποχρεώνουν με την αξιέπαινη, την ασύγκριτα επίμονη εργατικότητα τους, να καρποφορήσουν. Μάλιστα, εκτός από τα αυτοφυή στον τόπο τούτον αγροκλήματα, που με τα ψιλόρρογα εύγευστα σταφύλια τους (γρέτζελα), είναι σκαρφαλωμένα σε πλατάνια, πουνάρια και σε διάφορα οπωροφόρα ακόμη δέντρα, οι Δομιανίτες έχουν φυτέψει κλήματα που υψώνονται με ορθοστάτες (στατιές) 2 μέτρων ύψους, τόσο στις άκρες όσο και στα ενδιάμεσα των πολύ περιποιημένων χωραφιών τους, τα οποία αποτελούν την καλύτερη απόδειξη της νοικοκυρωσύνης των και δείχνουν την, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, εκμετάλλευση της άγονης γης των.

Και τώρα ας κατεβούμε στην περίφημη εκκλησιά της Παναγίας που βρίσκεται στο κάτω μέρος του χωριού, σχήματος ορθογωνίου, μονόκογχη, μήκους 20 μ. πλ. 11 και ύψ. 8 μ. χωρίς τρούλλο, πλακοσκέπαστη, με μικρά παράθυρα, τρεις πόρτες, με καμπαναριό ανεξάρτητο στα ανατολικά της, με τρία μεγάλα κυπαρίσσια, το ευρύ πλάτωμά της και τα προς τα Ν.Δ. κελιά της, δίνει την όψη ολόκληρου μοναστηριακού συγκροτήματος τέτοιου, που, αναπόδεικτα, το θέλει και η τοπική παράδοση.

Πότε ακριβώς χτίστηκε η πρώτη εκκλησιά στο χώρο τούτο δεν ξέρουμε. Ένα χρυσοκέντητο παραπέτασμα της Ωραίας πύλης φέρνει χρονολογία 1580 μ.Χ. Θα μπορούσε κανείς να το συσχετίσει με την ίδρυση της πρώτης εκκλησίας; Μιά καταστροφή της πρώτης από πυρκαϊά που βάλανε οι Τούρκοι, καταστράφηκε στα 1720. Η αναμφισβήτητη χρονολογία "1759" της επιγραφής που βρίσκεται χαραγμένη στο παλιό τέμπλο πάνω από την Ωραία Πύλη και που -καθώς την αντέγραψα στα 1929 - αναφέρει ότι:

"Το παρόν έργο έγινε δια χειρός Αθανασίου. 1759. Αυγούστου 14", μας δίνει αν μη τι χρονολογία του κτίσματος, όμως αναμφισβήτητη τη χρονολογία της κατασκευής του τέμπλου, της πρώτης όμως ή, όπως είναι το σωστότερο, της δεύτερης, που

ήταν και μικρότερη της σημερινής εκκλησίας; Το ίδιο την επιγραφή αυτή ανέγραψε και ο Quinn στα 1902.

Το χτίσιμο της σημερινής εκκλησίας, ίσως τρίτης κατά σειράν κτισίματος, πρέπει να άρχισε στα 1779 καθώς μας πληροφορεί η ταυάριθμη χαραγμένη πάνω από την κεντρική είσοδο της χρονολογία. Όσο για την ανακαίνιση και τοιχογράφισή της, χωρίς να μας λέει τίποτε για την έναρξη των εργασιών, μας πληροφορεί η επόμενη με τονισμένα κεφαλαία γράμματα επιγραφή, ότι τέλειωσαν στα 1787

1. "+ Ανακαινείσθη και ανειστορίθη ο θείος ούτος και πάνσε-

2. πος ναός της υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου

3. της επωνομαζομένης της κοιμήσεως εξ ιδίων εισοδημάτων

4. της αυτής αγίας εκκλησίας αρχιερατεύοντος του θεοφιλε-

5. στάτου αγίου Λητζά(ς) κυρίου Διονυσίου εν έτει

6. σωτηρίω 'ΑΨΠΖ' δια χειρών Γεωργίου Γεωργίου και

7. Δεκεμβρίου ιγ' Γεωργίου Αναγνώστου".

Έτσι θετικά πληροφορούμαστε ότι η εκκλησία αυτή "ανακαινίστηκε" (άρα είχαμε και άλλη πρωύτερα;) και ζωγραφίστηκε στα 1787. Το θεμέλιο λίθο έβαλε ο επίσκοπος Λιτζάς και Αγράφων Διονύσιος με τον επίτροπο ιερομόναχο Γαβριήλ σύμφωνα με πληροφορία, άγνωστο από πού παρμένει, από τον Παπαχρήστο Δ. Κακκαβιά τωρινό εφημέριο της Παναγίας. Πάντως πληροφορία του κ. Ι. Ζούμπου περί συμμετοχής στην αγιογράφηση της εκκλησίας αυτής και των μοναχών Χαριτίνης, Αγαθής, Καλλινίκης και Σοσάνης φαίνεται να μην ευσταθεί, εκτός αν υπάρχουν σχετικά άγνωστα σε μας αποδεικτικά στοιχεία. Η τυχόν αναγραφή των ονομάτων των μοναχών αυτών στην ιερή προσκομιδή δεν μπορεί να έχει καμιά σχέση με πιθανή συμμετοχή των και στην αγιογράφηση της εκκλησίας αυτής.

Σύμφωνα με τις σημειώσεις που υπάρχουν σε κάποιο παλιό χειρόγραφο, το οποίον παρ' όλες μας τις παρακλήσεις στάθηκε αδύνατο να ιδούμε, γιατί δεν αποκλείεται αν το βλέπαμε, να διαλευκαίνονταν αρκετά σκοτεινά ακόμη ζητήματα σχετικά με τούτη την εκκλησία, φέρεται ότι το χτίσιμο της κόστισε 25.000 δρχ., η αγιογράφισή της 5.000 δρχ., το παλιό της ευαγγέλιο με τις αργυρές πόρτες 150 δρχ. και η καμπάνα της (με χρονολογία 1840) 300 δρχ.

Αλλά οι πληροφορίες αυτές μας υποχρεώνουν στα εξής ερωτήματα: Πότε γράφτηκαν; Αν μεν στα 1787 ή μέχρι της απελευθερώσεως, θάπρεπε οι δαπάνες να αναφέρονται σε γρόσια, που ήσαν το νόμισμα της εποχής. Αν οι νεότεροι μετέτρεψαν τα γρόσια σε δραχμές και το βιβλίο ανήκει χρονολογι-

κά στα 1787, τότε οι επόμενες (που αναφέρθηκαν παραπάνω) δαπάνες καθώς και της καμπάνας (1840), θα προστέθηκαν στο ίδιο βιβλίο από νεώτε- ρους, περιπτώσεις που δεν επιτρέπουν την αδιερεύ- νητη αποδοχή των τέτοιων πληροφοριών.

Άξιο ιδιαίτερης μνείας είναι το αρίστης ξυλογλυ- πτικής τέχνης τέμπλο, από ξύλο καρυδιάς, που ό- μως φαίνεται να προέρχεται από την προηγούμενη μικρότερη εκκλησία, γιατί στα δυο άκρα του υπάρ- χουν κατά όμοιον με τον παλιό ξυλόγλυπτο τρόπο λεπτοδουλεμένα προσθέματα, διαπίστωση που εκ- τός από μένα έκαμε και ο μακαρίτης Δ. Λουκόπου- λος και ο φίλος Δομνιανίτης συμβολαιογράφος και λόγιος κ. Κ. Οικονόμου.

Όσο για την τέχνη των τοιχογραφιών θα πρέπει να σημειωθεί ότι πρόκειται περί της γνωστής βυζαντινότροπης ζωγραφικής που χρησιμοποιούσαν οι Γεωργιοί μας σε όλες τις εκκλησίες τις εντός κι εκ- τός της Ευρυτανίας που ζωγράφισαν στηριγμένοι στις οδηγίες και τα πρότυπα του εκ Φουρνάς Διονυ- σίου από τη σχολή του οποίου πρέπει να βγίκαν. Όμως η εικόνα της Κοιμήσεως της Θεοτόκου καθώς και οι δεσποτικές γενικά εικόνες παρουσιάζουν δια- φορετική κάπως τεχνολογία και χωρίς άλλο προέρ- χονται από χέρια άλλων αγιογράφων. Μάλιστα μια φορητή εικόνα των Τριών Ιεραρχών που φαίνεται να είναι από τις παλιότερες, δείχνει μια εντελώς ξε- χωριστή, ίδια των εικονιζομένων προσώπων, έκ- φραση και τεχνολογία που θυμίζει αναγέννηση. Μήπως αυτές είναι έργα του εκ Φουρνάς Διονυσίου ή των πρώτων μαθητών του;

Επιγραφές υπάρχουν και στις επόμενες εικόνες:

1) Στου αγίου Δημητρίου που φαίνεται να ανήκει σε παλιότερη εκκλησία: "Δέσις του δούλου του Θεού/Δημητρίου ιερέως 1758"

2) Στης Υπαπαντής:

"Δια εξόδου Δημητρίου Δανιήλογλου".

3) Στου Προδρόμου:

"Δια εξόδου Νικολάου υιού Δανιήλ".

Για την εικόνα της Παναγίας δεν είναι λίγα τα ιστορήματα που έπλασε η τοπική παράδοση και η λαϊκή φαντασία, τόσο για το θαυματουργικό τρόπο που απο τη Βράχα έφτασε στους Δομνιανούς όσο και για άλλα θαύματά της και για το άγιασμα ακόμη (νερό) που βγαίνει μέσα και σε βάθος 2 μέτρων κάτω από το δάπεδο της εκκλησίας.

Όμως και χωρίς αυτά οι πιστοί θα λατρεύουν την αιώνια "μητέρα της ζωής" έστω και αν στους σημε- ρινούς χώρους της λατρείας της πάνε πεζοπορώντας ή με αυτοκίνητο και όχι με τα σύννεφα καθώς "οι Απόστολοι εκ περάτων" μετεφέρθησαν, κατά τον υ- μνωδό, για να κηδέψουν το σεπτό σώμα της πονε- μένης αυτής μάννας του Εσταυρωμένου, στο ταπει- νό κοιμητήρι της Γεσθημανής...

Νέα από την Ευρυτανία

ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 17 - 7ος ΟΡΟΦΟΣ

ΤΗΛ.: 3240001 - 8022255

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΕΠΕΣΤΡΕΨΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΗΠΙΑ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ κ. Π. ΚΩΣΤΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Επέστρεψε από τις Η.Π.Α. ο Πρόεδρος της ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ κ. Παναγιώτης Κωστοπαναγιώτης. Μας πληροφόρησε ότι κατά την εκεί παραμονή του επισκέφθηκε τα περισσότερα Τμήματα του ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ και μετέφερε τον αδελφικό χαιρετισμό των εδώ Ευρυτάνων. Συγκεκριμένα είχε επαφές με: 1) ROANOK "Η ΜΕΓΔΟΒΑ" 2) FLOKENLL S.C. "Παναγιά Προσιώτισσα" 3) BURLINGTON 4) ATLANTA 5) Σύλλογο Ευρυτάνων Αμερικής "το Καρπενήσι" 6) Σύλλογο Καρπενησιωτών Αμερικής - Καναδά "Το Καρπενήσι" 7) Σύλλογο Μεγαλοχωριτών Αμερικής κλπ.

Παντού μίλησαν με κολακευτικά λόγια για τις δραστηριότητες της ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ που συνεχώς προβάλλει την Ευρυτανία σ' όλον τον κόσμο, ενώ ιδιαίτερα και με ενθουσιασμό μίλησαν για το έργο των γιατρών, που αφιερώνουν χρόνο και χρήμα για να εξετάσουν εντελώς δωρεάν στα χωριά μας τους έχοντας ανάγκη συμπατριώτες μας, καθώς και στα ιατρεία τους και στα νοσηλευτικά ιδρύματα, που πολλοί απ' αυτούς υπηρετούν. Οι οργανώσεις αυτές ζήτησαν τη στενότερη συνεργασία με την ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ.

Αμέσως, μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα ο κ. ΚΩΣΤΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ επισκέφθηκε την κ. ΕΙΡΗΝΗ ΠΟΥΡΝΑΡΑ, μαζί με τον κ. ΜΙΧΑΛΗ ΣΤΑΦΥΛΑ και συζήτησαν μαζί της για το πρόγραμμα των εκδηλώσεων για τον ΑΝΔΡΕΑ και ΙΩΑΝΝΗ ΠΟΥΡΝΑΡΑ, καθώς και για την προτομή που θα στηθεί στο Καρπενήσι. Όπως είναι γνωστό η εκδοτική Εταιρεία "ΠΑΠΥΡΟΣ ΛΑΡΟΥΣ" ανέθεσε στον κ. Μ. ΣΤΑΦΥΛΑ τη συγγραφή βιβλίου για τον αείμνηστο ΑΝΔΡΕΑ ΠΟΥΡΝΑΡΑ και θα γίνει ειδική παρουσίασή του τόσο στο Καρπενήσι όσο και στην αίθουσα της ΕΣΗΕΑ, στην Αθήνα. Η κ. ΕΙΡΗΝΗ ΠΟΥΡΝΑΡΑ διέθεσε επίσης το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δρχ., δωρεά της εκδοτικής εταιρείας "ΠΑΠΥΡΟΣ" στη μνήμη ΓΙΑΝΝΗ

ΠΟΥΡΝΑΡΑ και εξουσιοδότησε τον κ. ΚΩΣΤΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗ να τα χρησιμοποιήσει όπου θεωρηθεί σκόπιμο για την εξυπηρέτηση των αναγκών της ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ. Από το ποσό αυτό αποφασίστηκε όπως 1.000.000 δρχ. διαθέτει για την αγορά στέγης της Ένωσης. Στη συνέχεια ανακοινώθηκαν και τα παρακάτω:

Έχει προγραμματισθεί η εκδήλωση βράβευσης Ευρυτάνων Σπουδαστών να γίνει στις 25-4-99 ημέρα Κυριακή, στο Ξενοδοχείο ΤΙΤΑΝΙΑ (οδός Πανεπιστημίου). Θα δοθούν οι υποτροφίες ΓΙΑΝΝΗ ΠΟΥΡΝΑΡΑ, παράλληλα με φιλολογικό μνημόσυνο του διαθέτει.

Τέλος, ανακοινώθηκε ότι η κ. ΕΙΡΗΝΗ ΠΟΥΡΝΑΡΑ, Πρόεδρος της Εκδοτικής Εταιρείας ΠΑΠΥΡΟΣ ΛΑΡΟΥΣ, προτίθεται να τιμήσει με αναμνηστικά μετάλλια τους γιατρούς της Ομάδας Αλληλεγγύης της Πανευρυτανικής Ένωσης, για την 20ετή προσφορά τους στους συμπατριώτες μας Ευρυτάνες, ενώ υποσχέθηκε πως θα αναλάβει και τη δαπάνη επίπλωσης των νέων γραφείων της Πανευρυτανικής.

ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ

17 - 6ος ΟΡΟΦΟΣ

ΤΗΛ. 32 40 001 - 80 22 255 -

FAX. 32 49 089

Αθήνα, 5η Απριλίου '99

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Προς: Τους Προέδρους και τα μέλη των Διοικ. Συμβουλίων των Ευρυτανικών Συλλόγων και τα μέλη της "Πανευρυτανικής Ένωσης"

Η "Πανευρυτανική Ένωση" συνεχίζοντας την πολύχρονη δραστηριότητα και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της για τους Ευρυτάνες φοιτητές, σας καλεί να τιμήσετε με την παρουσία σας την εκδήλωση - που θα γίνει την Κυριακή 25 Απριλίου '99 και ώρα 11.00 π.μ. στο επί της οδού Πανεπιστημίου Ξενοδοχείο "ΤΙΤΑΝΙΑ" - κατά την οποία θα επιδοθούν σε Ευρυτάνες φοιτητές τιμητικά δι-

πλώματα και Χρηματικά βραβεία επιμέλειας και χρησιμότητας εις μνήμην του μακαριστού ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΥΡΝΑΡΑ, δημοσιογράφου και Προέδρου της Εκδοτικής Εταιρείας "ΠΑΠΥΡΟΣ".

Στην εκδήλωση μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα της "Πανευρωπαϊκής" κ. Ιωάννου Ζούμπου, θα ομιλήσουν: 1. Ο Πρόεδρος της "Π.Ε." κ. Παναγιώτης Κωστοπαναγιώτης με θέμα: Ο θεσμός της βράβευσης και της απονομής υποτροφιών σε Ευρωπαίους φοιτητές, 2. Ο Λογοτέχνης και συγγραφέας Μιχάηλ Σταφυλάς με θέμα: Η προσωπικότητα του μακαριστού ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΟΥΡΝΑΡΑ. Χαιρετισμό προς τους νέους φοιτητές θα απευθύνει ο Έφορος του Δ.Σ. της "Πανευρωπαϊκής" και Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ιωάννης Υφαντόπουλος.

Μετά το πέρας της εκδήλωσης θα επακολουθήσει δεξίωση. Χορηγός των χρηματικών βραβείων και των δαπανών της εκδήλωσης είναι η Εκδοτική Εταιρεία "ΠΑΠΥΡΟΣ".

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

Π. Κωστοπαναγιώτης

Ο Αντιπρόεδρος και

Υπεύθυνος της Ομάδας Ιατρών της Π.Ε.

Αναστάσιος Κοντομέρκος

Ο Γεν. Γραμματέας

Ιωάννης Ζούμπου

Σημ. Σύνταξης

Πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 25 Απριλίου η παραπάνω εκδήλωση σύμφωνα με το καθιερωμένο πρόγραμμα που είχε καταρτιστεί.

ΣΣ.

Ας είχαμε τις Αστραπές

Ας είχαμε τις Αστραπές
για να φωτίζουν τους δρόμους μας
στο βροχερό Τοπίο τους ισκιερούς κορμούς των βουνών
κι ας μην αγγίζαμε ποτές τις κορφές Σου
μες στο βλέμμα μας φέγγεις παράξενα
Ακριβέ Φίλε τούτο το βράδυ.

Μήπως θ' ανατινάξεις του γεφυριού των βάρων τις βάσεις
πίσω μη δε γυρίσεις, πάρε τη σκέψη μας
στα σπλάχνα του τοπίου βαθειά
να τη φυλάξεις να μας γεννήσει τη σπιθα
το δίχως όνομα σύνθημα βάλε στις πόρτες
κι ύστερα χτύπησε στα παλληκάρια να βγουν...

Ακοίμητοι θα καρτερούμε ετούτη τη νύχτα
που η Πολιτεία πήρε το δρόμο προς το Υπαιθρο
να Σε γυρέψει Φίλε Ακριβέ
Τούτο το βράδυ φέγγεις παράξενα...

Ω! ας μην είχαμε τις Αστραπές
παρά μόνο για κείνη τη σπιθα
για να γράψει στους οργισμένους Ουρανοίς
το πιο ακριβό σύνθημά μας
με τη λάμψη του σπαθιού των Ελλήνων.

† Αλέξης Π. Μυριαλλής

(Ήταν του Γοργοπόταμου
η Νύχτα της Αντίστασης των Ελλήνων)

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση της βράβευσης
των Ευρυτάνων Σπουδαστών.

Το προεδρείο της εκδήλωσης
Η κ. Πουρνάρα, Μιχάλης Σταφυλάς, Παναγ. Κωστοπαναγιώτης
και ο κ. Ιωάννης Τρυφωνόπουλος.

Νέα από το χωριό με λίγα λόγια

- Ο Ιερέας του χωριού μας αιδεσιμότατος κ. Ν. Αζακάς, μας πληροφόρησε ότι θα πρέπει να αντικαταστήσει τα κάγκελα του προσαυλίου του ιερού Ναού της Αγίας Κυριακής και να ασπρίσει το εσωτερικό του ιερού Ναού της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος. Τα κάγκελα έχουν σκουριάσει και τρυπήσει και δεν επισκευάζονται και το εσωτερικό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος δεν είχε ασπρισθεί στην τελευταία επίσκευή, παρά μόνο το μέρος που βρίσκεται πάνω από την κυρία είσοδο. Η Αδελφότητα υποσχέθηκε ότι θα βοηθήσει αυτή του την προσπάθεια.

- Ο κ. Θανάσης Κουτσούκης Πάρεδρος τώρα του Μικρού Χωριού στο Δήμο Ποταμιάς, μας πληροφόρησε μεταξύ των άλλων ότι το δίκτυο υδροδότησης και των δύο οικισμών από την υδρομάστευση μέχρι τις δεξαμενές των δύο οικισμών αντικατεστάθηκε με πλαστικές σωλήνες και το νερό κινείται με άνεση και γρήγορα. Ευχόμαστε και ελπίζουμε σύντομα να γίνει και η αντικατάσταση του δικτύου και στο εσωτερικό των δύο Οικισμών.

- Νέος ενοικιαστής του Ξενοδοχείου ΕΛΛΑΣ

του νέου οικισμού Μικρού Χωριού κατόπιν πλειοδοτικού διαγωνισμού ανέλαβε την εκμετάλλευση. Ο κ. Γριβέας ως εκπρόσωπος της εταιρείας C AND C. INTERNATIONAL Av. Εμπ. Ξενοδοχειακή Εταιρεία. Η εταιρία έκανε ριζική ανακαίνιση του κτιρίου.

Το συγκρότημα του Ξενοδοχείου έγινε πλέον ένα στολίδι για το Μικρό Χωριό και όλης της περιοχής, σύγχρονο στις απαιτήσεις των καιρών. Ο τίτλος ο καινούργιος που του δόθηκε είναι "Hellas Country Club Hotel" και ως διευθυντής τοποθετήθηκε ο κ. Αντώνης Τσιαμπόκαλος.

Τα τηλέφωνα του νέου συγκροτήματος είναι τα ακόλουθα: Τηλ. 0237/41570-6 και Fax είναι 0237/41577.

Του ευχόμεθα πρόοδο και καλές δουλειές.

Ο κ. Νίκος Κεράνης επί τη συμπληρώσει τριετίας από το θάνατο της μητέρας του, εδώρησε στην Αδελφότητα μια μικροφωνική συσκευή προς χρήση της, και μερικές κασέτες με μαγνητοφωνημένες φωνές από την παράκληση του Δεκαπενταύγουστου του Παπα-Θανάση -Στέφανου Μπιλέτα - Κατερίνας Κρίκου. Γλέντι σε συνεστίαση στο Ξενοδοχείο του Παλαιού Χωριού της 11/8/77 και κλπ.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ "ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ"

ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ανακοίνωση

Φέτος συμπληρώνονται 20 χρόνια από τα εγκαίνια του Ιερού Ναού της Αγίας Κυριακής. Για το λόγο αυτό θα γίνουν θρησκευτικές εορταστικές εκδηλώσεις την ημέρα της μνήμης της Αγίας Κυριακής.

Στα πλαίσια αυτά εκτός από τις λατρευτικές εκδηλώσεις Εσπερινό, θεία λειτουργία, θα τελεσθεί μνημόσυνο όλων συνετέλεσαν στην ανοικοδόμηση του Ιερού Ναού και των θυμάτων της κατολίθωσης.

Θα γίνει επίσης έκθεση φωτογραφίας που αφορά την πορεία του Μικρού Χωριού πριν την κατολίθωση, τις μέρες της κατολίθωσης και την πορεία της ανοικοδόμησης του χωριού και του Ιερού Ναού της Αγίας Κυριακής.

Παρακαλούμε όλους τους χωριανούς και τους φίλους μας να συμμετέχουν με την παρουσίαση τους στις εκδηλώσεις αυτές.

Το εκκλησιαστικό Συμβούλιο

Υπόμνηση (ιδιαίτερη)

Τώρα το καλοκαίρι ας μην παίρνουμε αμπάριζα και ξεριζώνουμε το τσάι, τη ρίγανη και τα λοιπά αρωματικά φυτά. Τα κόβουμε, φίλοι μου, για να υπάρχουν και του χρόνου.

Αυτά που έζησα στα χρόνια της κατοχής

Αναμνήσεις απ' την Κατοχή στην Αντίσταση

Γράφει ο Πάνος Κεράνης

Απομακρυνόμενο το τρένο σχηματίσα τη γνώμη ότι φρενάρισε γιατί δεν είχα ποτέ αντιμετωπίσει τέτοια περίπτωση, ήταν λάθος μου, οι Άγγλοι ελέστρεψαν και κατέβηκαν στα πόδια της γέφυρας και συνέχισαν τη δουλειά τους, ενώ εγώ απομακρύνθηκα λίγο πιο πέρα. Δεν τους πήρε πολύ ώρα με πλησίασαν και τους ακολούθησα απομακρυνόμενος μαζί τους από τη γέφυρα. Φτάνοντας στα ογδόντα περίπου μέτρα πέσαμε κάτω προσπαθώντας κάπως να καλυφθούμε, επικολούθησε η έκρηξη και πυρακτομένα κομμάτια σίδερα εκτινάχτηκαν προς όλες τις κατευθύνσεις. Σηκωθήκαμε και μου ζήτησαν με νοήματα να πάμε προς τη γέφυρα μιλώντας μου με πήρε η μυρουδιά της μυύρας που είχαν πει, ήταν μεθυσμένοι ακόμα και τώρα που το σκέφτομαι έχω την αίσθηση αυτής της μυρουδιάς. Τους έκανα νεύμα με το χέρι μου ότι αποχωρούμε και προχώρισα. Φυσικά με ακολούθησαν, φτάσαμε στο μέρος που ήταν η ομάδα κι όλοι μαζί ανεβήκαμε το βουνό τελειώνοντας την αποστολή μας.

Εγκαταλήψαμε αυτή την περιοχή του Δομοκού και την περιοχή του Σπερχειού ποταμού από την οποία προσβλήθηκα με ελονοσία που με βασάνιζε όλο το επόμενο διάστημα μέχρι το 1945, μου έκανε πυρετό κάθε δεύτερο μέρα την ίδια ώρα ακριβώς, η θεραπεία που έκανα ήταν με ιταλικές αντιπυρίνες που είχαμε αρκετές.

Ο γιατρός μας που υπηρετούσε μαζί μας ήταν απόφοιτος φαρμακοποιός δεν κρατούσε όπλο και αντανού κρατούσε 4 σακίδια φαρμακευτικό υλικό για όλο το τάγμα.

Περάσαμε στο όρος Οίτη και προχωρήσαμε στο όρος Γκιώνα εκεί στρατοπεδεύσαμε. Στις 15 Σεπτεμβρίου περίπου από πληροφορίες μάθαμε ότι ετοιμάζονται οι Γερμανοί να κάνουν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στο βουνό Παρνασός για να ενισχύσουμε τα εκεί τμήματα καλύπτοντας όλες τις προσβάσεις που οδηγούν προς τα χωριά και προς τις κορυφές του Παρνασού. Περάσαμε νύχτα κάτω από μια γέφυρα του δημόσιου δρόμου που οδηγεί από τη Γραβιά στο 51ο χιλιόμετρο, που είχαν μόνιμο οχυρό φυλάκειο οι Γερμανοί. Ανεβήκαμε στο Παρνασό και σε κάποιο σημείο δόθηκε εντολή στα τμήματα άλλου σε ομάδες, σε διμοιρίες και λόχους που θα προωθηθεί το κάθε τμήμα, την δική μας ομάδα την έστειλαν

στο δρόμο που από την αμαξωτή οδό του χωριού κάτω Αγόριανη οδηγεί στην άνω Αγόριανη.

Η εντολή που μου δόθηκε προφορικά ήταν ότι πρέπει να εμποδίσουμε την άνοδο των Γερμανών και δεν θα υποχωρίσουμε πριν λάβουμε γραπτή εντολή. Το σημείο που επιλέξαμε ήταν κατεβαίνοντας από την Άνω Αγόριανη, εκεί υπήρχε μια πέτρινη παραδοσιακή βρύση με κούπα και ένας μετρίου μεγέθους πλάτανος από το σημείο αυτό βλέπαμε το δημόσιο δρόμο στους πρόποδες του Παρνασού που οδηγεί στη Γραβιά.

Στο δημόσιο δρόμο είχαν το όχημα που μεταφέρει το πυροβόλο το οποίον είχαν τοποθετήσει έξω από το δρόμο στο έδαφος το πυροβόλο που στόχευε το σημείο που είμαστε εμείς. Έπρεπε να νυχτώσει για να βρούμε τις θέσεις που θα είχαμε κάποια κάλυψη γιατί όλη την ημέρα έπρεπε να είμαστε στις θέσεις μας χωρίς να φαινόμαστε με διόπτρες (κυάλια) από το σημείο τους είχαν τοποθετήσει το πυροβόλο, σε συνέχεια έβγαλα διπλοσκοπία και πέσαμε να κοιμηθούμε πριν ξημερώσει έπρεπε όλοι μας να τακτοποιήσουμε τις ατομικές ανάγκες μας. Όλη την ημέρα μέναμε στις θέσεις μας καλυπτόμενοι με κλαριά που πέρναμε από το γύρω περιβάλλον. Ούτε κάπνισμα, ούτε ματακίνηση επιτρέπονταν. Ατέλειωτες οι ώρες για μεσημέρι τρώγαμε ότι μας έφεραν από το προηγούμενο βράδυ το είχαμε μέσα στο σακίδιο μας και ήταν πάντα ξηρά τροφή. Ψωμί, λίγες ελιές ή λίγο τυρί. Η πρώτη ημέρα πέρασε χωρίς καμιά κίνηση. Ξημέρωσε η άλλη μέρα πιστεύαμε ότι θα ξεκινήσουν πρωί για να έχουν την ημέρα μπροστά τους, οι ώρες περνούσαν πλησίαζε μεσημέρι καμιά κίνηση. Μία έκπληξη μας περίμενε στην κορυφή του βουνού πριν ακόμα συνειδητοποιήσουμε ξεπροβάλουν αεροπλάνα σε σχηματισμό πορείας, προηγούντο καταδιωκτικά σε σχήμα ουράς σχήματος Π που για πρώτη φορά βλέπαμε τέτοια, ακολουθούσαν βομβαρδιστικά μεγάλα που αργότερα μάθαμε και το όνομά τους. Ονομάζονταν B52 δεξιά, αριστερά και πίσω ήταν τα καταδιωκτικά που περιγράφαμε. Τα συναισθημάτα μας ήταν ανάμικτα από χαρά, περιέργεια και έκπληξη για την ποσότητα των αεροπλάνων ο ουρανός γέμισε και μια σιαμά μας κάλυψε τον ήλιο, ο βόμβος των μηχανών τους ήταν τρομακτικός λες και έτριζε το έδαφος και ο αντίλα-

λος μέσα από τις ρεματιές άύξανε το θόρυβο που απομακρυνόμενα με κατεύθυνση νότια προς την (Αθήνα). Η παρουσία τους μας ενθουσίασε και μας δημιούργησε την πεποίθηση ότι συντοιμεί το τέλος της κατοχής. Ακούστηκε υπόκοφος θόρυβος βομβαρδισμού στο βάθος ήταν όπως μάθαμε αργότερα, στο λιμάνι του Πειραιά.

Δεν θα είχε περάσει περισσότερο από μισή ώρα και από την αντίθετη μεριά τώρα επέστρεφε όπως είδαμε από μακριά μόνο ένα βομβαρδιστικό το οποίο άγνωστο για ποιο λόγο ξέκοψε από τα άλλα και ένα Γερμανικό καταδιωκτικό το ακολουθούσε. περνούσε από κάτω και αφού το πολυβολούσε το προσπέραγε και με μια στροφή επανάλαιβε τον πολυβολισμό. Αυτή τη δεύτερη φορά έγινε ο πολυβολισμός πάνω από τα κεφάλια μας, μια έκρηξη και μια φλόγα ξεπήδησε στο προσοπτικό μέρος του αεροπλάνου, αυτόματα από την πλευρά του αεροπλάνου που εμείς, δεν βλέπαμε άρχισαν να πέφτουν με τα αλεξίπτωτα ούτε ένα ούτε δύο, ένδεκα τελικά ήταν το πλήρωμα. Ο Γερμανός προσπέρασε και επέστρεψε το Αμερικανικό έκανε επί τόπου μία στροφή 180 μοιρών και με πτωτική κατεύθυνση πέρασε πολύ χαμηλά φλεγόμενο πάνω από τα κεφάλια μας και περνώντας μία ρεματιά που σχηματιζόταν στο βάθος καρφώθηκε στην πλαγιά του βουνού και σχεδόν διαλύθηκε, μόνο ο σκελετός φαινόταν πλέον. Το δε Γερμανικό αεροπλάνο με τη στροφή που έκανε πρόφτασε και πολυβόλισε τους αλεξίπτωτιστές κατά την πτώση τους. Δεν τον έπερνε να κάνει δεύτερη στροφή γιατί στο μεταξύ έφταναν στο έδαφος οι αλεξίπτωτιστές και απομακρύνθηκαν. 'Όλη αυτή την εικόνα, την έβλεπαν και οι Γερμανοί που μέχρι εκείνη την ώρα δεν παρουσί-αζαν καμιά κίνηση στον δημόσιο δρόμο. Τους είδαμε ξαφνικά να τρέχουν στο μοναστήρι που οδηγούσε προς το χωριό άνω Αγόριανη και που εμείς είχαμε την ενέδρα και περιμέναμε τους Γερμανούς να έρθουν για τις εκκαθαριστικές που θα έκαναν ταυτόχρονα περιφερειακά σε όλο το βουνό του Παρνασσού. Ηταν φανερό ότι ανέβαιναν για να συλλάβουν αιχμαλώτους τους αλεξίπτωτιστές οι οποίοι τελικά οι δέκα κατέβηκαν ζωντανοί, τον ενδέκατο τον σκότωσε την ώρα που κατέβαινε το Γερμανικό καταδιωκτικό. Το επεισόδιο αυτό ήταν βέβαια απρόβλεπτο η αποστολή μας ήταν άλλη και τα πυρομαχικά μας όπως πάντα ήταν λιγοστά και πάντα τα χρησιμοποιούσαμε με οικονομία, δεν ρίχναμε σφαίρα που να πηγαίνει χαμένη. Το δίλημμα αυτό ούτε καν το σκέφτηκα, το μόνο που τους είπα ότι όπως έρχονται

μπουλουκιδών θα τους αφήσουμε να πλησιάσουν και τότε μόνο αφού θα τους έχουμε στο στόχαστρο μας θα τους πυροβολήσουμε. Αυτό και κάναμε μέσα σε τρία λεπτά δεν είχαμε καμιά απάντηση, δεν πρόφτασαν να μας ρίξουν ούτε μια τουφεκιά και έτσι σταματήσαμε. Η υπόθεση αυτή για μας είχε τελειώσει το μόνο παρακολούθησαμε για καμιά κίνηση αν παρουσιαστεί. Οι αλεξίπτωτιστές έπεσαν μέσα στο δάσος από έλατα, αριστερά μας και σε απόσταση περίπου 300 μέτρων. Εμείς σε καμιά περίπτωση δεν μπορούσαμε να εγκαταλείψουμε τις θέσεις μας, αφήσαμε τη δουλειά αυτή να την κάνουν η πολιτική οργάνωση του χωριού όπως και έγινε επίσης ούτε κατεβήκαμε μπροστά τους να λαφυραγωγήσουμε γιατί ο οπλισμός τους μας ήταν άχρηστος διότι δεν είχαμε εξοικίωση στο χειρισμό τους σε αυτές τις περιπτώσεις όπως έγινε και σε τούτη ήρθαν από την οργάνωση και τα περιμάζεψαν πολίτες για να τα παραδώσουν. Μάλιστα πέρασαν μπροστά μας με όπλα, ένα οπλοπολυβόλο τις δε σφαίρες του που έρχονται σε ταινία διπλομένη μέσα σε σιδερένιο κιβώτιο την είχα βγάλει από το κιβώτιο και την είχαν κρεμασμένη επάνω τους και το κιβώτιο το κρατούσαν άδειο. Αυτό έγινε ξημερώματα της επόμενης μέρας. 'Όλη την ημέρα πάλι δεν έγινε καμιά απολύτως κίνηση από μέρους των Γερμανών το βράδυ κανονικά βγάλαμε τις σκοπιές μας και περιμέναμε. Πιστεύαμε ότι πριν ξημερώσει θα ξεκινήσουν αλλά και πάλι είχαμε κάνει λάθος, οι ώρες περνούσαν και καμιά ενίσχυση δεν μας έστειλαν. Πέρασε το μεσημέρι και βλέπουμε με έκπληξη να ξεκινούν οι Γερμανοί πεζοί με φορτωμένα μουλάρια και αυτή τη φορά ανέβαιναν από ένα δρόμο που φαινόταν ότι προοριζόταν για μελλοντικός αυτοκινητόδρομος. Η απόσταση τώρα που μας χώριζε ήταν πολύ μεγάλη, έκανα τη σκέψη να τους αφήσουμε να πλησιάσουν προς το πλησιέστερο σημείο αριστερά μας που ήταν γύρω 300 μέτρα για να είναι αποτελεσματικά τα πυρά μας διότι μετά ο δρόμος χανόταν παίζοντας σε μια ρεματιά που εμείς από τη θέση που είμαστε δεν την βλέπαμε. Είχαν περάσει την πρώτη στροφή και πήραν την ανηφορική ευθεία η απόσταση από εμάς ήταν περίπου χίλια μέτρα οπότε έκπληκτοι ακούσαμε πυροβολισμούς πολυβόλου προς στιγμή δεν το είχαμε συνειδητοποιήσει ότι ήταν δικό μας και δεν πρόφτασαν να μας ενημερώσουν. Με τους πρώτους πυροβολισμούς άρχισαν να πέφτουν μουλάρια και άνθρωποι δεν είχε μείνει όρθιο τίποτα. Η απάντηση δεν άργησε, ήταν από το πυροβόλο

που βλέπαμε για μέρες στημένο στο χωράφι στην άκρη του δρόμου έριξε την οβίδα του προς την πλευρα του πολυβόλου. Από εδώ άρχισε το παιχνίδι του ποντικού με τη γάτα. Με το σκάσιμο της οβίδας το πολυβόλο απαντούσε πότε με μία και πότε με δύο βολές μπουμι και σταματούσε, άλλαζε σκόπευση το πυροβόλο και ξανάριχνε ο δικός μας. Το βιολί του. Μπαμ έριχνε μία, ξανάλλαζε ο γερμανός σκόπευση και ξανά έριχνε μία, ξανά έριχνε. Αυτό κράτησε πάνω από μιάμιση ώρα οπότε ο δικός μας δεν απάντησε, εμείς ανησυχίσαμε μήπως τον βρήκε και τον κτύπησε ο γερμανός. Αφού δεν πήρε απάντηση με την ίδια σκόπευση χωρίς να χάσει καιρό έριξε 5 ως 6 οβίδες μαζεμένες για να είναι σίγουρος ότι τον εξουδετέρωσε και σταμάτησε. Μεσολάβησε ένα διάστημα πέντε λεπτών αμηχανίας του τί είχε συμβεί, οπότε το πολυβόλο που είχε στο μεταξύ αλλάξει θέση επανέλαβε την εκνευριστική μιμπ μπαμ απάντηση. Συνεχίστηκε η ίδια ανταλλαγή πυρών και σταμάτησε όταν άρχισε να σουρουπώνει. Για μας πέρασε μια ακόμη μέρα που την σκεφτόμαστε σαν την πιο δύσκολη. Με τη βοήθεια του πολυβόλου που μας απήλαξε από τη συμμετοχή μας λόγω της αποστάσεως δεν ήταν δυνατή με το δικό μας οπλισμό.

Αρχισε να φιλοβρέχει. Ο προβληματισμός ήταν για εμάς η επόμενη μέρα, η προφορική εντολή μας που μας είχε δοθεί ήταν όπως αναφεροθήκαμε να υποχωρίσουμε μόνο όταν λάβουμε έγγραφη εντολή. Στις δώδεκα η ώρα τα μεσάνυχτα άκουσα ένα βηματισμό από τα νότια μας να πλησιάζει. Όταν έφτασε κοντά είδα τη φιγούρα ενός μικρού παιδιού, του μίλησα, με πλησίασε, κρατούσε μέσα στο χέρι του για να το προστατέψει από τη βροχή ένα μικρό χαρτί, πέρνοντας τις προφυλάξεις να μην φανεύει ο αναπήρας που άναψα και το διάβασα, έγγραφε, οπισθοχωρίσατε, γεμίστε τα σακιδιά σας στο χωριό με φαρμακευτικό υλικό.

Πήραμε το δρόμο για το χωριό. Φτάνοντας άρχισε η βροχή να δυναμώνει στο χωριό ήταν όλοι στο ποδι, έκαναν ό,τι μπορούσαν για να απομακρύνουν τα εφόδια που είχαν ετοιμάσει όχι για εμάς τους δέκα αλλά για όλο το τάγμα. Ζητήσαμε σύμφωνα με την εντολή που είχαμε να μας δοθεί φαρμακευτικό υλικό, όσο μπορούσαμε να πάρουμε στα σακιδιά μας προστατεύοντας το από τη βροχή. Μας είπαν, παιδιά πάрте και ψωμί, γιατί έχουμε ετοιμάσει πολύ και δεν ξέρουμε αν θα μπορέσουμε να το διώξουμε στα τμήματα που ή-

ταν έξω στο βουνό, μπορέσαμε να βολέψουμε από ένα καρβέλι ο καθένας. Κρατήσαμε λίγο και το φάγαμε, πριν ξεκινήσουμε και το υπόλοιπο το διπλώσαμε μέσα στις χλένες μας και ότι άλλο ρούχο είχαμε για να μην βραχεί. Ένας ντόπιος ανέλαβε να μας οδηγήσει στο μέρος που θα συναντούσαμε το τάγμα. Ο δρόμος ήταν πολύ ανηφορικός δεν ήταν καν δρόμος, βαδίζαμε μέσα στο δάσος, η βροχή είχε δυναμώσει πολύ και το έδαφος είχε γίνει πολύ ολισθηρό. Το σκοτάδι, πολύ βαθύ, δεν μπορούσαμε να προχωρήσουμε ακολουθώντας τον προηγούμενο που δεν το βλέπαμε και έτσι αναγκαστήκαμε να κάνουμε αλυσίδα κρατώντας ο ένας τον άλλο, όπως μας βόλευε. Πηγαίναμε δύο βήματα εμπρός ένα πίσω και το βάρος από τη βροχή και το επιπλέον φορτίο πέρα του οπλισμού μας έκαναν πολύ δύσκολο το βάδισμά μας. Για μια στιγμή ακούω το βοιθό του χειριστή του οπλοπολυβόλου που με τη σειρά του το κρατούσε να μου λέει θα το πετάξω, τι λές μωρέ του λέω, το βραζί μας μπορούμε να το πετάξουμε αυτό όχι. Το πέρναμε δίνοντας το όπλο μας για ένα τέταρτο ο καθένας. Του είπα δώστο σε μένα και θα το αλλάζουμε και από τώρα και πέρα όσπου να βγάλουμε την ανηφόρα. Θα το αλλάζουμε κάθε πέντε λεπτά αντί το τέταρτο για το κανονικό βάδισμα με ομαλές καιριζές συνθήκες και σε ομαλό δρόμο. Φτάσαμε σε ένα μέρος γούπατο που είχαν στρατοπεδεύσει τμήματά μας. Είχαν ανάψει μεγάλες φωτιές και παρότι συνέχιζε να βρέχει αλλά όχι τόσο δυνατά που έβρεχε στη διαδρομή μας.

Πλησιάσαμε τις φωτιές για να μπορέσουμε να στεγνώσουμε ότι μπορούσαμε ακόμη και τα ρούχα που φορούσαμε άρχισαν από τη ζέση να αχνολούν, ξημέρωνε και σταματήσαμε να εφοδιάζουμε τις φωτιές με ξύλα για να μην καπνίζουν και προδώσει ο καπνός τη θέση μας. Μείναμε όλη την ημέρα στο σημείο αυτό, το μεσημέρι είχαμε να φάμε ειδικά εμείς που είχαμε πάρει το καρβέλι αλλά έπρεπε να το μοιραστήμε στο λιγότερο δυνατό να πάρουν περισσότερα άτομα, για να φάμε και το βράδυ από το ίδιο μαζί με δύο ελιές που μας μοίρασαν. Μόλις βράδιασε αρχίσαμε πορεία για την έξοδο από τον Παρνασό και να περάσουμε απέναντι στο βουνό Γκιώνα. Το σκοτάδι μέγало ήταν πολύ, τώρα είχαμε τα αντίθετα αποτελέσματα, ήταν πολύ κατηφόρα και γλιστρούσαμε μπροστά, έπρεπε δε να μην δημιουργήσουμε θορύβους και να μην μιλάμε οπότε πάλι κάναμε αλυσίδα. Χαμηλά μπροστά μας στη

ρηματιά μεταξύ των δύο βουνών ήταν ο αυτοκινητόδρομος που αναφερθήκαμε και κατά την είσοδό μας στο βουνό. Βλέπαμε φώτα από δύο οχήματα Γερμανικά που περιπολούσαν στο δρόμο αλλά η απόσταση ήταν αρκετά χιλιόμετρα. Στο οχυρό που είχαν οι Γερμανοί στο 51 χιλιόμετρο είχαν φέρει για τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις που έκαναν, σκυλιά τα οποία παρ' ότι ήταν πολύ μακρυνά αντελήφθηκαν την παρουσία μας και γαύγιζαν ασταμάτητα. Συνεχίσαμε αδιαφορώντας παίρνοντας όμως μέτρα. Τα πρώτα τμήματα που πέρασαν κάτω από μια γέφυρα τοποθετήθηκαν δεξιά και αριστερά της γέφυρας και περιμέναν αν χρειαστεί να καλύψουν το πέρασμα όλων των τμημάτων που εγκατέλειπαν το Παρνασσό.

Τις πρώτες πρωινές ώρες είχαμε περάσει χίλια διακόσια άτομα και συνεχίσαμε το δρόμο μας στο βουνό της Γκιώνας. Μετά από πορεία 3 ωρών που είχαμε απομακρυνθεί αρκετά, αρχίσαμε κανονική πορεία, κάνοντας κάθε μία ώρα 10 λεπτά στάση, συναντήσαμε τα πρώτα τμήματα που είχαν προπορευθεί και κάθονταν για ξεκούραση 10 λεπτών, προσπερνώντας τα είχαν μαζί τους οδοιπόρους και τους δέκα Αμερικάνους αλεξιπτωτιστές. Το επεισόδιο διασώσεως των αναφερθήκαμε ήταν αξιοθρήνητοι, από απόψεως υποδίσεως, φορούσαν μέσα στο αεροπλάνο κάτι ψευτογούνινα μπotaκια τα οποία με το βάδισμα μέσα στις πέτρες και τα τα στουρνάρια είχαν διαλυθεί και από τα πόδια τους έτρεχαν αίματα. Τους προσφέρονταν μία προσωπιρινή πρόχειρη φαρμακευτική περιθάλψη δένοντας τα τραυματισμένα μέρη με επιδέσμους που είχαμε στο μεταξύ παραδώσει στο τμήμα μας. Δεν είχαμε την ευχέρεια να τους μιλήσουμε ούτε γλώσσα ξέραμε ούτε κατάλληλη ώρα ήταν για συζήτηση. Συνεχίσαμε την πορεία και όταν φθάσαμε σε ελεύθερο χώρο στο δρόμο με τη σειρά μας αρχίσαμε να καθόμαστε και εμείς το δεκάλεπτό μας. Δεν είπαμε μέχρι τώρα τίποτε σχετικά με το πως περνούσαν οι ημέρες μας γιατί δεν είχαμε συνεχόμενη δράση. Σε όλο το διάστημα από την άνοιξη μέχρι και το φθινόπωρο είμαστε κοντά σε κάποιο χωριό αλλά μέναμε έξω στην ύπαιθρο και ποτέ για πολύ διάστημα στο ίδιο μέρος, προχωρούσαμε και στρατοπεδεύαμε κάπου αλλού, υπήρχαν περιπτώσεις που μπαίναμε σε χωριό κατά κάποιο τρόπο για ορισμένες ανάγκες. Εάν υπήρχε τσαγκάρης να κάνει κάποια επιδιόρθωση, συντήρηση στα παπούτσια μας και δεν λέμε τις αρβίλες μας γιατί τόσο στις αρβίλες μας όσο και στο ντύ-

σιμό μας δεν υπήρχε ομοιότητα. Άλλος φορούσε κάποια Ελληνική στο γνωστό μας χακί χρώμα, άλλος φορούσε Ιταλική στολή, ή Γερμανική και αυτά πολλές φορές μπορούσε να ήταν μόνο η χλαίνη και διαφορετικό χρώμα, τα υπόλοιπα, αυτό ήταν το ακατάστατο που παρουσιάζαμε. Όσο για το άτακτο, άτακτο δεν υπήρχε. Είμαστε όλοι εθελοντές και ενεργούσαμε πάντα με πειθαρχία που κανείς δεν μας την επέβαλε υποχρεωτικά. Ακατάστατο ήταν επίσης το παρουσιαστικό μας, άλλος άφηνε τα γένια μόνο, άλλος άφηνε μαλλιά και γένια και άλλος δεν άφηνε ούτε γένια ούτε μαλλιά. Ένας από αυτούς τους λίγους ήμωνα και εγώ, είχα πάρει μαζί μου ξυράφι που χρησιμοποιούν οι επαγγελματίες κουρείς από σύμπτωση στην ομάδα μου είχαμε και κουρέα που διέθετε μηχανή. Του παρέδωσα και το ξυράφι και έκτοτε ήταν ο μόνιμος κουρέας μας σε όλο το διάστημα και όπως έμαθα ύστερα από σαράντα χρόνια σταδιοδρόμισε σ' αυτό το επάγγελμα. Είμαστε η μόνη ομάδα όλοι ξυρισμένοι και κουρεμένοι, εγώ μάλιστα κουρεμένος με την ψιλή μηχανή για λόγους καθαριότητας να περιορίζω τις ψείρες εκεί που δεν μπορούσα να τις αποφύγω γιατί με τα γένια και τα μαλλιά δεν περιοριζόνταν μόνο εκεί αλλά άφηναν και τα αυτά τους μέχρι και στα τσίνορα των ματιών, απορούσα πως ανέχονταν αυτή την κατάσταση έδειχναν ιδιαίτερα στα μάτια παραμορφωμένα. Επίσης δεν υπήρχε ομοιομορφία στην αποθήκευση των σφαιρών μέσα στα σακιά μας, ορισμένοι είχαν τις σφαίρες του όπλου τους σταυρωτά στο στήθος τους. Σε μία περίπτωση στο χωριό Σχηματάρι φιλοξενηθήκαμε μιά διμοιρία μόνο για ύπνο πάντα πηγαίναμε αφού είχαμε φάει το βραδινό μας. Ο οικοδεσπότης μας πρόσφερε από τη δική του παραγωγή, κρασί, δεν του το αρνηθήκαμε και ανέλαβε κάποιος από εμάς να βάζει στο καθένα και οι πολλοί ήταν όσο γινόταν κοντά στο τζάκι, εγώ κάθησα μόνος σε ένα μικρό καθισματάκι λίγο πιο πέρα. Λέει κάποια στιγμή ο οικοδεσπότης που ήταν ανάμεσα στους πολλούς κοντά στο τζάκι, ο καημένος ο συναγωνιστής θα είναι Ρώσος και δεν θα ξέρει ελληνικά, όπως ήμουν ξανθός και κουρεμένος ήμωνα και παραφωνία μέσα στους άλλους, οπότε γελάσανε όλοι μαζί που ήταν γύρω του και τον άκουσαν ποιός του λέει κάποιος αυτός ο Ρώσος από το Καρπενήσι; Και κοίταζαν προς εμένα με γέλια. Τους είδα και τους λέω τι πάθατε και γελάτε; Και αφού μου εξήγησαν για να μην αισθάνεσθε άσχημα ποιός μου είπε να είμαι τόσο ξανθός.

Συνεχίζεται.

Επιστολές προς την Αδελφότητα

Αγαπητέ μας Θανάση

σε χαιρετούμαι καθώς και όλον το Συμβούλιον του αγαπημένου μας χωριού.

Στην επαναληπτική εκκλησίαν σου δια τον εμπλουτισμό της Πνευματικής μας Γωνιάς με φωτογραφίες και ντοκουμέντα προσπαθώ να ανταποκριθώ όσων το δυνατόν.

Από το ομώνυμον βιβλίον του Αγγλου συγγραφέα MARK MAZOWER, με τίτλον INSIDE HITLER'S GREECE μεγαθύνοντας ανατύπωσα 14 χαρακτηριστικές φωτογραφίες που μαρτυρούν το δράμα του Ελληνισμού στα σκληρά εκείνα χρόνια.

Μιά από αυτές τις φωτογραφίες είναι από το χωριό μας και ελπίζω ότι κάποιος θα βρεθεί να αναγνωρίσει αυτήν την οικογένειαν που η τύχη της δεν ήτο καλύτερη ή χειρότερη από τα υπόλοιπα χωριά της Ελλάδος στα σκληρά εκείνα χρόνια με την τώσον σκληρή και φοβισμένη ζωή, αλλά γεμάτα πίστη στο Χριστό και την Ελλάδα από όλους.

Τότε δικαιωθήκαμε, είθε πάντοτε να δικαιωνόμαστε στους δίκαιους και ευγενικούς Αγώνες μας.

Μεθ' Υπολήψεως

Παν. Χ. Μαστρογεωργόπουλος

Concozn Ca

Υ.Γ. Θανάση αυτό το βιβλίο είναι ατομικό δώρο διά τη βιβλιοθήκη σου, αληθινά αξίζει η μελέτη του. Σε πολλές περιπτώσεις ο Συγγραφέας θέλει συγκαλυμένα θέλει να μας μαρτυρήσει κάπως συγκαλυμένα βρώμικες πράξεις της εποχής εκείνης, όπως στο Chapter Two pagew 15-16 και αλλού πιο τολμηρά που δεν θυμάμαι να τα κατατοπίσω.

Π.Μ.Χ

Εν Martinez Καλιφόρνια

Αγαπητέ χωριανέ Θανάση χαίρε, καθώς και την οικογένειαν χαιρετώ. Εν πρώτοις εύχομαι δια την καλήν σας υγείαν, όπου και υμείς έχωμεν. Επέρασεν πολύς καιρός χωρίς να επικοινωνήσωμεν.

Οι καθημερινές ασχολίες μας καθυστερούν, παρόλου αυτά ευρήκα σήμερα καιρό δια να σας γράψω ολίγα λόγια.

Πρώτον δια να σας στείλω την συνδρομήν μου, δια το έτος 1999 που ήδη έχω αργήσει και δεύτερον δια να σας στείλω ολίγες φωτο-

γραφίες, που αφορούν κάτι το ιδιαίτερον, μίαν προσφοράν εις την Παναγίαν Προυσιώτισσαν, την οποίαν τιμούμεν όλοι οι Ευρυτάνες αλλά και όλη η Ελλάδα. Τα αναφέρει και το Απολυτίκιον το της Ελλάδος απάσης ου πρωϊστασε πρόμαχος. Κανείς δεν ξεχνά τις ευεργασίες που μας παρέχει η χάρη της και προπαντός εις εμάς τους ξενητεμένους, τα θαύματά της, μας εκπλήττουν και μας συγκινούν, μεσητέβη δια την σωτηρίαν μας πως να μην την μεγαλύνωμεν και να μην της αναγύρωμεν ένα εκκλησάκι προς τιμήν, εις την χάρην της, εδώ εις τα ξένα που βρισκόμεθα, ώστε να δουν και να παραδειγματιστούν και τα παιδιά μας, δια την ευγνωμοσύνην που της παρέχωμεν. Διότι επροτίμησεν να κατοικήσει εις τα φτωχά και ερημωμένα μέρη της Ευρυτανίας, προ χιλίων και πλέον ετών δια αιώνες παρηγοροεί τους κατοίκους της, που πάντα τρέχουν να την προσκυνήσουν στον ιερόν βράχον του Προυσού, εκεί που βρίσκεται η Ιερά Αγία Εικόνα της. Με τις σκέψεις αυτές σας στέλνω το αναγερθέν εξωκκλήσι σε φωτογραφίες, αφιερωμένον εις την χάρη της. Αν μπορείτε να το δημοσιεύσετε εις τα Μικροχωρίτικα Γράμματα, προς πνευματικόν όφελος των απανταχού ευλαβών Χριστιανών. Ας σημειωθεί πως και εις την περιοχίν της Νέας Υόρκης, έχει εγερθεί εκκλησία, της Παναγίας Προυσιωτίσσης.

Με αυτά τα ολίγα τελειώνω και σας εύχομαι Καλή Μεγάλη Σαρακοστή.

Σας χαιρετώ με Εκτίμηση.

Στέφανος

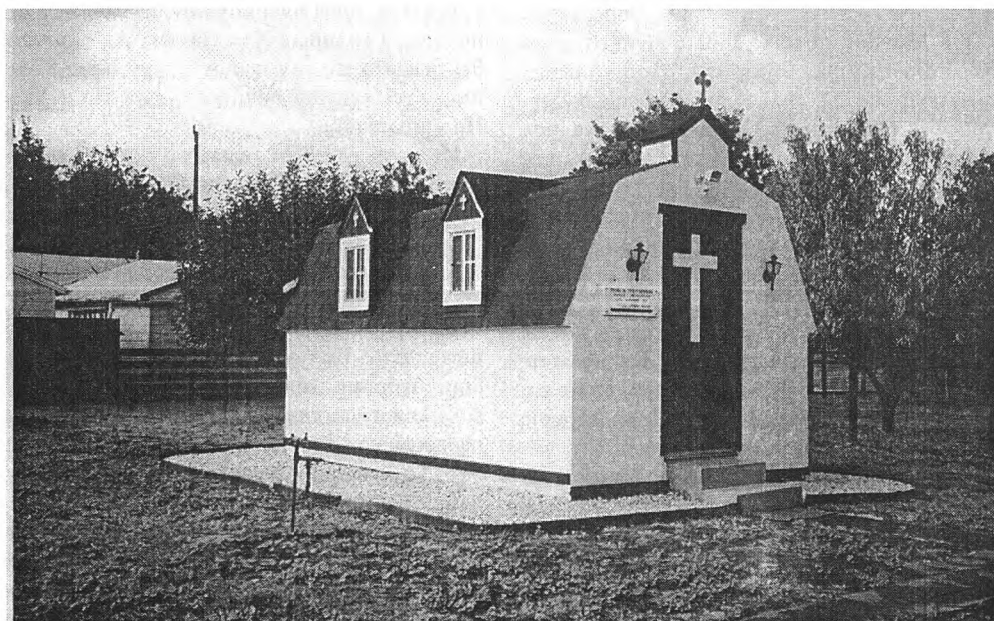
Υ.Γ. Δημοσιεύουμε την παραπάνω επιστολή που λάβαμε από τον αγαπητό μας χωριανό Στέφανο Χρ. Μαστρογεωργόπουλο που μένει στην Καλιφόρνια των ΗΠΑ. Επίσης δημοσιεύουμε τις δύο φωτογραφίες που μας έστειλε από το εκκλησάκι που ανήγειραν το αφιερωμένο στην Παναγία της Προυσιωτίσσης. Το εκκλησιάσμα μετά το τέλος της λειτουργίας με τον ιερέα της ενορίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας και εγώ προσωπικώς τους συγχαίρουμε γι' αυτή τη χειρονομία και εύχομαι κάθε προστασία της.

Θ.Κ.

Το εκκλησίασμα της Παναγίας της Προυσιώτισσας
Επικεφαλής της αδελφους Μαστρογεωργόπουλοι

Η Εκκλησία της Παναγίας της Προυσιώτισσας

Το συμπεθερικό

Μιά φορά κι ένα καιρό ζούσε στο Καρπενήσι ένας χωρικός που τον έλεγαν Γιάννο. Ήταν φτωχός. Κατοικούσε σ' ένα σπιτάκι μ' ένα περιβολάκι γύρω-γύρω, και είχε και κάμποσα κατσίκια που τάβουσκε τότε αυτός και τότε η κορούλα του η μικρή κι όμορφη Ελενιώ, η χαρά και το στολίδι του σπιτιού του.

Σαν μεγάλωσε η Ελενιώ, έγινε τόσο όμορφη, που όλοι οι νέοι του Καρπενησιού τη λιμπίζονταν. Έλα όμως, που ήταν φτωχή και δεν είχε σχεδόν καθόλου προίκα! Η φτώχεια της αυτή, στάθηκε η αιτία να μη τη ζητήσει κανένας σε γάμο.

Κάποτε όμως, βρέθηκε ένας νιός απ' το Στένωμα, το χωριό που βρίσκεται πέρα από το βουνό Βελούχι, και τη ζήτησε. Ο Γιάννος έδωσε τη συγκατάθεσή του και γήνηκαν τ' άρραβωνιάσματα.

Σαν αρραβωνιάστηκαν και πέρασε λίγος καιρός, είδε ο Γιάννος πως ο γαμπρός του ήταν άπληστος. Είχε δώσει όμως το λόγο του και δεν τουρχόταν να τον πάρει πίσω. “Θέλω να μου δώσεις και τούτο, πεθερέ μου” έλεγε ο γαμπρός κάθε φορά δείχνοντας κάτι από το νοικοκυριό του Γιάννου. “Με γειά σου και χαρά σου, γαμπρέ μου” απαντούσε ο Γιάννος.

Όταν έγιναν τα στεφανώματα, φόρτωσε ο γαμπρός σε μουλάρια ότι είχε στο σπιτικό του ο Γιάννος, του πήρε όλα τα κατσίκια και ξεκίνησαν να φύγουν, καβάλλα στα μουλάρια, γαμπρός, νύφη, κουμπάρος και συμπεθέροι, εξόν από τον Γιάννο, που ήταν ανήμπορος κι έμεινε στο σπιτάκι του.

Σαν ανηφόρησαν το Βελούχι, θυμήθηκε ο γαμπρός πως ο πεθερός του είχε και μια κλώσσα με πουλάκια, που ξέχασε να του ζητήσει. Στέλνει αμέσως ένα κοπέλι και πάει και τη ζητά.

- Παρ' τη του είπε ο Γιάννος και φουρκισμένος άφησε να του ξεφύγει μια φοβερή κατάρα. Παρ' τη και πήγαινε τη που να μαρμαρωθεί κι ο γαμπρός κι η νύφη κι όλο το συμπεθερικό.

Η κατάρα του Γιάννου έπιασε και πέτρωσαν όλοι, εκεί που βρίσκονταν.

Και σήμερα ακόμα, σ' όποιον πάει στο Καρπενήσι, του δείχνουν πάνω στο Βελούχι μιά σειρά άσπρων βράχων που τη λένε “συμπεθερικό”. Από τ' άλλα τα βράχια, δυό στέκονται πιο ψηλά: Είναι ο γαμπρός κι η νύφη.

Από τις σχισμάδες του βράχου της νύμφης φυτρώνουν χίλια δύο λουλουδάκια, κάθε άνοιξη. Είναι ο πέπλος της, όπως λένε οι χωριάτες.

Οι δραστηριότητες του Αθλητικού Ομίλου του Μικρού Χωριού

Η ομάδα του ΑΟΜΧ τερμάτισε στη Δεύτερη θέση (σε σύνολο 10 ομάδων).

ΠΑΛΙΟΚΑΤΟΥΝΑ - Α.Ο.Μ.Χ. 4-1

Τον αγώνα αυτό το Μικρό Χωριό αν και πλήρες πηθήει με το βαρύ σκορ 4-1 αφού αναγκάστηκε να παίξει στο Β' ημίχρονο με 8 παίκτες (3 αποβολές). Η Διαιτησία ήταν απαράδεκτη και καταδικαστική για την ομάδα μας. Το γκολ για την ομάδα μας το πέτυχε ο Νάκας Γ.

Α.Ο.Μ.Χ. - ΜΥΡΙΚΗ 0-5

Η τιμωρία των τριών παικτών μας και οι 2 τραυματισμοί βασικών παικτών ανάγκασαν τον ΑΟΜΧ να παίξει αυτό τον αγώνα με σύνθεση ανάγκης με αποτέλεσμα να δεχτεί τη δεύτερη ήττα του.

Α.Ο.Μ.Χ. - Δ. ΦΡΑΓΓΙΣΤΑ 4-3

Το Μικρό Χωριό επέστρεψε στα νικηφόρα αποτελέσματα αν και πάλι είχε κόντρα τη Διαιτησία (2 πέναλτι κατά) κατάφερε και πήρε εύκολα τη νίκη (στο α' ημίχρονο το σκορ ήταν 3-0). Τα γκολ για την ομάδα μας τα πέτυχαν Αζακάς Κων. Β. Ζήσιμος, Χοσάδας Β., Λάμπρου Π.

ΠΟΤΑΜΙΑ - Α.Ο.Μ.Χ. 1-6

Η ομάδα του Μεγάλου Χωριού υπέκυψε στην ανωτερότητα της ομάδας μας. Το Μικρό Χωριό είχε την υπεροχή σε όλο τον αγώνα το σκορ θα έπαιρνε μεγαλύτερες διαστάσεις αν ήταν πιο εύστοχοι και σοβαροί οι παίκτες μας. Τα γκολ πέτυχαν Ν. Αζάκας, Β. Ζήσιμος, Φ. Ζήσιμος, Σιαφάκος Γ., Αζακάς Θ., Γ. Μάντζης.

Α.Ο.Μ.Χ. - Α.Ε.Κ. 4-1

Η διαφορά δυναμικότητας ήταν εμφανής. Το Μικρό Χωριό χωρίς να δυσκολευτεί κέρδισε την ΑΕΚ με πολλές αλλαγές στην σύνθεσή του. Τα γκολ πέτυχαν Σύρος Γ., Λιάπης Ν., Σιαφάκας Σ., Νασιόπουλος Δ.

ΠΟΠ - Α.Ο.Μ.Χ. 4-5

Παρά λίγο η ομάδα μας να έχανε πολύτιμους βαθμούς γιατί θεώρησε ότι ο αγώνας

ταλείωσε όταν προηγήθηκε με 5-1. Τελικά επικράτησε με το παραπάνω σκορ. Τα γκολ πέτυχαν Λιάπης Ν., Ζήσιμος Τάσος, Αζάκας Ν., Σιαφάκας Γ., Τσινιάς Π.

Α.Ο.Μ.Χ. - ΒΕΛΑΩΡΑ 2-1

Ο ΑΟΜΧ πέτυχε μία δύσκολη νίκη αφού η αντίπαλος χρειαζόταν τους βαθμούς της νίκης για να μην υποβιβαστεί. Τα γκολ πέτυχαν Ζήσιμος Φ, Λιάπης Ν.

Α.Ο.Μ.Χ. - ΑΙΟΛΟΣ 0-3

Το Μικρό Χωριό κατάφερε μέχρι το 60 να κρατήσει το 0-0 και να έχει τον έλεγχο του αγώνα. Η ομάδα του ΑΙΟΛΟΥ καλά προπονημένη κατάφερε και κέρδισε τον αγώνα.

Α.Ο.Μ.Χ. - ΠΑΛΙΟΚΑΤΟΥΝΑ 2-0

Τον αγώνα αυτόν τον κερδίσαμε χωρίς να γίνει αφού η αντίπαλη ομάδα δεν προσήλθε να αγωνιστεί.

ΜΥΡΙΚΗ - ΑΟΜΧ 1-2

Για τη Μυρίκη αυτός ο αγώνας ήταν ο πιο κρίσιμος με ήττα έπεφτε κατηγορία. Αλλά και πάλι δεν μπόρεσε να κερδίσει την ομάδα μας. Τα γκολ πέτυχαν Λιάπης Ν., Σιαφάκας Σ.

ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟ - ΑΟΜΧ 2-1

Στο Ραπτόπουλο η ομάδα μας δεν κατάφερε να φύγει με θετικό αποτέλεσμα, πηθήθηκε με πέναλτι στο 90'. Το γκολ πέτυχε ο Ν. Αζάκας.

Δ. ΦΡΑΓΓΙΣΤΑ - Α.Ο.Μ.Χ. 3-3

Αν και η ομάδα μας έπαιξε με 9 παίκτες κατάφερε και πήρε το βαθμό της ισοπαλίας. Τα γκολ Μαζάτος Γ., Παπαχρήστου Α., Δρούγος Δ.

Α.Ο.Μ.Χ. - ΠΟΤΑΜΙΑ 0-3

Το Μικρό Χωριό σε ένα αδιάφορο αγώνα έπαιξε με τους αναπληρωματικούς δίνοντας την ευκαιρία στην Ποταμιά να κερδίσει τον αγώνα και να παραμείνει στην Α'Κατηγορία.

Βιβλιοπαρουσιάσεις

Ο Κώστας Τριανταφύλλης γεννήθηκε στην Χελιδόνα Ευρυτανίας το 1937.

Έζησε απίστευτες, συγκλονιστικές προσωπικές και οικογενειακές περιπέτειες τόσο στην περίοδο της κατοχής και του εμφυλίου πολέμου όσο αργότερα και στην Αθήνα.

Στο Δημοτικό σχολείο δεν πήγε καθόλου.

Σε ηλικία 26 χρονών γράφτηκε στο Δημοτικό Οικονομικό Γυμνάσιο Λύκειο το οποίο τελείωσε επτά χρόνια αργότερα.

Έγραψε τη ζωή του σε αυτό το βιβλίο γιατί πιστεύει πως τέτοιου είδους μαρτυρίες βοηθούν τους νεότερους να βρίσκουν τη χαρά, την ικανοποίηση και την καταξίωση μόνο μέσα από αγώνες.

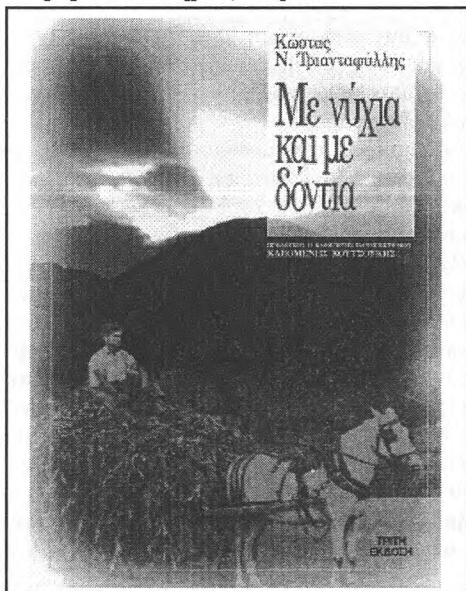
... Έζησα μέσα από ένα μεστό, λιτό και εξομολογητικό λόγο μια προσωπική περιπέτεια που σημαδεύει τον εθνικό μας βίο.

Οι περιγραφές ζωντανές, η ατμόσφαιρα στη φυσική της κατάσταση οι εικόνες γνήσιες και καθαρές...

Δημήτριος Σταμέλος

Λογοτέχνης - Δημοσιογράφος

Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών

...Συγκλονιστική μαρτυρία γραμμένη σε γλώσσα ρέουσα και εκφραστική.

Με την πένα βουτηγμένη στο αίμα της καρδιάς του μας έδωσε ένα παροιμιώδες βιβλίο...

Α. Μαλεβίτσης

Διευθυντής Υπουργείου Οικονομικών

Με νύχια και με δόντια

Κριτικό δημοσίευμα της Εφημερίδας "ΤΑ ΝΕΑ"

Διάβασα αυτό το βιβλίο μονορούφι με κομμένη την ανάσα και με τα δάκρυα να τρέχουν συνεχώς. Είναι ότι πιο συνταρακτικό μου συνέβη τα τελευταία χρόνια. Γιατί εδώ η λογοτεχνία αφήνει τον τόπο της στη ζωή και η ζωή, όσο κι αν φαίνεται αυτό κοινότοπο, γράφει τις πιο πρωτοφανείς ιστορίες. Πρόκειται για το βιβλίο "Με νύχια και με δόντια" του Κώστα Τριανταφύλλη. Ο Κώστας Τριανταφύλλης υπήρξε μαθητής μου το 1964. Σε ηλικία 26 ετών, λειτούργικός αναλφάβητος, γράφτηκε στο Οικονομικό Γυμνάσιο Αθηνών. Σήμερα επιτυχημένος έμπορος, βαθιά και ουσιαστικά μορφωμένος, κοινωνικός παράγων με ηθικές αρχές δοκιμασμένες, γράφει την ιστορία της ζωής του. Και βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα αφηγηματικό θαύμα. Λιτότητα, ακρίβεια περιγραφής, μέτρο παρατήρησης απαράμιλλο, ψυχογραφική οξυδέρκεια, σεμνότητα και υψηλό ήθος. Η ζωή αυτού του Ευρυτάνα που πάνω στο πετσί του χαράχτηκε Κατοχή, Εμφύλιος, μίσση, μιζέρια, λαϊκή εποποιία, εσωτερική μετανάστευση είναι μια συμπερίληψη της νεοελληνικής μοίρας. Το κείμενο του Τριανταφύλλη είναι ένα έτοιμο σενάριο για να γυριστεί μια λαϊκή μπαλάντα, ένα ωμό και τρυφερό συνάμα έπος για τα ατελείωτα πάθια και τους καημούς του ανθρώπου. Το βιβλίο αυτό πρέπει να εισαχθεί αμέσως ως βοηθητικό στα Γυμνάσια. Ισοδυναμεί με χιλιάδες ώρες παιδαγωγικής του ήθους.

Κώστας Γεωργουσόπουλος

Ο πρόλογος του Βιβλίου του Κώστα Τριανταφύλλη "Με νύχια και με δόντια"

Πολλοί οι αυτοδημιούργητοι Έλληνες απ' όλα τα μέρη της χώρας, που πέτυχαν και έγιναν ευρύτερα γνωστοί.

Ελάχιστα όμως σκέφθηκαν ή βρήκαν τον χρόνο ή έστω πρόλαβαν να ανιστορήσουν τις τραυματικές εμπειρίες και τα βιώματά

τους. Θα μπορούσαμε τότε να 'χαμε συνθέσει το πρότυπο του Έλληνα που μεγαλουργεί μέσα από τις αντιξοότητες της ζωής. Του Έλληνα που αντιπαλεύει μύριες όσες δυσκολίες, αλλά προκόβει σ' Ανατολή και Δύση και πετυχαίνει είτε στο εσωτερικό, είτε στο εξωτερικό.

Στο εξωτερικό βέβαια έχει να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της ξενητείας και της προσαρμογής του, αλλ' έχει κάποια κανάλια σταδιοδρόμησης που αν τα αξιοποιήσει ή αν κάποιος το θελήσει, το σύστημα γενικά με τις δομές του, τον βοηθάει. Αρκεί δηλαδή ο ξενητεμένος αυτές τις ευκαιρίες να τις εκμεταλλευθεί πράγμα που, κατά κανόνα, ο Έλληνας κάνει, διψασμένος καθώς είναι για δημιουργία και προκοπή με όνειρο, ίσως, μια μέρα να γυρίσει στην πατρίδα. Στο εσωτερικό όμως, όσο κι αν φαίνεται περίεργο, τα πράγματα είναι πιο σκληρά. Γιατί όποιος θέλει να δημιουργήσει θα πρέπει να πάει ενάντια σε πολλά. Γι' αυτό και θα πρέπει να αναλογισθεί τις δυνάμεις του.

Ο αυτοδημιούργητος, όπως συμβαίνει κατά κανόνα, θα πρέπει να παλαίψει πρώτα πρώτα μέσα στα στενά όρια της κλειστής κοινωνίας του χωριού ή της μικρής πόλης όπου ζει. Μια πάλη που στρέφεται ενάντια στις νοοτροπίες της, κι ακόμη ενάντια στο τυχόν στίγμα με το οποίο η κλειστή κοινωνία κρατάει την οικογένεια των νέων ατόμων καθηλωμένη σε κάποιο χαμηλό σημείο της κοινωνικής πυραμίδας. Τότε είναι που τα μέλη της νοιώθουν περιθωριακά και ασφυκτιούν μέσα στα στενά όρια. Η φυγή είναι λύτρωση που προοιωνίζει τη διάβρωση και βαθμιαία την ανατροπή μιας τέτοιας κοινωνικής πυραμίδας.

Η περίοδος της Κατοχής και του Εμφυλίου Πολέμου κοντά στ' άλλα στιγμάτισε πολλές οικογένειες της υπαίθρου που μαζί με τη φτώχεια τους αγωνίσθηκαν να αποβάλουν τους χαρακτηρισμούς εκείνους, που τους υποβάθμιζαν, τους περιόριζαν στο κοινωνικό περιθώριο και τους καθήλωναν στην απραξία και την αδράνεια.

Το βιβλίο του Κώστα Τριανταφύλλη είναι η ιστορία μιας τέτοιας οικογένειας και προσωπικά του ίδιου, που μέσα από κατατρεγμούς και πάθη της Κατοχής και του Εμφυλίου οδηγήθηκε στη λύτρωση, και ο ίδιος μέσα από μύριες αντιξοότητες "με νύχια και με

δόντια" έφθασε στην επιτυχία και την κοινωνική καταξίωση.

Η περιπετειώδης αφήγηση αρχίζει το 1945, όταν η οικογένεια σηματοδεμένη ως "αντάρτικη" με την πείνα και τον κατατρεγμό γύριζε από βουνό σε βουνό και από σπηλιά σε σπηλιά της Ευρυτανικής γης, για να μην πέσει στα χέρια των Λυγκαίων που λεηλατούσαν, έδεχναν και έσφαζαν στην περιοχή παράλληλα με τους φοβερούς επίσης Σουρλαίους. Αργότερα γίνονται "ανταρτόπληκτοι".

Κάποια στιγμή ο πατέρας στο στρατοδικείο καταδικάζεται σε θάνατο που την τελευταία στιγμή μετατρέπεται σε κάθειρξη και ύστερα σε εκτόπιση στη Γυάρο.

Ο Κώστας, ως μεγαλύτερος γιος, κάτω απ' αυτές τις συνθήκες γίνεται μπροστάρης στον αγώνα για επιβίωση της οικογένειας. Ήταν μόλις 11 χρόνων! Ακολουθούσαν άλλα τρία μικρότερα αδελφια.

Και τότε αρχίζει ένας φοβερός αγώνας επιβίωσης με συνεχή ακούραστη δράση σε κάθε είδους προσφερόμενη σκληρή δουλειά που η μια διαδέχεται την άλλη. Έτσι γίνεται αρχικά βαρελάς, μαραγκός, γελαδάρης, γαλατάς, μανάβης, καπνεργάτης, θυρωρός, κλητήρας, για να καταλήξει λογιστής, ασφαλιστής, έμπορος. Ως ασφαλιστής διαπρέπει. Παίρνει το βραβείο πρώτου υπαλλήλου ασφαλιστή για ν' ακολουθήσουν κι άλλες πολλές τέτοιες διακρίσεις για την παραδειγματική απόδοση στην εργασία του.

Μια συγκλονιστική ιστορία δράσης που μερικές πτυχές της ξεπερνούν και αυτή τη φαντασία γιατί είναι απίστευτη με τα σημανικά δεδομένα.

Από μικρός του άρεσαν τα γράμματα, η επικρατούσε όμως τότε κατάσταση και η φυλάκιση του πατέρα του, δεν του επιτρέπει να πάει στο σχολείο.

Έτσι σε ηλικία 26 χρόνων βρέθηκε να μην ξέρει να γράφει ούτε το όνομά του σωστά. Με δεδομένη τη δίψα για γράμματα και βλέποντας, παράλληλα, και την χρησιμότητά τους, βρήκε την δύναμη, το κουράγιο και την υπομονή, να εγγραφεί και να τελειώσει το Νυχτερινό Οικονομικό Γυμνάσιο. Δέκα χρόνια αργότερα, προσέφερε τις υπηρεσίες του σαν αιρετός Δημοτικός Σύμβουλος στο Δήμο Ταύρου. Επειδή όμως δεν του άρεσαν τα αξιώματα και οι καρέκλες, δεν δέχτηκε να

ξανασυμμετάσχει. Αποχωρώντας, όμως, άφησε αξιόλογο έργο, διδάσκοντας συγχρόνως εργατικότητα και ανιδιοτέλεια.

Η άρτια από πολλές απόψεις αυτή αυτοβιογραφική εξιστόρηση μιας ζωής γεμάτης από αλλεπάλληλες περιπέτειες σε συγκλονίζει και σου κεντρίζει την περιέργεια να τη συνεχίσεις, με μια ανάσα, ως το τέλος.

Ο Κώστας Τριανταφύλλης που είχε την ακατανίκητη δύναμη να ξεπεράσει όλες τις αντιξοότητες της ζωής, σήμερα βρίσκει πάλι το κουράγιο να θυμηθεί τις οδυνηρές αυτές περιπέτειες και να τις καταγράψει με παραστατικότητα και με μια αμεσότητα που σε αιχμαλωτίζει.

Μας καταπλήσσει με τις αξιόλογες αφηγηματικές του ικανότητες, αυτές που αναβλύζουν μέσα από την ένταση των βιωμάτων που εξιστορεί και που αποτυπώθηκαν έντονα τότε στην παιδική του ψυχή.

Μας δίνει έντονες περιγραφές της ζωής στη μικρή κοινωνία του χωριού. Φοβερές στιγμές κουράγιου και συγκράτησης από ένα παιδί που αντιπαλεύει μια αντίξοη κοινωνική πραγματικότητα με πρωτόγνωρο θάρρος και ευφυΐα. Κάπου κάπου, σκηνές απερίγραπτης κοινωνικής απανθρωπίας κάνουν τόπο σε στιγμές ανθρωπικής ευαισθησίας που λειτουργούν σαν οάσεις στην έρημο της απονιάς και της κοινωνικής σκληρότητας.

Με άνεση ο συγγραφέας ανιχνεύει χαρακτηριστικές και πτυχές πρώτα της τοπικής κοινωνίας του χωριού, όπου γεύτηκε τα μικρά χρόνια της παιδικής του ζωής, αλλά και αργότερα τις σκληρές συνθήκες επαγγελματικής σταδιοδρομίας στην πολυδαίδαλη ζωή της πρωτεύουσας στην οποία έπρεπε να ενταχθεί και να δράσει.

Αν και τα βήματα ζωής και δράσης του Κώστα Τριανταφύλλη φέρνουν έντονη την προσωπική σφραγίδα, ωστόσο έχουν ευρύτερη σημασία γιατί μπορούν να θεωρηθούν ότι αντανακλούν ένα πρότυπο επαγγελματικής σταδιοδρομίας με επιτυχία. Τους Ευρυτάνες λ.χ. που ξενητεύτηκαν για πολλούς λόγους πριν από αιώνες στην Ρουμανοβλαχιά, στην Κωνσταντινούπολη και αργότερα στην Αμερική, Αυστραλία, τους συνόδευε όλη αυτή η ακατάβλητη θέληση και το πείσμα για υπέρβαση της άθλιας ζωής στην γενέτειρα, με όλα τα στίγματα που την συνόδευσαν. Το δέσιμο με την οικογένεια, αλλά

και αυτό το απρόσωπο και συχνά αδυσώπητο χωριό που τους έδενε με τη νοσταλγία του, ήταν συχνά μια πηγή έμπνευσης. Γι' αυτό στην αυτοβιογραφική αυτή πορεία του συγγραφέα μπορεί να διακρίνει κανείς τον πατέρα ή τον αδελφό, τον συγχωριανό ή τον πατριώτη, που πρόκοψε μέσα από μύριες αντιξοότητες, σαν αυτές που τόσο παραστατικά περιγράφει ο Κώστας Τριανταφύλλης.

Οι αγαπημένες και βασανισμένες μορφές του πατέρα και της μάνας, κεντρικά πρόσωπα του δράματος που έφυγαν από τη ζωή, αναδύονται γλυκύτερες μέσα από την αφήγηση. Με συγκίνηση στα μάτια της παιδικής αγνότητας και με σεβασμό, σκιαγραφούνται οι αρετές της μητέρας και του πατέρα, αλλά και του αγαπημένου αδελφού Γιώργου, που χάθηκε τόσο ωρίς. Είναι το καλύτερο μνημόσυνο γι' αυτούς.

Το αυτοβιογραφικό αυτό κείμενο του Κώστα Τριανταφύλλη θα μπορούσε να θεωρηθεί όχι μόνο ως ηθογράφημα ή οδηγός επαγγελματικής σταδιοδρομίας και συμπεριφοράς, αλλά και σαν ηθογραφία της ελληνικής κοινωνίας. Είναι εικόνα και ηχώ μιας εποχής. Σαν τέτοιο, το βιβλίο αναμφίβολα εμπλουτίζει όχι μόνο την ευρυτανική, αλλά και γενικότερα την εθνική μας βιβλιογραφία.

Κλ. Κουτσούκης
Καθηγητής Πανεπιστημίου

Καπετάν Λευτεριάς
Από την Κοζαρέ στα Βουνά της
Ρούμελης: Εθνική Αντίσταση 1940-45.
Η προσωπική μου μαρτυρία. Αθήνα:
Θυμέλη, 1999

Ο εντυπωσιακός αυτός τόμος των 600 και πλέον σελίδων παρουσιάστηκε σε ειδική εκδήλωση, που έγινε στην αίθουσα της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, στην οποία παρευρέθηκαν μέλη του ΔΣ της Αδελφότητας και πολλοί Μικροχωρίτες.

Ήταν συγκινητικό και συνάμα εξαιρετική η ευκαιρία για τους νεότερους να δουν και να ακούσουν έναν από τους πρωταγωνιστές της πρόσφατης ιστορίας μας να μιλάει για την ηρωική εκείνη εποχή της Εθνικής Αντίστασης. Ιδιαίτερα για μας τους Μικροχωρίτες, που θυμόμαστε τον ψηλό και επιβλητικό καπετάνιο να διασχίζει το Χωριό μας κα-

βάλα πάνω σ' άλογο μαζί με την εκλεκτή της καρδιάς του Ναυσικά Φλέγγα, που μόλις είχαν στεφανωθεί στην εκκλησιά της Μεταμόρφωσης. Δίπλα τους άλλοι καπεταναίοι, σαν μια τιμητική πομπή σπιρούνιζαν τα δικά τους άλογα ενώ αντάρτες έριχναν "μπαλοθιές" στον αέρα για το χαρμόσυνο γεγονός. Ήταν μια στιγμή χαράς και ανάτασης που διέκοπτε προσωρινά τη μονοτονία της μιζέριας και της κατοχής όπου όλα τα 'σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά.

Στον τόμο αυτό ο Δευτεριάς, ως καπετάνιος πολιτικής επιτροπής της 13ης Μεραρχίας του ΕΛΑΣ καταθέτει τη δική του αυθεντική μαρτυρία για όσα συνέβησαν στη χώρα μας από το 1940 ως το τέλος του πολέμου. Με ενάργεια και λιτό ύφος εκθέτει τα γεγονότα στα οποία ο ίδιος πρωταγωνίστησε ή συνέπραξε με άλλους. Μια πολύτιμη μαρτυρία που θα αξιολογηθεί και θα εκτιμηθεί από τους ιστορικούς για τη συμβολή της στην ιστορία της εθνικής μας αντίστασης.

M.K.

**Αρχιμ. Δοσιθέου Θέλω να πω
όλο τον Βόσπορο
Εκδόσεις Ιεράς Μονής Παναγίας
Τατάρνης Ευρυτανίας (1998) σσ. 341**

Μέσα από είκοσι ενότητες (κεφάλαια) και τρία προλογικά του κείμενα ο π. Δοσιθέος συνθέτει ένα μοναδικό οδοιπορικό, που μέσα από τη συγχρονική επικαιρότητα γίνεται οδοιπορικό στην ιστορία και τον χρόνο, στην διαχρονική πραγματικότητα του Γένους μας. Προσκυνητής ταξιδευτής και οδοιπόρος που δεν περιηγείται μόνο στα μαρτυρικά απομεινάρια του ένδοξου ελληνισμού της Βασιλεύουσας Πόλης αλλά και συνομιλεί και στενάζει και συμπάσχει μαζί τους.

Ως άριστος γνώστης της Πόλης γίνεται ξεναγός μας στο Πατριαρχείο με την σφραγισμένη πύλη, στη Μεγάλη του Γένους Σχολή, τις ιστορικές ελληνικές συνοικίες και εκκλησίες, τα φιλανθρωπικά ιδρύματα, που φέρουν ακόμη το όνομα των εθνικών μας ευεργετών, όπως το Ζάππειο παρθεναγωγείο, το Μπαλουκλή κ.ά. Με την παραστατική του αφήγηση, που την διακρίνει η αμεσότητα του λόγου και η αφοπλιστική του ειλικρίνεια, προβαίνει σε μια αναρρίπηση της εθνικής μας μνήμης. Κοινωνιογραφεί τις σχέ-

σεις εκκλησίας και κράτους της Ελλαδικής Εκκλησίας με το Πατριαρχείο, της Ανατολικής Ορθόδοξου με την Δυτική Παπική Εκκλησία, τις σχέσεις μας με την Τουρκία και τον τουρκικό λαό κ.ά. Επισημαίνει τις εκατέρωθεν απόψεις δογματικές, θεολογικές, εκκλησιαστικές και εκφράζει αβίαστα την γνώμη του με ειλικρίνεια που πείθει γιατί συνθέτει τα υπέρ και τα κατά και προσφέρει διευκρινίσεις σε πολλά αμφοβητούμενα ζητήματα άγνωστα σε όσους δεν έχουν κάποια ιστορική ή θεολογική γνώση. Συχνά στην αφήγηση παρεμβάλλει αφηγήσεις ντόπων και ιερομένων.

Τόσο στην αρχή όσο και στο τέλος του βιβλίου του σε μια εξομολόγηση ειλικρίνειας αντιπαρέρχεται τις ύβρεις και τους χλευασμούς που συχνά εκτοξεύονται ακόμη και από εκκλησιαστικά χείλη εναντίον του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του Προκαθημένου του για να συνταχθεί με τα μνημεία του ελληνισμού, τις ιστορικές μνήμες, τους θρύλους και τα σύμβολα που τις κουβαλούν μέσα στους αιώνες.

Με την ίδια παρρησία που τον χαρακτηρίζει σε ολόκληρο το έργο απορρίπτει και τις όποιες μορφές για αδιαφανή δήθεν διαχείριση των οικονομικών του Πατριαρχείου για να καταλήξει με τους στίχους που συμπυκνώνουν τον καημό του για την Πόλη, όλα τα προσκηνύματα όσα έκανε και όσα θα έλθουν:

Θέλησα να πω όλο το Βόσπορο...

"Ίπειον το θράσος"

εις μικράν κοτύλην ωκεανός χωρει;

Δεν μπόρεσα να πλώ

παρά λίγες μόνον σταγόνες.

Τόσες όσες οι επισκέψεις μου εκεί.

Κι' όσες φορές κι αν ξαναπάω

- αν μ' αξιώση ο Θεός -

άλλες τόσες μόνον σταγόνες θα πιώ.

Κι όμως ήθελα να τον πιώ όλον.

Για να μου απαντήση στα τόσα μου γιατί.

Για να καταλάβω, για να μνησθώ

στα μουσικά του.

Για να μετρήσω πόσα κόκκαλα μαρτύρων,

ποσα βασανισμένα σώματα Ρωμηών

κρύβει ζηλότυπα

στην υγρή και σκοτεινή αγκαλιά του...

M.K.

Κωνσταντίνος Α. Σαρρής

Χρονικό Κορυσχάδων: Το Χωριό Κορυσχάδες Ευρυτανίας στη διαδρομή του χρόνου. Αθήνα: Ιστορικές Εκδόσεις, Στέφανος Βασιλόπουλος, 1998.

Εδώ και μισό αιώνα περίπου, με πρωτοπόρο τον αείμνηστο Πάνο Ι. Βασιλείου (από την Αγία Τριάδα) άρχισε μια προσπάθεια ανίχνευσης της ιστορικότητας της Ευρυτανικής γης. Αρκετοί ευρυτάνες μόνιμοι τους, μπολιασμένοι με ερευνητικό ζήλο για την εξιχνίαση της ιστορίας της γενέτειράς τους προσπάθησαν με ακατάβλητο κουράγιο να καταγράψουν προφορικές μαρτυρίες, να διασώσουν ιστορικά στοιχεία, να περιουλλέξουν όσες πληροφορίες μπορούσαν για τη ζωή και δράση των προγόνων, που έζησαν σ' αυτή τη γη. Το έργο τους ήταν αφανές και δύσκολο, που γινόταν συχνά δυσκολότερο από την περιέργεια και την καχυποψία των γύρω τους. Παρά τις πολλές αντιξοότητες σήμερα έχουμε μια πλειάδα ερευνητών που σαν άξιοι τεχνίτες έχουν συμβάλει σημαντικά να χτισθεί το οικοδόμημα που λέγεται "Ιστορία της Ευρυτανίας".

Μεταξύ των πρώτων συγκαταλέγεται και ο Κων. Σαρρής, που για πολλά χρόνια συνέλεξε πολύτιμα ιστορικά στοιχεία για τις Κορυσχάδες. Μετά από το "Χρονικό των Κορυσχάδων" που κυκλοφορούσε κατά καιρούς, είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε με πόση συστηματικότητα, επιμονή και υπομονή προετοίμαζε την έκδοση του σημερινού του βιβλίου, που αποτελεί μια πολύ σημαντική συμβολή στην έρευνα για την ιστορία της Ευρυτανίας.

Ο εντυπωσιακός αυτός τόμος των 414 σελίδων διαιρείται σε πέντε μεγάλες ενότητες: Α) Τα Γενικά, στην οποία ανήκουν αναλυτικότερα κεφάλαια, όπως ιστορικά, γεωγραφικά, δημογραφικά, γενεαλογικά. Β) Τα Λαογραφικά, όπου περιγράφονται έθιμα και συνήθειες που αφορούν γάμο, γέννηση, θάνατο, γιορτές, πανηγύρια κ.ά. Γ) Το Χρονικό, που καταγράφει την διαχρονική ιστορικότητα των Κορυσχάδων που εντάσσεται στην προϊστορία και ιστορία της Ευρυτανίας και της ευρύτερης Αιτωλίας, με τη συμμετοχή των κατοίκων τους σε σημαντικά ιστορικά γεγονότα όπως στον Τρωϊκό πόλεμο (1200 π.Χ.) και όσοι ακολούθησαν τους επόμενους αιώνες με έμφαση στους Βυζαντινούς χρό-

νους και την τουρκοκρατία.

Επιλέγοντας ιστορικές περιόδους ή χρονικές στιγμές για τις οποίες διαθέτει στοιχεία, κυρίως της τουρκοκρατίας, ο συγγραφέας καταγράφει διάφορα συμβάντα της περιοχής, γεννήσεις προγόνων που ζούσαν τότε στο χωριό, βαφτίσεις, γάμους, συναλλακτικές συνήθειες της καθημερινής ζωής κ.ά. για να καταλήξει σε εικόνες από τη σύγχρονη ζωή στην Κοινότητα των Κορυσχάδων. Δ) Ακολουθούν τα Γενεαλογικά με την καταγραφή γενεαλογικών δένδρων και ονομάτων που βρίσκονται καταχωρημένα στη δημοτολόγια της Κοινότητας. Το τελευταίο κεφάλαιο, τα Βιογραφικά, αποτελεί απόρροια μιας ακόμη επίμοχθης προσπάθειας να καταγραφούν στοιχεία από τη ζωή συγχωριανών που γεννήθηκαν πριν το 1900. Σημαντική η ύπαρξη στοιχείων οικογενειών από τον 18ο αιώνα με ιστορικές διαπλοκές στη ζωή της περιοχής. Εντύπωση κάνουν ένα πωλητήριο χωραφιού, σε αραβική γραφή (1791), η διαθήκη του γέρο-Πάνου (1823) και το "ψυχοχάρτι" του παπα-Φίλιππα.

Το βιβλίο πλαισιώνεται από πολλές παλιές φωτογραφίες και δειγματολόγιο υπογραφών Κορυσχαδιωτών.
Μ.Κ.

Μένιου Κουτσούκη: "Η υπόθεση Shimoda": Ο πυρηνικός όλεθρος της Χιροσίμα και του Ναγκασαόκι μέσα από μια δικαστική απόφαση. Εισαγωγή, σχόλια και απόδοση στην Ελληνική, Αθήνα 1998, σελ. 120.

Από την "Εισαγωγή (1)" του παραπάνω βιβλίου, 6.15, μεταφέρω ενταύθα τις πρώτες σκέψεις του δόκιμου συγγραφέα, προκειμένου να αποτελέσουν απαρχή - εισαγωγή του μικρού τούτου σημειώματος. Σημείωμα, που επέχει θέση: απαντήσεως στην τιμητική προσφορά του έργου, με εόρτιες ευχές προς την ταπεινότητά μου και βιβλιοπαρουσιάσεως για την αξιόλογη μελέτη που διαπραγματεύεται.

Γράφει λοιπόν, ο κ. Κουτσούκης, πληθωρικός συγγραφέας και Πανεπιστημιακός Διδάσκαλος, στη σ. 15, τα εξής: "Η Χιροσίμα, η πρώτη πόλη που υπήρξε στόχος μαζικής ανθρωποκτονίας, συμβολίζει το κρίσιμο σταυροδρόμι για την ύπαρξη ή την αυτοκαταστροφή του ανθρώπινου γένους. Ο βομβαρδισμός της Χιροσίμα (6 Αυγ. 1945) και μετά

τρεις μέρες του Ναγκασάκι, είναι μνήμες ολοκαυτώματος, που ενδέχεται να ζήσει η ανθρωπότητα ολόκληρη, αν αφήσει αχαλίνωτες τις δυνάμεις αυτοεξόντωσής της με τα όπλα που ο άνθρωπος επινοεί. Τόσο φοβερή και επαναστατική θεωρήθηκε η πρώτη εκείνη χρήση της ατομικής βόμβας, ώστε έκανε τον Αϊνστάϊν να δηλώσει: "Η απελευθέρωση της ατομικής ενέργειας άλλαξε τόσο πολύ κάθε τι, ώστε οι προηγούμενοι τρόποι σκέψης να αποδεικνύονται άχρηστοι. Για τούτο αντιμετωπίζουμε καταστροφή ανήκουστη σε προηγούμενες εποχές. Αν πρόκειται το ανθρώπινο γένος να επιβιώσει, χρειαζόμαστε έναν εντελώς καινούργιο τρόπο σκέψης."

Η διαπραγμάτευση τούτου του έργου σ' αυτή την "καινούργια σκέψη" στοχεύει. Έτσι, έλαβα την αυθεντικότερη γεύση της μεγάλης εκείνης συμφοράς, που σφράγισε το τέλος του απαίσιας μνήμης Β' Παγκοσμίου πολέμου. Γεύση ανατριχιαστική... Γεγονός απίστευτο, αλλ' αληθινό. Σε μιά στιγμή του χρόνου, ρίφτηκε η ατομική βόμβα κι αμέσως έχασαν τη ζωή τους ΧΙΛΙΑΔΕΣ συνάνθρωποί μας. Αληθινό μαζικό ολοκαύτωμα. Από τους δύο πίνακες - εκθέσεις, που παρατίθενται στο βιβλίο, σελ. 113, καταδεικνύεται η ανήκουστη συμφορά. Κρατείστε όμως την αναπνοή σας και ακούστε: "...Γύρω στις 8.15 π.μ., της 6ης Αυγούστου 1945, ένα βομβαρδιστικό αεροπλάνο B-29... έριψε μιά βόμβα, που ονομάζεται: βόμβα ουρανού, στην πόλη της Χιροσίμα... Η βόμβα εξερράγη στον αέρα. Από την έκρηξη δημιουργήθηκε ένα τρομερό φωτικό κύμα ακολουθούμενο από ισχυρή λάμψη. Τα κτίρια της Χιροσίμα κατέρρευσαν αμέσως, προκαλώντας έναν εκκωφαντικό κρότο. Αμέσως έγινε συσκότιση και η πόλη σκεπάστηκε από ένα σύννεφο σκόνης που δημιουργήθηκε από την έκρηξη, ενώ την τύλιγαν από παντού μαινόμενες φλόγες. Κάθε ζωντανός οργανισμός και ανάμεσά τους έγκυες γυναίκες και μωρά στα στήθη των μονάδων τους, που βρέθηκαν σε ακτίνα κάπου τεσσάρων χιλιομέτρων από το επίκεντρο της έκρηξης, πέθαναν ακαριαία. Επίσης, σε άλλες (μακρινότερες) περιοχές, οι άνθρωποι υπέστησαν οδυνηρά τραύματα στα σώματά τους..." σελ. 43-44). Το ίδιο συνέβη μετά τρεις ημέρες και στο Ναγκασάκι,

ώρα 11, 02' της 9ης Αυγ. 1945..., σελ. 44. Αυτά και άλλα περιγράφονται σ' αυτό το συγκλονιστικό βιβλίο, όπου παραπέμπω κάθε ενδιαφερόμενο... Τέλος, παρακολούθησα και την διαδικασία της δίκης, αλλά πολύ λυπήθηκα από το γεγονός που οι παθόντες δεν ΔΙΚΑΙΩΘΗΚΑΝ. Δεν μπόρεσαν δηλ., να ζητήσουν αποκατάσταση και ικανοποίηση ενώσεων των δικαστηρίων της Ιαπωνίας ή των κακούργων (= αθώων) εκτελεστών αυτής της συμφοράς των Η.Π. Αμερικής.

Έτσι δυστυχώς, θέλουν αυτοί που τάχα κόπτονται για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ! Όρος ακατανόητος και γεμάτος ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ. Μολονότι στο τέλος του έργου, σελ. 117-119, δημοσιεύεται και η Διακήρυξη του Ο.Η.Ε. για την απαγόρευση της χρήσης πυρηνικών και θερμοπυρηνικών όπλων... ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ;

Ειλικρινέστερα και αληθινή είναι η διακήρυξη που διατυπώνεται στη σ.7. Εδώ είναι ΕΥΧΗ! Την διατυπώνει ο στοργικός συγγραφέας με πατρικό πόνο. Και μάλιστα από τον ασύλληπτο πόνο της συμφοράς που ζυμώθηκε μέσα του, κατά την πορεία της συγγραφής του έργου του. Την εύχεται στην αφέρωση του βιβλίου προς τον αγαπημένο του γιο, τον Νικήτα και τη γενιά του, ως εξής:

"Να ζήσουν σ' έναν κόσμο καλύτερο, χωρίς πυρηνικά". ΕΙΘΕ!

Θεράμ συγχαρητήρια κ. Κουτσούκη. Και για την έκδοση, και για την εγκάρδια πατρική ευχή. Ευχή πού πρεπε ο αγαπητός Νικήτας να μοιρασθεί με όλη την ανθρωπότητα.

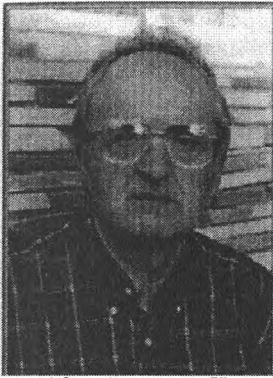
Αθήναι Ιανουάριος 1999

† **πρωτ. Κωνσταντίνος Δ. Βαστάκης**

Προσφορά

Προσφέρω στην πνευματική γωνιά της βιβλιοθήκης του Μικρού Χωριού, μια σειρά από τα βιβλία του Τρικαλινού Γιώργου που στις 20 Μαρτίου 1999, συμπληρώνονται δύο χρόνια από το θάνατό του.

Τρικαλινού Γιάννα
Αθήνα 15/1/99

Ο Γιώργος Σταυράκης γεννήθηκε το 1935 στο Μεγάλο Χωριό της Ευρυτανίας. Τα δύσκολα και σκοτεινά χρόνια της Κατοχής και του εμφυλίου πολέμου τα πέρασε εκεί. Είναι παντρεμένος και έχει δύο κόρες,

την Αθηνά και την Κατερίνα.

Το 1956 μετανάστευσε στην Αυστραλία.

Σπούδασε κοινωνιολογία στο Πανεπιστήμιο της Μελβούρνης στους κλάδους: The concept of culture, Social Psychology, Human Sociakization, History of world migration, Acculturation of ethnic groups in Anglo-Saxon Societies.

Είναι κάτοχος του DIPLOMA in English Studies U.K. και του πτυχίου C.P.E. (Proficiency) Michigan U.S.A.

Εργάστηκε ως δημόσιος υπάλληλος στην Αυστραλία στα Υπουργεία: Social Security, C.S.I.R.O. και τέλος στο Υπουργείο Υγείας στη Βικτώρια, υπεύθυνος μεταφραστής και κοινωνικός λειτουργός για την ενημέρωση της μεγάλης ελληνικής παροικίας σε θέματα υγείας και επιμόρφωσης μέσα από ανοιχτές συζητήσεις, το ραδιόφωνο και τον ελληνικό παροικιακό τύπο. Πήρε μέρος σε συνέδρια του Απόδημου Ελληνισμού στην Αυστραλία, την Ελλάδα και τις Η.Π.Α.

Συμμετείχε σαν ιδρυτικό μέλος στο Σύλλογο Ρουμελιωτών στη Μελβούρνη και διατέλεσε Γενικός Γραμματέας.

Το 1978 παραιτήθηκε από το δημόσιο της Αυστραλίας και επέστρεψε στην Ελλάδα. Εργάζεται ως καθηγητής Αγγλικής Γλώσσας στην ιδιωτική εκπαίδευση, Φροντιστήρια Εένων Γλωσσών και κάνει μεταφράσεις βιβλίων.

Είναι συγγραφέας του βιβλίου "Κάτω από Εένους Ουρανούς" για τον Ελληνισμό της διασποράς που είχε επαινετική κριτική από τον τύπο, με κορυφαία εκείνη του Σαράντη Καργάκου στον Οικονομικό Ταχυδρόμο.

Αρθρογραφεί σε περιοδικά και εφημερίδες τοπικού ενδιαφέροντος, σε κοινωνιολογικά κυρίως θέματα και είναι γραμματέας του

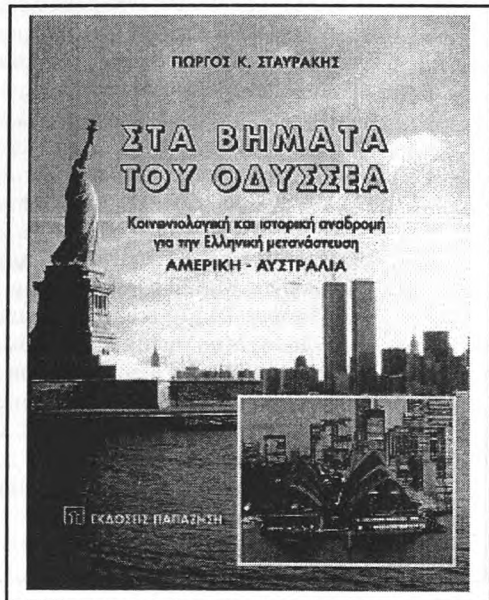
Πνευματικού Κέντρου στην περιοχή της κατοικίας του.

Ταξίδεψε σε πολλά μέρη του κόσμου όπως Η.Π.Α., Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Αγγλία, Δ. Ευρώπη, Αίγυπτο, Κύπρο, Τουρκία, Ινδία, Νησιά του Ειρηνικού, Μεξικό του Παναμά και αλλού.

Γιώργος Κ. Σταυράκης

Στα Βήματα του Οδυσσέα: Κοινωνιολογική και Ιστορική Αναδρομή για την Ελληνική Μετανάστευση. Αμερική - Αυστραλία. Παπαζήσης, 1999, σελ. 308.

Είναι μια πολυσχιδής ανάλυση του φαινομένου της σύγχρονης μετανάστευσης, ιδιαίτερα των Ελλήνων μεταναστών από τον 19ο αιώνα ως τις μέρες μας. Εξετάζει τις φάσεις εγκατάστασης και εξέλιξης των μεταναστών στις δύο κυρίως ηπείρους Αυστραλία και Αμερική. Οι Ευρυτάνες, όπως είναι ο ίδιος άλλωστε, αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα μεταναστών στους οποίους κάνει συχνές αναφορές για τη σταδιοδρόμησή τους, τα επαγγέλματά τους και τους τρόπους διαβίωσης. Έμφαση δίνει στη διατήρηση των εθίμων και παραδόσεων του τόπου καταγωγής στη νέα πατρίδα. Διακρίνει ωστόσο γενεαλογικές διαφορές στη συμπεριφορά των Ελλήνων πρώτης, δεύτερης και τρίτης γενιάς. Οι πρώτοι έχουν έντονη τη νοσταλγία της πατρίδας και του γυρισμού, ενώ οι δεσμοί της δεύτερης και τρίτης γενιάς τείνουν να εξα-

σθενούν χρόνο με το χρόνο. Επισημαίνει γι' αυτό την ανάγκη η επίσημη πατρίδα να κάνει κάτι για να κρατήσει ζωντανή τη σύνδεσή τους με την πατρίδα που τους χρειάζεται, ιδιαίτερα σε δύσκολες εθνικές στιγμές.

Με την πέννα του ειδικού, που έζησε την μετανάστευση στο πετόι του, ο κ. Σταυράκης προσπαθεί να αναδείξει την ποικιλία των προβλημάτων που συνδέονται με τους έλληνες μετανάστες. Γι' αυτό το βιβλίο του αυτό είναι ένας πρώτης τάξεως βοήθημα για όποιον θα ήθελε να εγκύψει στα θέματα του αποδήμου ελληνισμού. Μ.Κ.

Ο Γιώργος Σταυράκης μου έστειλε το νέο

του βιβλίο "Στα βήματα του Οδυσσέα". Είναι ένα βιβλίο στο οποίο περιγράφει τη ζωή των Ελλήνων που μετανάστευσαν στην Αυστραλία και στις Η.Π.Α.

Ο Γιώργος Σταυράκης έζησε από κοντά τη ζωή των Ελλήνων στις δύο αυτές χώρες και περιγράφει ρεαλιστικά, τις επιτυχίες τους στον επαγγελματικό τομέα μετά από σκληρούς αγώνες που έκαναν, την πνευματική τους πρόοδο, και την φιλοπατρία και νοσταλγία που νοιώθουν για την Πατρίδα Αξίζει να διαβαστεί από όλους τους Ευρυτάνες γιατί κάθε σχεδόν οικογένεια στην Ευρυτανία έχει δικό του μετανάστη. Θ.Κ.

Έρανος για τους πρόσφυγες του πολέμου της Σερβίας

Τα στέλνουμε αυτά με την ευχή να σταματήσει ο πόλεμος που δημιούργησε χιλιάδες πρόσφυγες

Ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ποταμιάς (στον οποίο και η Κοινότητα Μικρού Χωριού υπάγεται) έκανε έρανο για τους πρόσφυγες της Σερβίας και μας έστειλε τον κατάλογο αυτών που πρόσφεραν στον έρανο τον οποίο και δημοσιεύουμε.

1) Αδελφότητα Μεγαχωριτών	120.000 δρχ.
2) Αδελφότητα Μικροχωριτών	50.000 δρχ.
3) Σύλλογος Καρυτσιωτών	50.000 δρχ.
4) Σύλλογος Χελιδονιωτών	50.000 δρχ.
5) Σύλλογος Συγκρελιωτών	40.000 δρχ.
6) Σύλλογος Δερματιωτών	30.000 δρχ.
7) Σύλλογος Αναδιωτών	20.000 δρχ.
8) Σύλλογος Νοστιμιωτών	20.000 δρχ.
9) Σύλλογος Κλαυσιωτών	10.000 δρχ.
10) Σύλλογος Μουζηλιωτών	είδη τροφίμων
11) Πανεμπορική	50 κιλά μακαρόνια
12) Βερόπουλος	50 κιλά μακαρόνια
13) Γυμνάσιο Καρπενησίου	είδη ρουχιισμού
14) Μπακατσάς Κώστας (Ο.Τ.Ε.)	10.000 δρχ.
15) Μπόκας Γρηγόρης	10.000 δρχ.
16) Θανάσης Σκαρπής	2 κιβώτια εφοδία
17) Γιώργος Καλύβας	2 κιβώτια εφοδία
18) Σταύρος Τάσιος	1 κιβώτιο εφοδία
19) Κώστας Μπασιαδήμος	1 κιβ. εφοδία
20) Γιάννης Βονόρτα του Θεοδόση	εφοδία
21) Γιώργος Κατσούδας	είδη ρουχιισμού
22) Κώστας Ελευθερίου	είδη ρουχιισμού
23) Γαβρίλης	είδη ρουχιισμού
24) Πρακτορείο Μεταφορών (Καρπενήσι - Αθήνα) Βασίλης Φαλλής -προ- σφορά την μεταφορά των εφοδίων.	

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

Του Δημητρίου Σπ.Δερματά

Η απόφαση, λοιπόν για να γίνουν σύγχρονες για την εποχή βρύσες στην πλατεία, και να φύγουν από κει οι γυναίκες, που έρχονταν και πλέναν τα ρούχα, και γίνονταν θέαμα των αντρών, όταν σκύβανε και κοπάνιζαν τα τσιόλα και χεράμια με τον κόπανο. Ακόμα να μην ποτίζουν πλέον τα ζώα, στις κούπες από τις οποίες έπερναν το νερό και γέμιζαν τις βαρέλες, για να πίνουν στα σπίτια.

Πάρθηκε απόφαση από το κοινοτικό συμβούλιο, για να γίνουν καινούργιες βρύσες. Αλλά η δαπάνη ήτανε τσουχτερή για την εποχή και ο κόσμος ξεξουμίστηκε για την εκκλησιά. Αυτά συζητιόνταν στην Πλατεία, από τον πρόεδρο, τον παπά Θανάση, το Δάσκαλο Παπαδή και μερικούς άλλους. Στην κουβέντα πάνω μίλησε ένας από αυτούς, ο Τραστέλης νεοφερμένος τότε από την Αμερική. Ο οποίος έμεινε βέβαια στο χωριό αλλά η καταγωγή του ήτανε από το Δερμάτι. Αυτός προθυμοποιήθηκε να προσφέρει το ποσόν που χρειάστηκε. 25.000 περίπου δραχμές την εποχή εκείνη το 1925 που η λίρα είχε 200 δραχμές. Και έγινε το έργο. Με έξι βρύσες στην πλατεία, και από κάτω από αυτήν με τσιμεντένια κατασκευή πλυσταριού, για τα στρώματα και τα ζώα. Το σχολείο ήτανε στη μέση του χωριού. Μπροστά στο σπίτι του Δασκάλου Γεωργίου Παπαδή. Είχε δύο αίθουσες μεγάλες, μικρή αυλή. Η οποία αργάτιζε από τον πλατύ δρόμο που ήτανε στο σημείο αυτό.

Στην κορυφή του δρόμου ήτανε βρύση με κούπα και πλυσταριό τσιμεντένιο. Το σχολείο είχε και ανάλογο υπόγειο. Στη μία αίθουσα τη μικρότερη, διδασκόνταν τα παιδιά 1ης και 2ης τάξης και στην άλλη 3η, 4η, 5η και 6η τάξεις. Στις μικρές τάξεις 1η και 2η Δάσκαλος ήτανε ο Γέρο Τσιέντος που έκανε και ορισμένα μαθήματα στα μεγαλύτερα παιδιά. Αυτός ήτανε από το χωριό Λάσπη. Άνθρωπος με μεγάλη οικογένεια. Που είχε φαίνεται μεγάλη στενοχωρία να την συντηρήσει. Είχε πρόβλημα οικογενειακά και ξέσπαγε σε μας τα παιδιά, μας τάραζε στο ζύλο. Είχε ένα δαχτυλίδι στο μεσαίο δάκτυλο του δεξιού χεριού, το οποίο το μάζευε γροθιά, και μας χτύπαγε στα κουρεμένα μας κεφάλια, όταν πηγαίναμε στο σχολείο αδιάβαστοι. Προ παντός τη Δευτέρα.

Λέγοντάς μας τη φράση (κακόν καιρό νάϊς αδικιά να σόρθ, σαββατοκύριακο τι μοφιανες κι' ήρθις αδιάβαστους) και δόστου κοκαλιάρες όπως τις έλεγε στα κουρεμένα μας κεφάλια.

Ο άλλος Δάσκαλος ήτανε ο χωριανός μας Γεωργάκης Παπαδής ο και διευθυντής του σχολείου. Νέος, ψηλός, ωραίος, επιβλητικός, σοβαρός και προοδευτικός μορφωμένος. Εφεδρος αξιωματικός λοχαγός που θα είχε εξαιρετικό μέλλον αν καθόταν στο στρατό όπως του προτάθηκε. Αλλά αυτός από αγάπη στο χωριό προτίμησε να γίνει δάσκαλος σ' αυτό. Ο Γεωργάκης ήτανε κεφάλαιο του χωριού. Εκτός από τη μοναδική διδασκαλία που μας έκανε, που από αυτόν όσοι διδάχθηκαν, διακρίθηκαν παντού, ήτανε ακόμα και χρησιμότερος άνθρωπος για τα κοινά. Για τα ζητήματα του χωριού, η συμβολή του ήταν πάντα εξαιρετική για κάθε ζήτημα.

Στο σχολείο που όπως είδαμε φυτούσαν 100-120 παιδιά. Τα θρανία μας ήταν όταν πήγα εγώ σχολείο, και μέχρι την τρίτη τάξη, πάγκοι παμπάλαιοι, καθόμασταν στο καθένα από αυτά 5 και καμιά φορά και 6 μαθητές. Στην έδρα τους που ακομπούσαμε τα τετράδια και γράφαμε ήτανε χαρσαγμένα, πάμπολλα ονόματα. Βέβαια με τις κολοκοτρόνες σουγιάδες, που είχε ο καθένας στην τσέπη του να ξύνει τα μολύβια, αλλά και να σχίζει τα καρύδια το καλοκαίρι, είναι άγνωστο πόσοι καθήσανε σ' αυτά τα θρανία που ήτανε από τότε που ιδρύθηκε το σχολείο. Αυτά τα ονόματα ζήληψε και ο συμμαθητής μας Πασπάλης Γεώργιος και για να αποθανατισθεί άρχισε να χαράζει το όνομά του. Μην προσέχοντας, στο μάθημα που εκείνη την ώρα γινότανε για το σύμπαν. Αυτή την κρίσιμη στιγμή λοιπόν της προσήλωσης του Γιώργου στη χάραξη του ονόματος, διάλεξε ο Δάσκαλος μη γνωρίζοντας με τί ασχολείτε ο Γιώργος, και τον ρώτησε. Ποιός έφτιαξε το Σύμπαν Γιώργο; Ο Γιώργος έχοντας το νου του στο όνομα που σάλιζε και θέλοντας να το αρνηθεί να μην τις αρπάξει του απάντησε. Δεν το έκανα εγώ κύριε. Ο δάσκαλος απορημένος τον ρωτάει. Δεν το έκανες εσύ; Και ο Γιώργος έχοντας το νου του πάντα στο όνομα. Ναι κύριε εγώ το έκανα αλλά δεν το ξανακάνω.

Τα θρανία έγιναν καινούργια διθέσια, ωραία-

τατα από τα χέρια του καλλιτέχνη μαραγκού Μαντζουτά που έφτιαξε και τις βαριές καλλιτεχνικές πόρτες της εκκλησίας.

Στα καινούργια θρανία δε σήκωνε με την αυστηρότητα του Δασκάλου. Οχι μόνο ονόματα να μην γράφομε αλλά και η προσοχή μας ήτανε μεγάλη να τα διατηρούμε καθόμασταν σεμνά.

Αυτά βρίσκονται μέχρι σήμερα ύστερα από 70 χρόνια. Μετά από κάμποσα χρόνια τη δεκαετία του 30, με πρωτοβουλία του δασκάλου Παπαδή, έγινε το καινούργιο σχολείο. Όταν έγινε αυτό εγώ δεν ήμουν στο χωριό, είχα ξενιτευθεί στη Θεσ/νίκη και δεν ξέρω πολλά πράγματα για την χρηματοδότηση κτλ. Εκείνο που έμαθα από διηγήσεις είναι ότι ο Παπαδής διατηρούσε επαφή με όλους τους χωριανούς και ξενιτεμένους. Και πολλοί προσέφεραν όχι μόνο για την κατασκευή του σχολείου. Αλλά και για τον εμπλουτισμό του σε βιβλία, όργανα κλπ.

Οι κοινωνικές συναναστροφές του χωριού εκτός από τις γιορτές που όλοι μαζεύονταν στην εκκλησιά Πάσχα, Χριστούγεννα. Που επακολουθούσαν πολλές φορές χοροί. Το επίσημο πανηγύρι γινότανε στις 29 Αυγούστου του Αγίου Ιωάννου νησιόσιμο μεν αλλά πολλοί το καταλύανε τις βραδινές ώρες. Η προετοιμασία του πανηγυριού γινότανε με την προμήθεια των κατάλληλων τροφίμων. Μελιντζάνες που έφερνε ο Πατσιός από την Αντρανοβα, και γίνεταν το Ιμαμ Μπαιλί. Το μπριάμι, κολοκυθοπατάτες στη γάστρα. Φασολάκια, ντοματοσαλάτες κτλ. Επίσης από την Αντράνοβα το Λαστοβο, Ιρκίστα που ήταν χαμηλόματα, και ορμάζαν γρηγορότερα τα φρούτα. Εφεραν φορτώματα από σύκα και σταφύλια. Και καταναλώνονταν όλα στα πανηγύρι.

Το πανηγύρι άρχιζε με τον εσπερινό, και το χτύπημα της καμπάνας του Αϊ Γιαννιού, που ήταν το μεγαλύτερο εξωκλήσι απέναντι από το χωριό. Το πρωί ανήμερα άρχιζε η λειτουργία. Μαζεύονταν όλο το χωριό με τα καλά του ρούχα στον Αϊ Γιάννη και καταφτάνανε και από τα άλλα χωριά οι πανηγυριώτες καθάλα στα γαϊδαρομούλαρα. Μετά τη λειτουργία έρχονταν όλοι στο χωριό, στην πλατεία, στον πλάτανο, και άρχιζε αμέσως ο χορός ως τις μεσημεριανές ώρες, που διακόπτονταν και μαζεύονταν όλοι στα σπίτια νιοκοινοραίοι και μουσαφεραίοι, για το φαγητό και την οινόποσία, και μετά πάλι στην πλατεία όπου κατά τις 4-5 άρχιζε πάλι ο χορός, ως το επόμενο πρωί.

Καμιά φορά όμως δεν λείπαν και τα επεισόδια, για την προτεραιότητα στο χορό. Ένα τέτοιο

επεισόδιο, θυμάμαι σε ένα πανηγύρι που πιάστηκαν δύο γυναίκες. Η διαφορά τους ήταν ότι η μια ήθελε να βάλει την αδελφή της που είχε σειρά. Ενώ η άλλη που θεωρούσε τον εαυτό της και τους δικούς της ότι άνηκαν σε άλλη τάξη ανώτερη και για τον λόγο αυτό είχε το προνόμιο να μην ακολουθούν σειρά αλλά να μπαίνουν όποτε θέλουν μπροστά και η ίδια και τα προστατευόμενά της πρόσωπα. Τώρα ήθελε να βάλει τη δική της αδελφή. Πιάστηκαν λοιπόν οι δύο γυναίκες από τα μαλλιά. Πήγαν και φίλες να τις χωρίσουν. Και επάνω στον καινά βγήκαν όλα τα αποθημένα που είχαν όλες μια με την άλλη και γίνανε όλες ένα κουβάρι, πεσμένες όλες χάμο, η μια πάνω στην άλλη, αποκαλύπτοντας από την αφύσικη στάση τους όλα τα απόκρυφά τους. Από εσώρουχα ή υπήρχαν βρακιά κάτω από τα γόνατα ή δεν υπήρχε τίποτα. Οι άντρες μάλλον το γλένταγαν και κανείς δεν πήγαινε να τις χωρίσει. Ωσπου απόκαμαν και σταμάτησε ο καινάς και ξανάρχισε το πανηγύρι.

Άλλο πανηγύρι γινότανε, την Παρασκευή μετά το Πάσχα τις Ζωοδόχου Πηγής. Η λειτουργία γινότανε στον Άγιο Σώστη, και το πανηγύρι γινότανε στην Πλατεία. Κατά τον ίδιο τρόπο με το προηγούμενο. Με τη διαφορά, ότι αυτό ήτανε πασχαλινό, με ψητά στη σούβλα, κοκορέτσια, οινόποσία και πολύ κέφι λόγω των αιδεσμάτων που ως γνωστόν η διάθεση έρχεται και από το στομάχι, όταν είναι γεμάτο με καλό φαγητό μεγαλώνει το κέφι το χοροπήδημα και η ευτυχία.

Οι γάμοι γίνονταν τις περισσότερες φορές με συνοικέσια με την μεσολάβηση τρίτων στα πανηγύρια που βλέπονταν και γνωρίζονταν τα παιδιά. Ακόμα και καμιά φορά από σφοδρόν έρωτα.

Οι τελετές γίνονταν ως εξής. Πρώτα τα προζύμια, που γίνονταν την Τετάρτη. Επακολουθούσαν τα προικιά. Πήγαιναν απεσταλμένοι του γαμπρού στο σπίτι της νύφης την Παρασκευή. Και αναλόγως τα προικιά που είχε η νύφη τα ζώα που χρειάζονταν να τα φορτώσουν. Αφού τα φόρτωναν τα πήγαιναν τραγουδώντας και τουφεκώντας στο σπίτι του γαμπρού. Την Κυριακή, αν η νύφη ήταν από το χωριό φεύγανε από το σπίτι του γαμπρού. Ο γαμπρός συνοδευόμενος με τα όργανα, και από φίλους και συγγενείς, και πήγαιναν στο σπίτι της νύφης. Την πέρνανε μαζί και με τη δική της παρέα και πήγαιναν στην εκκλησία όπου γινότανε τα στέφανα.

Και μετά χορό στην πλατεία, όπου η νύφη χόρευε με το γαμπρό και κρατάγε να χορέψουν και όλοι οι καλεσμένοι.

Μετά πήγαιναν στο σπίτι του γαμπρού. Γλέντι μέχρι το πρωί με φαγητά στο τραπέζι συνήθως σπιράδο και κρέας πιλάφι.

Χωρία το ψητό που έφερε ο νουνός, και της πίτες, γαλατόπιτες, γλυκά, μπακλαβάδες, καρυδάτα, πάστες που φέρναν οι καλεσμένοι. Το κέφι άναβε, μέχρι το πρωί και καμιά φορά, όταν δεν ξεδίνανε συνεχιζόταν και την Δευτέρα. Όταν η νύφη ήταν από άλλο χωριό, πηγαίνανε συμπεθερικό το Σάββατο. Ο γαμπρός με τους συμπεθερους δηλαδή τη συνοδεία του καβάλα συνήθως σε μουλάρια ή άλογα στολισμένα με τις καλύτερες κουβέρτες, λουλούδια στα καπίστρια των αλόγων.

Γινότανε η στέψη τότε στο χωριό της νύφης, επακολουθούσε φαγοπότη στο σπίτι της νύφης με ψητά στη σουβλα και άλλα φαγητά, γλυκύσματα κ.τ.λ. Την άλλη μέρα ξεκινούσε το συμπεθερικό με τα νιόγαμπρα για το χωριό του γαμπρού, τραγουδώντας σε όλο το διάστημα της διαδρομής και όταν φθάνανε στο σπίτι του γαμπρού άρχιζε άλλο γλέντι και συνεχιζότανε ως το πρωί της Δευτέρας.

Στο χωριό μας θυμάμαι γινότανε μία στέψη στην εκκλησία στην Αγία Σωτήρα. Ήτανε μαζεμένο όλο το χωριό, και παρακολουθούσε με κατάνυξη την τελετή. Μεταξύ αυτών και ο γερο Σιδερογιώργος, ο επονομαζόμενος και ο κούκος, ο οποίος ήτανε θεόκουφος. Φυσικά τα στέφανα τα παρακολούθησε και η νεολαία του χωριού. Μεταξύ αυτών και το πειραχτήρι, ο Ναπολέων Πολύζος. Ο οποίος δείχνοντας το ζευγάρι στο γεροκούκο, ήθελε να του πει πόσο ωραίο ήταν κτλ. Η απάντηση του μαραμπα Γιώργου ήτανε. “Δε βα-

ριέσαι όλα μάταια είναι”. Αλλά αυτό δεν το είπε σιγά όπως του μίλαγε ο Ναπολέων. Αλλά το φώναξε δυνατά καλύπτοντας και την ψαλμωδία της Λειτουργίας, προκαλώντας την αγανάκτηση του εκκλησιάσματος, αλλά και τη θυμωδία.

Το χωριό ήταν ο τόπος συνάντησης των ξενητεμένων, των μεταναστών. Αυτοί όντας διασκορπισμένοι στα πέρατα της γης, Αθήνα, Θεσ/νίκη, Αμερική, Πόλη (Κων/πολη). Ακόμα και στη μακρινή Αυστραλία.

Ο καϊμός και η νοσταλγία τους, ήταν να οικονομίσουν και να γυρίσουν στο χωριό. Άλλος για μόνιμη εγκατάσταση, ή να κτίσουν σπίτι για την οικογένειά τους, που είχαν δημιουργήσει και έμεινε στο χωριό. Άλλοι για να παντρευτούν. Άλλοι προσωρινά να δουν τους δικούς τους και πάλι να φύγουν.

Από τους 100-150 άντρες που είχε το χωριό στα ξένα, πάντα βρίσκονταν στο χωριό 25-30 και από αυτούς περισσότερο νέοι και έτσι φτιάχνανε παρέες, και με τους λίγους νέους που έμεναν στο χωριό μόνιμα. Κάθε λίγο και λιγάκι λοιπόν το ρίχνανε στο γλέντι. Δεν το είχαν σε τίποτα αφού ήταν και οικονομημένοι, να φέρνουν τα όργανα από το Καρπενήσι, βιολιά, κλαρίνα, ακόμα καραμούζες, νταούλι κτλ. Και το ρίχναν έξω χορεύοντας τις περισσότερες φορές μόνοι, χωρίς το ωραίο φύλο, το οποίο η ηθική και συντηρητικότητά, δεν επέτρεπε να συνευρίσκεται σε αυτά τα ξεφαντώματα. Το πολύ πολύ, εκτός τους μεξέδες που έκαναν τα μαγαζιά και τα ψητά αρνιά, οι αδελφές και οι μανάδες των γλεντζέδων να φτιάχναν και καμιά πίτα.

Συνεχίζεται

Θυσία

*Το μυτερό σου το σκουφί,
Μισ' απ' την άτριχη κορφή
πέτα κάτω
και φέρε απ' το χλωρό τ' αχούρι
το διχρονίτικο γαϊδούρι
το βαρβάτο,*

*που λάμπ' η πέσσα του γιालί
και κανείς δεν το καβαλεί
και τη νιότη
την περνάει στα πσινά του
ολόρθο, κι είναι τ' αχαμνά του
όλο αξιότη.*

*Φέρτο στη μέση τ' αλωνιού
και στο ριζό του πλατανιού
ρίχτο χάμου
ειν' η σειρά του να δοξάσει
τους γόνιμους θεούς, να πιασ' η
προσφορά μου.*

*Πόψε παντρεύομαι γι' αυτό
σου άξιζε τέτοιο ένα σφαχτό
κοτσονάτο,
εσένα, Πρίαπε, ασκημομούρη,
πούσαι και συ σαν το γαϊδρούι
το βαρβάτο **Κώστας Βάρναλης***

Η Ορθοδοξία στη Μαδαγασκάρη Ένα σύντομο Οδοιπορικό στη Μαδαγασκάρη

Γράφει ο Νίκος Νταφύλλης

Από τα νεανικά μου χρόνια, μαθητής τότε της επταταξίου Εκκλησιαστικής Σχολής Λαμίας, είχα τη μεγάλη επιθυμία και παρακαλούσα το Θεό να με αξιώσει κάποτε να βρεθώ έστω και για λίγο διάστημα σε κάποια Ορθόδοξη Εξωτερική Ιεραποστολή. Ξαφνικά αμέσως μετά την αποφοίτησή μου από τη Σχολή το 1962, βρέθηκα μετανάστης στη μακρυνή Αυστραλία όπου διαμένω οικογε-

τρία μου παιδιά, ο Σεραφείμ, ο Βαγγέλης και ο Χρήστος μεγάλωσαν κοντά στο πνευματικό περιβάλλον του πατρός Νεκταρίου.

Ο χρόνος δεν μου επιτρέπει να επεκταθώ στο πολύπλευρο πνευματικό του έργο και τις πολλές δραστηριότητές του. Η Εκκλησία αναγνωρίζοντας τις πολύτιμες υπηρεσίες του τον τίμησε με διάφορους επαίνους. Το μέλλον του νεαρού Αρχιμανδρίτη με τα τόσα του προσόντα διαγραφόταν πιο λαμπρό

νειακώς μέχρι σήμερα.

Από το 1983 περίπου είχα την τιμή αλλά και την ευλογία του Θεού να γνωρίσω στην πόλη της Αδελαΐδας τον τότε Ιερομόναχο, Αρχιγραμματέα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας και Ιερατικό Προϊστάμενο στο Εκκλησιάκι του Αγίου Παντελεήμονα στο GLENELE, τον πατέρα Νεκτάριο Κελλή. Από τη θέση μου ως Ιεροψάλτης αφ' ενός και αφ' ετέρου λόγω του ότι ενοριακά υπαγόμαστε στην ενορία αυτή, συνδεθήκαμε όχι μόνο πνευματικά αλλά και οικογενειακά. Τα

στην Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας.

Η ταπεινότητά του όμως προτίμησε τα ελάχιστα από τα πλείονα. Η εντολή του Κυρίου προς τους μαθητάς του "Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα Έθνη Βαπτίζοντες αυτούς εις το Όνομα του Πατρός και τυ Υιού και του Αγίου Πνεύματος..." (Ματθ. ΚΚ' στ. 19) έγινε γι' αυτόν, όπως αποδείχθηκε αργότερα, μεγάλη προσωπική του υπόθεση. Ο ακράτητος ζήλος του για τη διάδοση της Ορθοδοξίας σε τόπους όπου οι άνθρωποι δεν είχαν ακούσει ποτέ τους για το Ευαγγέλιο

και το Χριστό τον οδήγησε το 1994 στη δύσκολη και άγνωστη Μαδαγασκάρη. Την επόμενη χρονιά εγκαταλείπει την Αυστραλία και αρχίζει το μεγάλο Ιεραποστολικό του έργου εκ του μηδενός. Είναι ένα πραγματικό "Θαύμα".

Τα όσα έγιναν μέχρι σήμερα στο νησί αυτό από ένα και μόνο άνθρωπο βαδίζοντας στο άγνωστο, χωρίς να γνωρίζει τη γλώσσα, χωρίς να ξέρει κανέναν εκεί που βρέθηκε, χωρίς κάποια θετική υποστήριξη από πουθενά, είναι κάτι που το μυαλό του ανθρώπου αδυνατεί να εξηγήσει. Εγώ προσωπικά πιστεύω και ομολογώ ότι είναι το χέρι του Θεού που οδηγεί και κατευθύνει με τον ταχύτερο ρυθμό την Ορθοδοξία μας σε μια τόσο δύσκολη χώρα κάτω από τις πιο δύσκολες συνθήκες που επικρατούν εδώ. Σε ένα τόο πέντε σχεδόν φορές μεγαλύτερο σε έκταση από την Ελλάδα, όπου ούτε ένας Ορθόδοξος ιθαγενής δεν υπάρχει και οι λιγοστοί Έλληνες σκορπισμένοι στις διάφορες πόλεις μετρούνται στα δάκτυλα των δύο χεριών μας.

Ήδη σήμερα υπάρχουν σχεδόν εκ του μηδενός 38 ενορίες σ' ολόκληρη τη Μαδαγασκάρη έχοντας από 120 με 300 άτομα η κάθε μία. Πολλοί από αυτούς έχουν βαπτισθεί. Αρκετές χιλιάδες άλλα βρίσκονται υπό εντατική Κατήχηση για τρία τώρα χρόνια. Υπάρχουν 8 λιθόκτιστοι κανονικοί Ορθόδοξοι Ναοί. Υπάρχουν άλλες 5 εκκλησίες χορτοκαλύβες και για το επόμενο έτος είναι να χτισθούν άλλες 4 λιθόκτιστες Εκκλησίες. Στο ειδικό Ορθόδοξο σεμινάριο που λειτουργεί κανονικά φοιτούν 16 κατηχητές, οι οποίοι ήδη προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στα διάφορα χωριά. Πολλοί από αυτούς προορίζονται να γίνουν κληρικοί και πολλές από τις κατηχητήτριες θα γίνουν αργότερα μοναχές. Δίπλα στην Εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου στην πρωτεύουσα της Ανταναναρίβο η Επισκοπή Μαδαγασκάρης συντηρεί 34 ορφανά παιδάκια που έχουν μάθει να ψέλνουν σχεδόν ολόκληρη τη Θεία Λειτουργία, τον Όρθο και τον Εσπερινό με τις μελωδικές φωνούλες τους καθημερινά στα Ελληνικά και στη γλώσσα τους. Στην περιοχή Αλασούρα της πρωτεύουσας, σε πολύ μεγάλο οικόπεδο έχουν αρχίσει οι εργασίες για την ίδρυση μεγάλης πολυκλινικής. Έχουν κατασκευασθεί πάνω από 5 σχολεία σε διάφορα χωριά και υπάρχουν σχέδια για άλλα 6 του

χρόνου. Έχουν ανοιχθεί πηγάδια για νερό σε διάφορες περιοχές και γίνονται πειραματικές προσπάθειες για καλλιέργεια σε κτήματα που έχουν αγορασθεί.

Πέντε ιθαγενείς ιερείς, ο πάτερ Ιωάννης στην Ανταναναρίβο, ο πάτερ Νικόλαος στο Μανζούγκα, ο πάτερ Εφρέμ Τουλιάρ ο πάτερ Παύλος και ο πάτερ Αλεξάνδρος σε άλλα χωριά μαζί με τον Επίσκοπο Νεκτάριο αγωνίζονται μέρα νύχτα κάτω από τις πιο δύσκολες συνθήκες που θα μπορούσε κανείς να φαντασθεί.

Το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, κάτω από το οποίο υπάγεται διοικητικά η Μαδαγασκάρη, αναγνωρίζοντας τις πολλαπλές υπηρεσίες του ταπεινού και ακούραστου Ιεραπόστολου, τον εξέλεξε στις 3 Σεπτεμβρίου του 1997 πρώτο Επίσκοπο Μαδαγασκάρης.

Είχα τη μεγάλη τιμή και χαρά να παρευρεθώ στη χειροτονία του Επισκόπου Νεκταρίου στη Μεγάλη Πόλη της Αλεξάνδρειας. Ήταν για μένα πραγματικά ευλογία Θεού.

Είναι Κυριακή 23 Νοεμβρίου 1997. Στον Πατριαρχικό Ιερό ναό του Αγίου Σάββα ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ. Πέτρος συνοδευόμενος από άλλους 6 Συνοδικούς Αρχιερείς οδηγούν τον εκλεγμένο Επίσκοπο Νεκτάριο στο μέγα θυσιαστήριο, για να τον ανεβάσουν στον ύψιστο βαθμό της Αρχιεροσύνης.

Δύο διάκονοι και αριθμός ιερέων ακολουθούν. Άλλα 4 Αρχιερείς συμπροσεύχονται εντός του Ιερού Βήματος όπως το Πνεύμα το Άγιο δώσει πλούσια την ευλογία του στον νέο Ιεράρχη.

Αισθάνομαι βαθύτατα συγκινημένος γιατί ο Πανάγαθος Θεός με αξίωσε να παρευρεθώ στην ιστορική πόλη της Αλεξάνδρειας, να ασπασθώ το χέρι του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχου Πέτρου του Ζ', να περπατήσω στα ιερά χώματα του πανσέπτου Πατριαρχείου, εκεί που τόσοι άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας περπάτησαν, εκεί που η Ορθοδοξία και ο Ελληνικός μας πολιτισμός εθαυματούργησαν ανά τους αιώνες.

Αισθάνομαι μεγάλη χαρά και τιμή γιατί χτες βράδυ στον Μεγάλο Εσπερινό και σήμερα Κυριακή 23 Νοεμβρίου 1997 αξιώθηκα να ανέβω στο δεξιό αναλόγιο του Καθεδρικού Πατριαρχικού Ναού του Αγίου Σάββα και να ψάλλω τους θαυμάσιους εκείνους ύμνους της Πεντηκοστής. Να συμπροσευχη-

θώ με τον ιερό κλήρο και του Φιλόχριστου λαού και να αναφωνήσουμε όλοι μαζί το μεγάλο "ΑΞΙΟΣ" εις την χειροτονία του πρώτου Επισκόπου Μαδαγασκάρης του Θεοφιλεστάτου κ. Νεκταρίου Κελλή.

Είναι δυνατόν να μην διακατέχεται κανείς τέτοιες η ψυχή του ανθρώπου να μην ανεβαίνει προς τα ουράνια την ίδια ώρα που η Θεία Χάρις κατέρχεται για να φωτίσει και να λαμπρύνει ένα ταπεινό Ιεραπόστολο από τη Μαδαγασκάρη; Πόσο δύσκολο είναι να περιγράψει κανείς τα αισθήματα από τα οποία διακατέχεται τέτοιες στιγμές. Στην περίπτωση όμως αυτή συμβαίνει και κάτι το εντελώς ιδιαίτερο.

Ο π. Νεκτάριος Κελλής εκτός του ότι είναι ο πρώτος Ορθόδοξος Ιεραπόστολος στη Μαδαγασκάρη είναι και ο πρώτος Έλληνας αυστραλός που χειροτονείται Αρχιερέας. Ο Θεός τον οδήγησε να αφήσει τις ανέσεις της πολιτισμένης Αυστραλίας και να πορευθεί στη μακρυνή Μαδαγασκάρη για να διδάξει εκεί τους ανθρώπους που ζουν στο σκοτάδι της ειδωλολατρίας την Ορθοδοξία. Αυτός δέχθηκε την κλήση του Θεού και ξηνητεύθηκε σε αγεώργητη γη για να φυτέψει εκεί ένα νέο αμπελώνα.

Το έδαφος ήταν γόνιμο και ο θεϊός υετός ευλόγησε την έρημη χώρα να παράγει ευλογημένους καρπούς.

Η Ιερά Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας και ολόκληρη η Ελληνική παροικία αισθάνονται υπερήφανοι γιατί ο πατήρ Νεκτάριος είναι ένας Ιεραπόστολος που ξεκίνησε από το μηδέν και σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα έχει κατορθώσει τόσα πράγματα.

Ένα πραγματικό ρίγος συγκίνησης με διακατέχει. Σκέψεις διάφορες περνούν γρήγορα από το μυαλό μου. Μέσα στον ίδιο αυτό ιερό ναό πριν κάμποσα χρόνια ακουγόταν ξανά το "Αξιος, Αξιος" στη χειροτονία κάποιου άλλου ιερέα τότε, ο οποίος αργότερα θα χειροτονείτο στο Κάιρο στο βαθμό του Επισκόπου. Ήταν ο πρώτος στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας με το όνομα Νεκτάριος. Ήταν ο γνωστός σε όλους μας νεοφανείς Άγιος Νεκτάριος ο Επίσκοπος Πενταπόλεως. Ο Επίσκοπος Μαδαγασκάρης Νεκτάριος σήμερα είναι ο δεύτερος στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας.

Είναι όλα αυτά συμπτώσεις ή η Θεία Πρόνοια τα έχει τοποθετήσει με τόση αρμονία για τη δόξα της Εκκλησίας του Θεού;

Μετά τη Θεία Λειτουργία παρακαθήσαμε στην καθιερωμένη δεξίωση. Θα ήταν μεγάλη αγένεια εκ μέρους μου εάν δεν εκφράσω ένα πολύ θερμό ευχαριστώ στον Μακαριώτατο για το ιδιαίτερο πατρικό και στοργικό του ενδιαφέρον που μας έδειξε δόσε φορές μας υποδέχθηκε στο γραφείο του. Για μένα ήταν κάτι που δεν θα ξεχάσω ποτέ.

Την ίδια μέρα επιστρέφω στο Κάιρο και από εκεί μέσω Ναϊρόμπι φθάνω αργά τη νύχτα της άλλης ημέρας στη Μαδαγασκάρη. Στο αεροδρόμιο της Αντανανάριβης με περιμένουν ο Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας κύριος Γεώργιος Κορυσιώτης (λιγότερα από δέκα άτομα Ελληνικής καταγωγής βρίσκονται σήμερα στην πρωτεύουσα Αντανανάριβο) και οι φίλοι μου αδελφοί Βρούσγου Θωμάς και Νίκος εικονογράφοι από Αυστραλία. Εγκατασταθήκαμε στο κτήριο της Κοινότητας δίπλα στην Εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου, για να αναλάβω τα καθήκοντά μου στο μάθημα της Βυζαντινής Μουσικής και της Κατήχησης στους 16 εκεί Κατηχητές πρωί πρωί από την άλλη μέρα. Το διάστημα των δύο περίπου μηνών που δυστυχώς διαθέτω είναι πολύ μικρό για την ολοκλήρωση του προγράμματός μου. Τα μαθήματα πρέπει να γίνουν εντατικά χωρίς να χάνουμε καιρό. Κάθε μέρα από τις οκτώ το πρωί μέχρι αργά το βράδυ αντηχεί το "Νι-Πα-Βου-Γα-Δι". Η θεωρία της Βυζαντινής Μουσικής και οι ασκήσεις έχουν κι'όλας τελειώσει σε τέσσερες με πέντε εβδομάδες. Πριν τα Χριστούγεννα οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούσαν πλέον να διαβάζουν και να ψέλνουν με μουσική διάφορα μέλη της Θείας Λειτουργίας του Εσπερινού και του Όρθου όλα στα Ελληνικά. Δεν μπορώ ο ίδιος να ποιτέψω στα μάτια μου και στα αυτιά μου με την τόσο γρήγορη και σταθερή απόδοση αυτών των παιδιών. Είναι και αυτό ίσως ένα μέρος από το καθημερινό και συνεχόμενο μεγάλο θαύμα που εδώ γίνεται.

Πέμπτη 27 Νοεμβρίου 1997. Εκατοντάδες άτομα στο αεροδρόμιο περιμένουν να φθάσει ο Επίσκοπος Νεκτάριος. Τα 34 ορφανά παιδιά και οι κατηχητές ντυμένα στο μπλε και άσπρο κρατούν σημαιούλες και τραγουδούν. Ξθαγενείς ενορίτες περπάτησαν εβδομήντα περίπου χιλιόμετρα ξυπόλυτοι και σχεδόν μισόγυμνοι επί δύο μερόνυχτα για να υποδεχθούν τον επίσκοπό τους. Γύρω στις οκτώ το πρωί ο Επίσκοπος Νεκτάριος κατασυγκινημένος βρίσκεται ανάμεσα στο

ποίησή του που τον υποδέχεται με χειροκροτήματα και με την αγάπη ζωγραφισμένη στα πρόσωπα όλων. Μεταβαίνουμε κατ' ευθεία στην Εκκλησία όπου γίνεται δοξολογία. Την επόμενη Κυριακή 30 Νοεμβρίου γίνεται η πρώτη Αρχιερατική Θεία Λειτουργία. Παρευρίσκονται ο Εντιμότατος Πρόξενος της Ελλάδας κ. Π. Ταλούμης με τη σύζυγό του. Κυβερνητικοί καθώς και αντιπρόσωποι από τα μέσα ενημέρωσης. Οι κάμερες καταγράφουν το μεγάλο Ιστορικό γεγονός. Στα πρόσωπα όλων είναι έκδηλη η μεγάλη χαρά και συγκίνηση. Το διαπιστώνει κανείς κάθε στιγμή στα μάτια των ανθρώπων.

Ω Θεέ μου. Εκείνα τα στοργγγυλά ματάκια των παιδιών με τα λερωμένα και κουρελια-

σμένα ρουχαλάκια τους. Νομίζεις ότι έχουν πάρα πολλά να σου πουν. Είδες ποτέ σου τέτοια μάτια καθαρά και πονεμένα; Τί να έχουν άραγε να σου πούν; Έχουν τον πόνο το δικό τους. Έχουν παράπονα πολλά. Μα σιωπούν και σε ρωτούν γιατί;

Συμπατριώτη μου Χριστιανέ μου. Για δέστα σε παρακαλώ και μίλησέ τους. Θα ακούσεις κλάμα και φωνή για αγάπη και στοργή. Για πείνα, δυστυχία, για φαί, για ντύσιμο, για αρρώστια!!!

Έχεις εσύ τίποτε να ΔΩΣΕΙΣ και να κάνεις. Αν ναι, άνοιξε ΤΩΡΑ αδελφέ μου την καρδιά σου και πρόσφερε αν χρειασθεί γερά και από το υστέρημά σου. Να είσαι βέβαιος πως ο Χριστός θα είναι πάντοτε κοντά σου.

Συνεχίζεται

Οι μοιραίοι

Με την υπόγεια την ταβέρνα,
μες σε καπνούς και σε βρισές
(απάνου στρίγγλιζε η λατέρνα)
όλη η παρέα πίναμε εφές,
εφές, σαν όλα τα βραδάκια,
να πάνε κάτου τα φαρμάκια.
Σφιγγόταν ο ένας πλάι στον άλλο
και κάπου εφτυούσε κατά γης·
ω! πόσο βάσανο μεγάλο
το βάσανο είναι της ζωής!
Όσο κι ο νους αν τυραννιέται,
άσπρηνη ημέρα δε θυμιέται!
(Ηλιο και θάλασσα γαλάζα
και βάθος τάσσοτου ουρανού·
ω! της αυγής κροτάτη γάσα,
γαρούφαλα του δειλινού,
λάμπετε, σβήνετε μακριά μας,
χωρίς να μιήτε στην καρδιά μας!)
Του ενού ο πατέρας χρόνια δέκα
παράλυτος, ίδιο στοιχειό·
του άλλου κοντόμερη η γυναίκα
στο σπίτι λυώνει από χτικιό·
στο Παλαμήδι ο γιος του Μάζη
κι η κόρη του Γιαβή στο Γκάζι.
-Φταίει το ζαβό το ριζικό μας!
-Φταίει ο θεός που μας μισεί!
-Φταίει το κεφάλι το κακό μας!
-Φταίει πρωτ' απ' όλα το κρασί!
"Ποιός φταίει; Ποιός φταίει;" κανένα
στόμα
δεν τόβρε και δεν τόπε ακόμα.

Κώστας Βάρναλης

Χινόπωρο

Νάναι τάχα ακόμα
το φωχό ταηδόνη
κάπου στα κλαδιά;

Μαύρη πούναι η σκέψη,
μαύρο που κυκλώνει
πένθος την καρδιά...

Στάλες πότε-πότε
πέφτουνε μεγάλες
άξαφνα βροχής.

Και δεν παραλλάζουν
κι είναι σαν τις άλλες
στάλες της ψυχής.

Δειλινό είναι· κι είναι
στη θλιμένη δύση
σύγνεφα βαριά.

Χρυσά δέντρα γύρω
κι ένα κυπαρίσσι
λίγο πιο μακριά.

Ω κατάστηθά σου
σε περνά ένας λάζος,
ύπαρξη πικρή,

πέταξε τ' αηδόνη
κι ουρανός γαλάζιος
αίματα αναβρεί...

Μ. Μαλακάσης

Ανάμνηση από τη συγκλονιστικότερη εμπειρία της ζωής μου

Γράφει ο Λεωνίδας Γ. Τσέντος

Η κήρυξη του πολέμου της Ιταλίας εναντίον της Ελλάδας 28/10/40 με βρήκε στη Λαμία.

Οι μεταδιδόμενες πρωί - πρωί από το ραδιόφωνο διαταγές επιστράτευσης του Γενικού Επιτελείου Στρατού, ετόνιζαν ότι οι αξιωματικοί δέον να κινηθώσι δια του πρώτου ταχύτερου μέσου.

Επειδή ήμουνα έφεδρος ανθυπολοχαγός, πήρα αμέσως από τη Λαμία το τρένο και παρουσιάστηκα, την ίδια μέρα, βάσει του απολυτηρίου στρατού που είχα στα χέρια μου, στη Λάρισα (Γεωργική Σχολή) στο Β1 Λόχο Διαβιβάσεων, του οποίου Διοικητής ήταν ο Λοχαγός Ιωάννης Σοφικίτης.

Από το Λοχαγό μου, πήρα διαταγή, την επομένη, με τη διμοιρία μου, να προωθηθώ προς το μέτωπο, ακολουθώντας, όπως και έγινε, το δρομολόγιο Λάρισα - Κοζάνη - Σιάτιστα - Τσοτύλι - Μόρφη - Πεντάλοφο - Επταχώρι - Ζούζουλη - Φούρκα Σαμαρίνας - Μόλιστα - Κεράσοβο - Στράτσανη - Αμάραντο (τελευταίο Ελληνικό χωριό προ των συνόρων) φθάνοντας, αμέσως μετά, στο Αλβανικό χωριό που λέγεται Λεσκοβίκι, ένα χωριό στο κάτω μέρος της πλαγιάς ενός βουνού.

Σημειωτέον ότι, στη διάρκεια του δρομολογίου το οποίο, από τον Πεντάλοφο και μετά, ήταν καθαρώς ορεινό, τα υλικά που είχαμε (τηλεφωνικούς πίνακες, καλώδια για την εγκατάσταση τηλεφωνικών γραμμών, σε όποια σημεία του δρομολογίου επεβάλλετο εκ των αναγκών, τηλέφωνα εκστρατείας κτλ.) τα μεταφέραμε με 5-6 άλογα που είχε η διμοιρία στη διάθεσή της.

Στο Λεσκοβίκι έφθασα, με τη διμοιρία μου, μετά το μεσημέρι της 3ης/12/40.

Από τηλεφωνική επικοινωνία που είχα σχεδόν τακτικά, με το Λοχαγό μου και μου έδινε διαταγές για την περαιτέρω πραγμάτωση της αποστολής μου, πήρα διαταγή του, να προχωρήσω με τη διμοιρία, πέρα από το Λεσκοβίκι προς την Ερσέκα, όπου προ αυτής, θα συναντούσα καταυλισμένο το Λόχο, κοντά στο δημόσιο δρόμο.

Το Λεσκοβίκι, στο οποίο είχαμε σταματήσει με τη διμοιρία περίπου μία ώρα, για λίγη

ξεκούραση, ήτανε κατάμεστο από στρατό Πεζικού, Πυροβολικού, Ιππικού, αυτοκίνητα, κάρα, εφοδιασμούς κτλ. γι' αυτό και σκέφτηκα ότι η συγκέντρωση τόσων τμημάτων εντός αυτού, δεν αποτελούν παρά ένα προκλητικό στόχο, για τα εχθρικά αεροπλάνα κι είπα μέσα μου, ο Θεός να φυλάξει.

Συνέχισα την πορεία, για να φτάσω με τη διμοιρία στον καταυλισμό του Λόχου.

Η απόσταση ήταν μακρινή και φτάσαμε εκεί στις 2 η ώρα τη νύχτα.

Ήτανε ξυπνητοί ακόμα ορισμένοι συνάδελφοί μου, ο Διαχειριστής, ο Ταμίας και 2-3 υπαξιωματικοί που με καλωσορίσανε όλοι.

Πρώτησα αν κοιμήθηκε ο Λοχαγός και μου είπαν τώρα μόλις πήγε στη σκηνή, θα τον προφθάσεις.

Πήγα και τον είδα. 'Όπως απ' αρχής που τον γνώρισα από κοντά, αλλά και από τις τηλεφωνικές επικοινωνίες που είχα τακτικά μαζί του, ήτανε πραγματικά προσιτός, λογικός, καλόκαρδος, συνηνοήσιμος.

Με καλωσόρισε και αυτός και μου είπε: Άδικα έκανες τον κόπο ως εδώ. 'Ήσουνε εν πορεία και δεν μπορούσα να σε ειδοποιήσω. 'Ήρθε διαταγή από το Τάγμα να επιστρέψουμε πάλι στο Λεσκοβίκι και να εγκατασταθεί ο Λόχος εκεί.

Γι' αυτό πήγαινε να κοιμηθείς και συ λίγο, γιατί το πρωί πρέπει να φύγουμε κάπως νύχτα, να μη μας βρουνε τα αεροπλάνα στο δρόμο. Πράγματι το πρωί πριν ξημερώσει ξεκινήσαμε.

Μόλις φτάσαμε στο Λεσκοβίκι, μου είπε, πάμε κ. Τσέντο να κοιτάξουμε μήπως βρούμε κανένα σπίτι άδειο να εγκαταστήσουμε το λόχο.

Κοιτάξαμε δεν βρήκαμε ούτε αποθήκη, ούτε καλύβα άδεια. Οπότε μου είπε να στησουμε τις σκηνές κοντά στα ακραία σπίτια του χωριού, επειδή η διαταγή του Τάγματος ήταν να εγκατασταθούμε στο χωριό.

Ο κλήρος, να πείσει το Λοχαγό, να εγκατασταθεί ο Λόχος - δια λόγους ασφαλείας - εκτός του χωριού, έπεφτε σε μένα (παρ' όλο που αυτό αποτελούσε προτίμηση και των λοιπών εφέδρων ανθυπολοχαγών του Λό-

χου) γιατί εγώ έτυχε να είμαι αρχαιότερός των και εβαιοζοντο στη δική μου εισήγηση προς το Λοχαγό.

Με όλο το σεβασμό που είχα προς το Λοχαγό, όχι μόνο λόγω βαθμού αλλά και καλοσύνης, εισηγήθηκα, με καλό τρόπο, ότι καταυλίζοντας το Λόχο 300-400 μέτρα μακριά από το χωριό και ασφάλεια επιτυγχάνουμε και μέσα στα πλαίσια της διαταγής του Τάγματος είμαστε, γιατί και από εκεί η τηλεφωνική επικοινωνία θα είναι εξ' ίσου ίδια.

Ήτανε σπάνιος άνθρωπος (έχω τις καλύτερες αναμνήσεις, πέθανε πριν λίγα χρόνια, αιωνία του η μνήμη) και μου είπε:

“Δεν είναι άσχημη η ιδέα σου κ. Τσέντο. Γι' αυτό πάρε το Λόχο και πήγαινε τον σ' όποιο σημείο κρίνεις καλύτερο, για καταυλισμό, όχι όμως πολύ μακριά”.

Η ώρα ήταν περίπου 8.30' π.μ. Συνέταξα το Λόχο και τον οδήγησα 300-400 μέτρα μακριά, δίπλα στον αμαξιτό δρόμο του Λεσκοβίκιου σε μια ομαλή κάπως πλαγιά και υπέδειξα και στους λοιπούς συναδέλφους, τους υπαξιωματικούς και σ' όλους τους στρατιώτες, πού θα στήσουν τις κωνικές σκηνές του Λοχαγού, του Διαχειριστού, του Ταμιά καθώς και τα δικά τους ατομικά αντίσκηνα και πού θα έδεναν 5-6 άλογα που είχαμε και πού θα παρκάρανε και τα 5 φορτηγά αυτοκίνητα που είχε ο Λόχος.

Όλοι οι άνδρες του Λόχου, αποτελούσαν μια μεγάλη, απόλυτα αγαπημένη, οικογένεια.

Σαν τις μέλισσες όλοι, κινηθήκανε για να στήσουν τις σκηνές, με μια καταπληκτική ταχύτητα, αφού σε χρόνο 1 1/2 ώρας είχε γίνει η εγκατάσταση αλλά και το καμουφλάρισμα με κλαδιά δέντρων, όχι μόνο των σκηνών και των αυτοκινήτων αλλά, χωρίς να γίνει ειδική υπόδειξη, και των ζώων, τοποθετώντας, από μόνοι τους, οι στρατιώτες κλαδιά στα σμαρτία των αλόγων.

Η ώρα θα ήταν 10-10 1/2 π.μ. (ημερομηνία 4/12/40) που ήρθε στον καταυλισμό από το Λεσκοβίκι και ο Λοχαγός.

Κι ενώ βρισκόταν δίπλα από τον καταυλισμό σε απόσταση 3-4 μ. μου λέει:

“Πού τον πήγες κ. Τσέντο το Λόχο;” Του απάντησα. “Εδώ είναι κ. Λοχαγέ ο Λόχος δίπλα σας, εγκατεστημένος και καμουφλαρισμένος”.

“Βλέπω - είπε - τα έφκιασες όλα ωραία. Γι'

αυτό πάμε τώρα στο χωριό να πούμε κανέ- να κονιάκ, γιατί είδα πριν, σε κάποια μαγαζάκια, ράφια με ποτά”.

Είπα στο Λοχαγό να με περιμένει, να πάρω από τη σκηνή μου 3-4 γράμματα για τους δικούς μου που, ακολουθώντας ορεινό δρομολόγιο, δεν μπόρεσα να τα ταχυδρομήσω κι οι δικοί μου θα νομίζουν ότι έχω σκοτωθεί.

Ο λοχαγός θα είχε προχωρήσει περί τα 20 μέτρα και συνάντησε ένα συνάδελφό του, του Πυροβολικού, με τον οποίο είχε πάσει κουβέντα. Εγώ με τα γράμματα στην τσέπη, προχώρησα, χωρίς να με αντιληφθεί και από διακριτικότητα τον περίμενα σε απόσταση λίγων μέτρων.

Η συζήτηση των δύο Λοχαγών συνεχιζόταν, η ώρα θα ήταν 11 παρά ή 11 π.μ. ακριβώς (4/12/40 γιορτή της Αγίας Βαρβάρας), ο καιρός με πολύ ηλιοφάνεια, οπότε από το πίσω μέρος της πλαγιάς του βουνού που ήταν το Λεσκοβίκι, ξεμυτιζούν 3 βομβαρδιστικά, χωρίς ούτε συναγερμός με σάλπιγγα ν' ακουσθεί, άρχισαν να κάνουν κύκλους, πάνω από το χωριό σε ύψος 2.000 μ. περίπου, μετά σε ύψος 1.500 μ.

Στη διάρκεια των κύκλων που έκαναν, οι στρατιώτες που ήταν στο Λεσκοβίκι, φωνάζανε “δικά μας, δικά μας” χαιρετούσαν με μαντήλια, αρμενίζαν τα χιτώνιά τους και πριν τελειώσουν οι ζητωκραυγές, τα αεροπλάνα - αντιστάσεως μη ούσης - κατέβηκαν και λίγο χαμηλότερα, οπότε για μια στιγμή, βλέπω να πέφτουν από τα αεροπλάνα οι βόμβες (όπως τις παρουσίαζε ο ήλιος) σαν μεγάλες ασημένιες μπουκάλες.

Μόλις τις είδα, φώναξα με όλη μου τη δύναμη, προς τον καταυλισμό, από τον οποίο δεν απείχα περισσότερο από 40 μ. “Όλοι κάτω”.

Σε ελάχιστα λεπτά το χωριό είχε μεταβληθεί σε μία κόλαση.

Μόλις σηκώθηκα από τη γή και είδα τι είχε συμβεί στο χωριό, είπα στους οδηγούς να ετοιμάσουν τα αυτοκίνητα, να πάμε στο χωριό να μεταφέρουν τραυματίες, στο πλησιέστερο Νοσοκομείο που ήτανε των Ιωαννίνων.

Ο Λοχαγός μόλις ήλθε, προς τον καταυλισμό, από το σημείο που προσγειώθηκε κι αυτός μαζί με το συνάδελφό του, κατά τη διάρκεια του βομβαρδισμού, με ανεζήτησε ανησυχώντας ότι εγώ θα είχα προχωρήσει προς

το χωριό, όπως είχαμε προγραμματίσει και ότι με βρήκε ο βομβαρδισμός εκεί.

Οι στρατιώτες τον καθισούχασαν και του είπαν ότι δεν προχώρησα προς το χωριό περιμένοντάς τον, και ότι τώρα ζήτησα από τους οδηγούς των αυτοκινήτων να είναι έτοιμοι για μεταφορά τραυματιών. Μπράβο του, είπε, το σκέφτηκε κι' αυτό. Πέστε του ότι τον ζητάω, νάρθει να τον δω.

Αμέσως μόλις πήγα κοντά του, η πρώτη κίνηση, του εξαίρετου και σπάνιου αυτού ανθρώπου, ήταν να με φιλήσει σταυρωτά μπροστά σε όλο το Λόχο και να μου πει.

"κ. Τσέντο, η Παναγία σε φώτισε, γλίτωσες όλο το Λόχο. Αργότερα αν είναι καμιά εκκλησιά εδώ να πάμε ν' ανάψουμε κερί". Τον ευχαρίστησα για τα τόσο καλά του λόγια και του είπα: "Κύριε Λοχαγέ, Θεία τύχη πράγματι έσωσε όλο το Λόχο, όπως και μας τους δυο, που από μια ολιγόλεπτη καθυστέρηση αποφύγαμε την κόλαση του βομβαρδισμού. Βοήθησε όμως ωστόσο και η κατανόηση η δική σας, για τον, εκτός του χωριού καταυλισμό".

Όταν πήγα μετά το βομβαρδισμό, στο χωριό αντίκρυσα πράγματι μία κόλαση μία φρίκη.

Συνηθίζω να λέω ότι λύκοι εναντίον λύκων δεν πολεμούν.

Ενώ άνθρωποι εναντίον ανθρώπων πολεμούσαν, πολεμούν και δυστυχώς θα πολεμούν, ας ξέρουν ότι ο πόλεμος είναι η εκδήλωση της χειρότερης ανθρώπινης κτηνωδίας.

Α.Γ.Τ.

Εντυπα που λάβαμε

ΛΕΠΙΑΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ Τριμηνιαία εφημερίδα του Συλλόγου Λεπιανών - Ευρυτανίας

Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 1998

ΔΙΑΚΟΣ Έκδοση της Αδελφότητας - "Αθανάσιος Διάκος"

Νοέμβρης - Δεκέμβρης 1998

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ Μηνιαίικη Ευρυτανική εφημερίδα

Σεπτέμβριος - Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1998

ΚΟΡΥΣΧΑΔΕΣ Δελτίο επικοινωνίας Συλλόγου Κορυσχαδιωτών Ιανουάριος - Μάρτιος 1999

ΔΟΜΙΑΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ Διμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Δομνιανικών Ευρυτανίας - Ιούλιος - Αύγουστος 1998

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ των Δερματιωτών - Οκτώβριος - Δεκέμβριος 1998

ΕΥΡΥΤΟΣ Ενημερωτικό Δελτίο - Όργανο του Φιλοπρόδοου Συλλόγου Δομνίστας Ευρυτανίας Απρίλιος 1999.

Ο ΦΟΥΡΝΑΣ των Αγράφων Έκδοση του Συλλόγου των Απανταχού Φουρνιαωτών Ευρυτανίας "Ο Λεπενιώτης"

Η μυγδαλιά

Εκούνησε την ανθισμένη μυγδαλιά
με τα χεράκια της
Κ' εγέμισ' από άνθη η πλάτη η αγκαλιά
και τα μαλλάκια τη

Αχ! χιονισμένη σαν την είδα την τρελλή
γλυκά τη φίλησα,
της τίναξα τα άνθη απ' την κεφαλή
κ' έτσι της μίλησα:

- Τρελλή, να φέρεις στα μαλλιά σου τη
χιονιά
τι τόσο βιάζεσαι;
Μόνη της θε ναρθεί η βαρχειμωνιά
δεν το στοχάζεσαι;

Του κάκου τότε θα θυμάσαι τα παλιά
τα παιγνιδάκια σου
κοντή γριούλα με τα κάτασπρα μαλλιά
και τα γναλάκια σου!

Γ. Δροσίνης

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

† Του στρατηγού Δημ. Π. Πολύζου

Δεν είχαν μετάσχει εις τας μάχας της Μ. Ασίας και είχαν σχετικόν απειρίαν εκάλεσα τον φίλον μου λοχαγόν Γ' να σκωθεῖ ἐπάνω και να τακτοποιήσῃ τους ἀνδρας του. Επίσης τον διοικητὴν του τάγματος λογαγόν Α. πάρτε την μάχην στα χέρια σας και προχωρεῖτε πέρα. Και πράγματι σκώθηκαν και θαρράλλεα: πήραν την μάχην στα χέρια των, ἀλλὰ ἀργότερα ἔμαθα ἐφονεύθησαν και οι δύο.

Ἐξ λοχαγούς ἔφαγαν ἐκείνην την ἡμέραν το Καλέ Γκρότο. ο ἕνας εἶκεν ἐξ κορίτσια. Αναφέροντάς τα πέθανε.

Βλέπων ὅτι η Μάχη εις το δεξιόν πήγαιεν ὅπως δῆποτε, ζωηρά πήγα προς το ἀριστερόν. Η πλευρά αὐτή ἦτο προς τους Τούρκους, Το τουρκικόν ἴδια π/βολικόν ἔχων ἀπευθείας ὄψεις ἐκυριάρχει.

Κομμένα πόδια ἀνεγνωρίζοντο ἀπὸ την ὑπόδησιν ἀν ἴσαν Ἑλληνικά ἢ Τουρκικά, τα Ἑλληνικά εἶχαν ἀρβύλα τα Τουρκικά γουρουντσάρουκα.

Στας φωλεάς των βράχων που ἐπίπτον αὐ οὐδὲς ἔφερναν αὐτά τα φρικτὰ ἀποτελέσματα.

Εἶχα πάρη μαζί μου και τον υπολοχαγόν πεζικὸν Φωτόπουλον ἦτο τοπογράφος της Μεραρχίας. ἤθελα να κάμῃ πρόχειρον Σχεδιάγραμμα του ὅπισθεν του Καλέ Γκρότο κώρου. Πηδῆσαμεν σε μια φωληρά βράχων. Εἶδαμε την ουρανὴν μιάς Τουρκικῆς φάλαγγος εις τον κάμπον της ὁποίας η κεφαλή εἶχαν εἰσεῖλθῃ σε μια ρεμματιά και ἀνέβαινε προς ἡμᾶς. Τούρκοι φυγάδες τρέχοντες τον κατήφορον ἀπὸ την κόλασιν του Καλέ Γκρότο περνούσαν μέσα ἀπὸ τας τετράδας της φάλαγγος και συνέκισον την ἀλλόφρονα φυγὴν των παρά τας προσπάθειας των ἀξιωματικῶν της φάλαγγος, οι ὁποῖοι ἐκτύπων ἀλύπητα.

Εἰς την φωλεάν μας ἦτο ἕνας στρατιώτης πρηνῆδόν στο πλάι μου, ἐγὼ στη μέση και ο υπολοχαγός στο δεξιόν μου πλευρό. Ξαφνικά τα Τουρκικά πυρὰ πήραν τρομακτικὴν ἔντασιν, δεν μπορούσαμε να ἀνοίξουμε τα μάτια μας να ἰδοῦμε.

Κτυπώντας στα βράχια μας ἐκούφανε. Με μίαν διόρθωσιν βολῆς μας βρήκανε και ο πρῶτος που σκοτώθηκεν ἦτο ο στρατιώτης ἀριστερά μου. μου εἶχε ζητήσει ἕνα τσιγάρο και μόλις το ἀπελάμβανε ο καυμένος. Ἐνὸς κτύπα να βοηθήσω τον στρατιώτην. Ὅποιός ἦδη ἦτο νεκρός ἔπεσεν ἐπάνω μου ἀπὸ το ἄλλο πλευρό ο υπολοχαγός ἐπίσης μπροστινὴ μας φωληρά ἐνός πολυβόλου Σαῖντ ἐτιέν καθάρισεν ὄλην.

Κτύπα να βοηθήσω τίποτε ὁπότε ἀκούω μιά

βροντώδη φωνὴν ἀπὸ πίσω: Φυλάξου Πολύζο, ἀς τους αὐτούς. με την φωνὴν αὐτὴν πράγματι συνήλθα, εἶδα ὅτι ἀπὸ την μέση και ἐπάνω ἤμουν ἀκάλυπτος.

Η φωνὴ ἦτο του ἐχθροῦ μου ταγματάρχου του Νέσπου. ἦδη ἐξετέλει ὑπρκείμενα πυρὰ διὰ τα ὁποῖα προ ἔτους μαλώσαμε. Ἀπὸ τότε δεν εἶχαμε ἰδωθῆ. Τώρα ὑπερίοχουσε η καλὴ του ψυχὴ.

Τί εἶχε συμβῆ; Της ἀνερχόμενης Τουρκικῆς Μεραρχίας πρῶτα τμήματα εἶχον φθάσει ἀπέναντί μας και ἤρχισαν ἐκεῖνα τα καταιγιστικά πυρὰ. Αὐ ἐκνευριστικαὶ ἀργοπορεῖα του Ἐδιπίδη ἔδωκαν καιρόν εις τον Τούρκον να μεταφέρῃ ἐφεδρεῖας. Πόσον δικαιοῦται το πρωσσικόν ἀξίωμα:

IM KRIEGE WAS IN EINE MINUTE VERLIERT GIBT KEINE EWIGKEIT ZURUCK/

Δηλαδή: "ὅτι κάνει κανεῖς σε ἕνα λεπτό στον Πόλεμο δεν το διδε ξανά καμμία αἰωνιότης.

Διοικητικόν σημαίνει διόλους τους βαθμούς ἀδιστακτος ἀπομάκρυνσις των λιποψύχων βαθμοφόρων. Διότι κουβαλοῦν μαζί τους και μίαν ἴπταν και ἄσκοπον αἱματοχυσίαν.

Ὅταν κατάρθωσα να ἀπαγιστρωθῶ ἀπὸ τους βράχους ἐκείνους ἦτο ἀργά ἀπόγευμα. ο ἰπποκόμος με ἐρώτησε που εἶναι ο Ὑπολοχαγός κ. λοχαγέ;

Κρύπτων την συγκίνησίν μου του ἀπίντησα: Τον ἀφήσαμε φύλακα στο Καλέ - Γρότο, παιδί μου. Δεν το κατάλαβε με το πρῶτο. ὕστερα μου λέγει κτυπήθηκε και το ἀλόγο του.

Ὅταν ἔφθασα εις την Μεραρχίαν ο Μέραρχος μου φαίνεται ὅτι η πρῶτη ἀν μη και η μόνη ἐρώτησις ἦτο: ποῦ εἶναι ο υπολοχαγός.

Ἐφημολογήθη ὅτι 300 Εὐζωνοὶ πάνε ἐκείνην την ἡμέραν.

Ἐχρειάσθη να γίνῃ και ἄλλη μάχη ἀπὸ την 5ην Μεραρχίαν για να συμπληρωθῆ η κατάληψις του Καλέ-Γκρότο.

ἌΛΛΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ ΣΑΓΓΑΡΙΟΥ

Ἀναλήρωσις των ἀπωλειῶν δεν ἔγινεν. Εἶχομεν ἄνω των 3500 ἀπωλείας μαζί με την μάχη της Κιουταχειάς. Δηλαδή περὶ τα δοτοῖς ἐκατόν (60%) των μαχίμων ἀναλογία τρομακτικὴ. Οἱ ἡμιονηγοί, οἱ σκηματισμοὶ Πυροβολικῶν, Μηχανικῶν, Ὑγειονομικῶν, ἀνεφοδιασμοῦ κλπ. σχεδόν οὐδεμίαν ἀπώλεια εἶχον. Ἐπρότεινα και ο Μέραρχος ἀπεδέχθη να προτείνωμεν εις την Στρατιάν να αὐξηθῆ η δύναμις των λόχων δι' ἡμιονηγῶν. Δηλαδή ἕνας ἡμιονηγός

να επιβλέπει τρεις ημίονους, και οι περισσεύοντες άνδρες να πάνε στους λόχους, επεξηγείτο ότι όλοι οι άλλοι έγιναν δια να υπηρετήσουν τους μαχητάς. Τώρα που οι μαχητάί λόγω των απώλειών απέμειναν ελάχιστοι δεν έχουν λόγον υπάρξεως οι βοηθητικοί. Η Στρατιά το ενέκρινε και διέταξε αντί 1200 κατ' ελάχιστον που ήλπιζα βγήκαν μόνον 400 άνδρες.

Είχα εξαιρέσει τα μεταγωγικά Μάχης διότι αυτοί μεταφέροντες πυρομαχικά κλπ. εις τους μαχητάς μετείχον εις την μάχην.

Δεν περίμενα τόσην αντίδρασιν και τόσην πλαραρότητα από την Μεραρχίαν.

Βεβαίως αυτοί δεν ήσαν άριστοι στρατιώται. Αλλά το πρόβλημα ήτο σκληρόν. Μερικοί λόχοι ήριθμον 25 άνδρας.

Επιησιάζεν η Κρίσις της μάχης από την οποίαν εξηρτάτο η τύχη του Ελληνισμού.

Αι απώλειαι και η έλλειψις πυρομαχικών δεν επέτρεπον την ανάληψιν σοβαρών επιχειρήσεων. τουτο επέτρεψεν ελευθερίαν εις τον Κεμάλ να ελιχθή κατά των δύο άλλων Σωμάτων Στρατού, πράγμα που μπορούσε να έχη ως συνέπειαν την καταστροφην του Ελληνικού Στρατού.

Τούτο διείδεν η ΣΤΡΑΤΙΑ και διέταξεν από της 17ης Αυγούστου (διαταγαί 1449 και 1451 προσωπικαί) αφήνουν την 5ην Μεραρχίαν εις τας θέσεις του να κινηθή συντόμως προς το Γ. Σώμα στρατού εις το αριστερόν.

Την διαταγήν όμως αυτήν δυστυχώς ανεκάλεσε βραδύτερον ο εχθρός παρενοχλών δια μικροεπιθέσεων πεζικού και ιππικού απεζήτει να μας καθηλώσῃ εις τα θέσεις μας. την νύκτα όμως της 25ης Αυγούστου επετέθη δια σοβαρών δυνάμεων κατά του άκρου αριστερού μας και ειδικώς κατά του τάγματος Καραθανάση του 5/42 Σ/ματος Ευζώνων. ο αγών που διεξήχθη ήτο σκληρός και αιματηρός εις τον τραπεζοειδή λόφον, όπου έγινεν η Μάχη κατά την νύκτα που εσκάπτον τα ορύγματα δεν επρόσεξαν και τα ορύγματα δεν έγιναν εις την οφρύν αλλά εις απόστασιν τινά από αυτής. Έτσι δεν έβλεπαν οι μαχητάί μας και οι Τούρκοι είχαν την δυνατότητα να συγκεντρώνονται από κάτω από την οφρύν και ύστερα εξορμώντες. Πηδούσαν εις τα ορύγματα των ευζώνων. Πεδίον βολής υπήρχεν ελάχιστον. Εκεί εφονεύθη λογισθείς και ο διοικητής του τάγματος.

Αι απώλειαι ήσαν 200 άνδρες.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΟΥ ΣΑΓΓΑΡΙΟΥ

Την εσπέραν της 26ης Αυγούστου αργά ελήφθη η υπ' αριθμόν 6239 Διαταγή της Στρατιάς να αναλάβωμεν τα Β και Α Σώματα Στρατού απενωσμένην και λυσσαλέαν επίθεσιν εις βάθος προς βορράν, διότι ο εχθρός συνεκέντρωσε μεγάλας δυνάμεις διά

να επιτεθή κατά του Γ.Σ. Στρατού. Η επίθεσις καθωρίζετο να γίνη άμα ως ειδοποιηθώμεν παρά του Γ.Σ. Στρατού.

Την πρωίαν της 27ης ανήλθον εις το Καλέ Γκρότο να ετοιμάσωμεν την επίθεσιν. κατήλθον ενωρίς και ευρέθην προ άλλης καταστάσεως.

Το Β.Σ. Στρατού εσκέφθη και απεφάσισε να αποχωρήσῃ σύσσωμον από τας θέσεις του Καλε Γκρότο και δια νυκτερινής πορείας να ακθή περι το Σαρή Χαλιλ εις την ραφήν των Α και Γ. Σ. Στρατού. εκεί να ανεφοδιασθή και να αναλάβη επίθεσιν ερωτήθη αν η απαγγίστρωσις επετύχανε. Απήντησα, αν ενθυμούμαι καλώς, θα είμαι με το τάγμα οπισθοφυλακής εκεί υπόσχομαι να γίνουν καλά.

Διετάχθη η αποχώρισις των Συζυγαρχιών, των εφοδιοπομπών και όλων των βραδυκινήτων τμημάτων η κίνησις από της ημέρας ώστε να μη εμποδισθή η νυκτερινή μας κίνησις.

Συγχρόνως απεστάλη ο Σκυλακάκης (Δ/τής του γραφείου επιχειρήσεων του Σώματος Στρατού) εις το Α.Σ. Στρατού να συνηνοσθή επί των προτεινομένων ως και δια την κάλυψιν του πλευρού του που θα έμενον ακάλυπτον με την αποχώρησίν μας.

Εύρε συμφώνους καθ' όλα και τον διοικητήν Στρατηγόν Κοντούλην και τον επιλάρχην Γονατάν. Και μάλιστα ο Γονατάς ειπέ να μη αφήσετε Μικτόν απόσπασμα να φυλάξη το πλευρόν μας θα βάλωμεν ημείς πλαγιοφύλαξιν.

Ο Σκυλακάκης συνέχισε προς την Στρατιάν. Εκεί όμως η ατμόσφαιρα ήτο δυσμενεστάτη. Ο Σαρηνιάννης εξοργισθείς δεν ήθελε να ακούσῃ τίποτε και διέταξε την άμεσον ματαίωσίν της.

Αυτό και έγινε. την επομένην οι Τούρκοι αντιληφθέντες τας κινήσεις μας οργάνωσαν μεγάλην επίθεσιν εις το αριστερόν πλευρόν μας. Πλην η 5η Μεραρχία.

Αντεπετέθη και τους ανέτρεψε. Ολόκληρον το π/βολικόν του Σώματος έβαλε ως και της 1ης Μεραρχίας. Οι Τούρκοι αξιωματικοί. Αλλά ημεις έπρεπε το βράδυ να φύγωμεν, διότι η Στρατιά διέταξε να γίνη, ο.τι απηγόρευσε χθες.

Εις τιμωρίαν του χθεσινού αντικατέστησαν τον επιτελάρχην Γαβαλιάν.

Το πρίγκηπα Ανδρέαν αντικατέστησαν έμα τη επανόδω του Σώματος εις Εσκή - Σεχίρ. Τον εισήγαγον δε εις δίκην αργότερον ο Πάγκαλος, Πλαστήρας και Γονατάς. Τον κατεδίκασαν εις θάνατον, από τον οποίον τον έσωσαν ο Αγγλος πλοιαρχος Τάλμποτ. η καταδίκη αυτή ήτο καθαρά δολοφονική πράξις.

Ο Πρίγκηψ Πρότασις έκαμε. Η πραγματοποίησις εξηρτάτο από την έγκρισιν της Στρατιάς. Πού έγκει-

ται λοιπόν η παρακοή;

Ήτο η μόνη λύσις που θας έδιδε την νίκην. Διότι μας έδιδε κέρδος χρόνου 15-20 ωρών, το οποίον μαζί με τον αιφνιδιασμόν και την εκλογήν του χώρου μάχης εξησφάλιζαν την νίκην.

Όταν την επομένην εφθάσαμεν εις Σαρή Χαλήλ όπου έπρεπε κατά την ιδέαν μας να επιτεθώμεν προηγούμενος δια να συνδεθώ συνήντησα τον στρατηγόν Σουμίλαν με το επιτελείον του οι οποίοι μου είπον ότι εγκαταλείπομεν τον Σαγγάριον.

Απέδωκα εις τον Παπούλαν την ητοπάθειαν εκείνην. Υπάρχουν Στρατηγοί που γνωρίζουν να μάχωνται όκι όμως να νικούν. Η φθορά είναι κοινή εκείνος που θα σπρώξη τελευταίος τον άλλον θα είναι ο νικητής.

Πολύ νεώτεροι πληροφοροίαι φέρει τους Τούρκους αποφρασιμένους να υποχωρήσουν τους επρολάβαμε.

Ως αιτιολογία ανεφέρθη ότι η προσεγγίζουσα εποχή των βροχών θα μετέβαλλον εις θάλασσαν λάσπης τους απέραντους εκείνους τόπους όπου δεν υπήρχεν οδός με κατάστρομα. το Π/βολικόν μας

και όλα τα, ας είπωμεν, τροχαία θα καθηλούντο και η καταστροφή θα ήτο πλήρης.

Αυτά δεν απεδειχθησαν σωστά. Αλλωστε ισχύουν και διά τους Τούρκους.

Ο Μεγαλουργός Κεμάλ επελήφθη αμέσως της εκμεταλλεύσεως της παρεχόμενης ευκαιρίας της τακτικής και στρατηγικής πλευρικής καταδιώξεως.

Ούτως έρριπεν αλληλοδιαδόχως Μετωπικές επιθέσεις εις το κατεχόμενον υπό των Ελλήνων τμήμα του Σαγγαρίου, όπου υπέστη μεγάλας απωλείας και τούτο δια να παρεμποδίξη τους Έλληνας από την υποχώρησιν. Συγχρόνως έστειλε το ιππικόν του εις τα νότια μας εις το Σιβρί - Χισοάρ και πεζικόν να κτυπήσουν το Εσκή - Σεχήρ.

τον υπόλοιπον Στρατόν κατύθυνε προς το Αφιόν - Καραχισάρ.

Στρατιά εχρησιμοποίησε την άρτι αφιχθείσαν εις το Μέτωπον Ανεξάρτητον Μερραχίαν (μιας εβδομάδος επιτάχυνσις θα έφερε την Νίκην εις το Σαγγάριον) η οποία ενίκησεν εις το Σεϊντή - Γαζί τους ερχομένους δια το Εσκή - Σεχήρ Τούρκους. Εις το Αφιόν Καραχισάρ έστειλεν το Α. Σώμα Στρατού να ενισχύση...

Μήνες πολλούς επέρασα

*Μήνες πολλούς επέρασα μέσα σε υγρές παράγκες
μαζί με τη φτωχολογιά, μ' αρρώστιες και μ' ανάγκες.*

*Δεν είχε εκείν' η γειτονιά γαρδένιες ή άλλα τέτοια,
που 'ναι γι' αριστοκρατικό ρουθούνη μαραφέτια.*

*Λάσπη και βρώμα ήταν εκεί, ψυχές βασανισμένες
που 'χαν αρχαία ονόματα, Μερόπες, Μελπομένες.*

*Σε μηχανές εδούλευαν, φορούσαν κάτι τσίττια,
ποιός ξέρει αν τα θυμούντανε τα παιρικά τους σπίττια.*

*Μιά το μικρό της αδελφό νανούριζε στο λίγο
το φως, την άκουγα, η καρδιά δε μούκανε να φύγω.*

*"Νάνι, μικρό μου κι ορφανό, νάνι, μωρό μου, κάμε
κι άμα ξηπνήσεις το πρωί στην αγορά θα πάμε".*

*Η μάνα τους εβιάστηκε να ξαπλωθεί στο χώμα
κι αυτή τα δεκατέσσερα δεν τάχε κλείσει ακόμα.*

Γ. Κοτζιούλας

Η νοσταλγία του Γιάννη

† Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη

Δε μ' λες, Σαραφιανέ, τι κάνουν εκείνα τα μ'λάρια τ' Γιάννη τ' Αργασιώτη;

Την ερώτησιν αυτήν απηύθυνε περιοδικώς ο Γιάννης ο Λιοσαίος εις τον Σαραφιανόν, τον φαιδρόν και ανοικτόκαρδον καταστηματούχον του ωραιού, σχεδόν εξοχικού μαγαζιού του γέρου Θωμαδάκη. Ο γέρων ήτο πατήρ του Σαραφιανού και ως μαγαζί εχρησίμευεν όλον σχεδόν το υπόγειον της ευρυχώρου οικίας συνεχομένης με μέγαν κήπον και αυλήν παρά την εσχατιάν του χωρίου και εχούσης προ αυτής μικράν πλατείαν με δύο τεραστίας πλατυφύλλους μωρέας.

Ο Σαραφιανός επροσπάθει με διαφόρους τρόπους να διασκεδάσει τας περιοδικάς ταύτας νοσταλγίας του μπάρμπα Γιάννη του Λιοσαίου. Του πρόσφερε τσιγάρο με καπνόν και με ολίγην μπανούτην -όσον διά να γίνει ακίνδυνος μικρά έκρηξις, ικανή να τσιροφλίσει τας τρίχας του μύστακτος, τον εφίλευε τουρσί από ακρόδρυα "πιμπιράμφον", στυφά και ευώδη υπόξυνα τον εκέρνα εντόπιον ρακί και του έβαζε κρασί όσον ήρκει διά να κάμει ο μπάρμπα Γιάννης. Διότι ευκόλως έπαιρνε φωτιά. Με δύο ποτήρια ήταν ικανός να φουσκώσει την γκαΐδα και ν' αρχίσει να χορεύει ολομόναχος τον βουκολικόν, υποκάτω από τας ολοπράσινας μωρέας κατέμπροσθεν του μαγαζιού.

Είναι αληθές ότι, όσον εύκολα ευθυμούσε τόσοσν γρήγορα εχόλιαζε. Μέσα εις την ολοφούσκωτην γκαΐδαν έπλεεν η ευθυμία, εις τον πάτο της γκαΐδας αντηχούσης με γογγυσμό, η δυσθυμία εφώλευεν. Εις όλην την ζωήν του σχεδόν άλλο επάγγελμα δεν είχε, ειμή να είναι παραγυιός -κοπέλλι- του Γιάννη του Αργασιώτη του μυλωνά. Αλλά διά την ακρίβειαν παραπάνω από 15 φορές υπήρξε παραγυιός του, και παραπάνω από 15 φορές του έφευγε μεσ' στη μέση και τον άφηνε μάρμαρο. Ήταν στραβόξυλον. Εις το γόνα το έτρωγε το ψωμί.

Εις την ελαχίστην αφορμήν εθύμωνεν ε-γκατέλειπε την εργασίαν κι έφευγεν.

Ήτο αυτός 15 χρόνια γεροντότερος από τον αφεντικό του, νέον άνθρωπον και πατέρα τέκνων αυτός ήταν άγαμος απόκληρος ακτήμων. Δεν είχε "στον ήλιο μοίρα".

Τότε αφού το δαιμόνιον της μελαγχολίας ε-ξεθύμαινε κάπως μετά μίαν ή δύο ημέρας επέρνα από το μαγαζί του Σαραφιανού και με θλιβερόν τόνον τον ηρώτα:

- Δεν μ' λες, τι κάνουν εκείνα τα μ'λάρια τ' Γιάννη τ' Αργασιώτη;

Βεβαίως τα επονούσεν ο μπάρμπα Γιάννης τα μολάρια εκείνα. Κι εκείνα τον εγνώριζαν και τον εκτιμούσαν πολύ. Ήσαν ο Αράρης έν' αλογάκι μαύρον πολύ τρελλόν, και το οπούον δεν εδέχετο άλλον άνθρωπον πλησίον του ειμή τον αφέντην και τον Λιοσαίον. Η Μούλα μεγαλόσωμος ρωμαλέα και κοκκινωπόν τρίχωμα και τον Μελαψί το χαϊδευμένον της κυράς του. Όλα ήσαν πολυβασανισμένα από την βαρείαν και μονότονον εργασίαν του αλογομύλου και ήσαν νευροπαθή και οξύχολα όσον και ο Γιάννης ο Λιοσαίος.

Μίαν χρονιάν της ημέρας του Πάσχα και πάλιν ο Γιάννης είχε δραπετεύσει από τον μύλον. Ο Σαραφιανός του ελεγε:

- Δεν κάθησες τουλάχιστο να φας τ' αρνί;

- Δεν με μέλλει για τ' αρνί απήντησεν ο Λιοσαίος. Λυπάμαι κείνα τα ζα...

Την Δευτέραν και Τρίτην του Πάσχα ακόμη και την Παρασκευήν της Ζωοδόχου Πηγής όποτε γίνεται φαιδροτάτη πανήγυρις, και την Κυριακήν του Θωμά ότε η Εκκλησία ψάλλει το "Σήμερον όπερ μυρίζει... και καινή κτίσις πορεύει" ο Γιάννης Λιοσαίος εχόρευε και επήδα με τη γκαΐδα του έξωθεν του μαγαζιού του Θωμαδάκη υπό το πυκνόν των Θωρεών φύλλωμα. Και την ημέραν του Αγίου Γεωργίου -ανέτειλε το έαρ δεύτε ευωχηθώμεν- είχε γίνει μεγάλη σύναξις υπό τα πελώρια δέντρα ανδρών και παιδίων και μικρών κορασιών δια ν' απολαύσουν το θέαμα των αιπολικών χωρών του Γιάννη και ολίγων άλλων αγροτοδιαίτων νέων και πανηγυριστών, κατελθόντων την δειλην από το βουνόν, όπου είχαν εορτασθεί εις το εξωκκλησίον του ο 'Αγιος.

Ο Λιοσαίος, όλος ένθους, εφύσα δαιμονιώδώς τον βαρύαυλον, εκβάλλον διατόρους βαρείς ήχους κι εγούρλωνε εκστατικά τα όμμα-ται αι παρειάι του και το στόμα του είχαν γίνει ένα με την γκαΐδαν. Έψαυε με την πλάτην του τον κορμόν του δέντρου, ανεστήλωνε τον

ένα του πόδα, έκαμπτε τον άλλον κι επάλλετο όλος, σύμφωνα με τον ρυθμόν του μέλους, συνοδεύων τον εύθυμον πηδητόν χορόν των νεαρών σατυρίσκων του βουνού:

*Της μικρής ξανθής τα νάζια
μώβαλαν πολλά μαράζια
Στο βουνό, στο μετερίζι
σκύβ' η Αθούσα βοτανίζει,
κι η ποδιά της ανεμίζει...*

Τα παιδιά, οι θεαταί της ψυχαγωγίας αυτής επευφήμουν άλλα με παιδικήν ειρωνίαν και άλλα με αφελή θαυμασμόν τον χορόν και την μουσικήν ταύτην. Ο Σαραφιανός έφερνε γύρους ανάμεσα εις τον χορόν και τον όμιλον έδιδε κέρματα εις τους χορευτάς, κι έρριχνε πειράγματα εις τον Λιοσαίον.

- 'Ωμορφα ώμορφα Γιάννη, κοίταξε μη σκάσει η γκαΐδα και τότε τι θα γίνουμε!

Αίφνης την ώραν της δύσεως του ηλίου, μακρυνός θόρυβος ακούεται. Φαιδρά άσματα των οποίων η ηχώ ήρχετο έξωθεν από τα λειβάδια πλησιάζουσα ολονέν, άλλη πολυάριθμος παρέα κατέρχεται από το βουνόν, επιστρέφουσα από την πανηγυριν του Αγίου Γεωργίου.

Οι νέοι οι αποτελούντες αυτήν, άλλοι πεζοί άλλοι οχούμενοι επί οναρίων, φαιδροί, στεφανωμένοι με ρόδα και με παπαρούνες, με κλάδους πλατάνων και με φτέρες, πλησιάζουν εις τας δύο μωρές, χαιρετίζουν και άλλοι κάθηνται εις τους σανιδένιους πάγκους, άλλοι με ελεύθερον τρόπον πιάνονται εις τον ίδιον χορόν της παρέας του Γιάννη του Λιοσαίου.

Ο εις τούτων βιάζει με θάρρος τον Γιάννην να πιασθεί ο ίδιος εις τον χορόν, χωρίς ν' αφήσει την γκαΐδαν, και με την δεξιάν χείρα να κρατεί το όργανόν του με την αριστεράν να κρατείται από την χείρα του ίδιου, όστις ετάχθη αυτός δεύτερος και να τον "βγάλει στον κάβο" ήτοι να σύρει τον χορόν.

Ο Γιάννης γελών, επιλοτιμήθη ν' ανταποκριθεί εις την ιδιοτροπιάν του ευθύμου νέου κι προσπάθει όπως ηδύνατο να φουά την γκαΐδα και να χορευεί άμα.

Αλλά μόλις έκαμε δύο γύρους εις άλλος από τους πανηγυριστάς τους νεωστί ελθόντας όστις δεν έλαβε μέρος εις τον χορόν επλησίασε τον Λιοσαίον και του ωμίλησε με σιγανή φωνήν.

Αίφνης ο Γιάννης, αφήσας την χείρα του χορευτού πετά την γκαΐδαν κάτω, τρέχει και γίνεται άφαντος κατά τα λειβάδια. Οι παρεστώτες προς στιγμήν έμειναν άφωνοι από την έκπληξιν.

Τι είχε συμβεί;

- Τι του είπες, Γιώργη; είπεν εκείνος εκ των πανηγυριστών, όστις είχε βιάσει τον Λιοσαίον να πιασθεί εις τον χορόν προς τον άλλον τον ωμιλήσαντα εις το ους του Γιάννη.

- Του είπα τι εμάθαμε στο δρόμο;

- Και τι σ' έμελλε;... Να τώρα μας χάλασες τη διασκέδαση.

- Ημείς είδαμε και πάθαμε να τον βάλουμε στο καντίνι, είπε γελών ο Σαραφιανός. Είτα επέφερε:

- Μα τι τρέχει;

Κατ' εκείνην την στιγμήν ο Γιάννης ο Λιοσαίος είχε διατρέξει τα λειβάδια, τον πρώτον κάμπον έξω του χωριού έφθασεν εις τα Βουρλίδια, την κοιλάδα τρέχων το ρέμα-ρέμα και ήρχισε να τρέχει εις το βουνόν τον ανήφορον. 'Όταν έφθασε εις τα μέρη εκείνα τα λίαν γνωστά εις αυτόν ήρχισε να συρίζει έν σύριγμα το οποίον εφαινότο να απευθύνεται εις κάποιον ζων πλάσμα.

Είτε μετά το σύριγμα εφώναζε:

- Μούλα! ε, Μούλα! σσσσ, ε Μούλα!

Μικρόν παραπονετικόν χρεμέτισμα απήντησεν εις την πρόσκλησιν ταύτην. Ο Γιάννης έτρεξε και μετ' ολίγον εντός μικράς χαράδρας εύρε δύο ζώα, τα οποία εφαινότο ότι αρτίως είχαν σταματήσει ύστερ' από βιαστικόν περπάτημα. 'Ήσαν κάθιδρα και ασθμαίνοντα.

Εδέχθησαν τον Γιάννην με πρωτοφανούς χαράς, τείναντα τας κεφαλάς και τους λαιμούς των εις θωπείαν.

'Ήσαν η Μούλα και το Μελαψί, και τα δύο εκ των ζώων του αλογομούλου.

Ιδού τι είχαν ειπεί ο Γιώργης εις τον Λιοσαίον:

- Τι κάθεται, Γιάννη; Η Μούλα επηλάλησε... 'Έρριξε μια γυναίκα κάτω.

Ο Γιάννης δεν εζήτησε πλατυτέραν εξήγησιν, ήξευρεν ότι ο Γιάννης ο Αργαστιώτης μ' όλην την οικογένειάν του ήτο πρώτος εις όλα τα πανηγύρια και πόσο μάλλον δεν θα επήγαινε εις τον 'Αί Γιώργη, του λεβέντη και καβαλλάρη την εορτήν; Ηνόησε λοιπόν ότι η Μούλα αναγκασθεΐσα να δεχθεί ακουσίως βάρος ανθρώπων είχε ρίξει το φορτίον της και είχαν αποσκιρτήσει.

Δεν τον έμελλε τον Γιάννη διά το ανθρώπινον φορτίον, το οποίον είχε απορρίψει με μικρόν άλλως κίνδυνον το ζώον, τον έμελλε διά την Μούλαν, διά τον Αράπη και το Μελαψί. Γι' αυτό έτρεξε, έφθασε και ωδήγησε εις τον σταύλον των τα ζώα. Από τότε ο Γιάννης επηλήθεν εις τον αλογόμυλον.

Οι μαστόροι

† Του Γιώργου Κοτζιούλα

Ο μπάμπια Μηνάς είναι παλιός μου σπιτονοικοκύρης. Ψηλόσωμος ίσιος σαν λαμπάδα, με τ'αδρές γραμμές και λίγες ζάρες, πρέπει να σου το βεβαιώσει ο ίδιος πως βαδίζει τώρα προς τα εβδομνηταπέντε για να το πιστέψεις. Κόκκαλο γερό, συννησιμένος από μικρός στη δουλειά, βρίσκοντας τον προορισμό του στην κίνηση, του κακοφαίνεται όταν οι γυιοί του πότε πότε του λεν να κάτσει πια να πουκάσει. Το καθιστό το βρίσκει κάτι έξω από τη φύση του ανθρώπου. Ακόμα και σήμερα, που του φέρνουν έτοιμα τα νοίκια και δεν έχει ανάγκη από τίποτε, αυτός δεν εννοεί να παραδοθεί στη γεροντική τεμπελιά. Η αδράνεια τον τρομάζει. Έτσι τον βλέπεις άλλοτε να μαζεύει συκαμινόφυλλα για τις κουνέλες του, άλλοτε να κουβαλάει σε κουβά χώμα για τις γλάστρες, άλλοτε να σιάζει κλειδαριές ή να τις αλλάζει από τη θέση τους. Ζωή του είναι αυτά τα μικρομερεμέτια, από το πρωί ως το βράδι.

- Εγώ, παιδί μου, αρχινά εκεί που καθόμαστε στην αυλή, ό,τι έκαμα, ό,τι βλέπεις εδώ γύρω σου, το χρωστάω στα χέρια μου και σε κανέναν άλλον. Δε λέω, με βοήθησε και ο Θεός, αλλά ούτε μια μέρα δεν έκατσα χωρίς να πιάσω κάτι τι. Κι ο Θεός που βλέπει από ψηλά δεν άφησε τους κόπους μου απλήρωτους. Ό,τι του ζήτησα μου τόδωσε, δοξασμένο νάναι τ' όνομά του. "Αφού το θέλεις, πάρτο, αγαππτέ μου", έτσι μούλεγε κάθε φορά που του γύρευα κάτι από τα βάθη της καρδιάς μου.

Ακουμπάει τα δυό μακριά χέρια του στα γόνατα και συνεχίζει:

- Όσο για γράμματα, δεν έμαθα ούτε το άλφα. Ο μακαρίτης ο πατέρας μου δε μ' έστειλε καθόλου στο σχολιό. Δεν ξέρω τι λογής είν' η πόρτα του καρφωτή ή περαστί, από ξύλο ή από τσίγκο. Ήμουν το τέταρτο παιδί και δεν περίσσευε τίποτε για μένα. Μ' έπιασε μια μέρα και μου λέει: "Παιδί μου Μηνά, βλέπεις εδώ την κατάνια μας. Αν μπορείς να βγάλεις αλλού το ψωμί σου, σήκω και φύγε". Να του κρατήσω παράπονο γι' αυτό: Θεός φυλάξει. Ως εκεί έφτανε η μόρεσσή του, ως εκεί μας κοίταζε. Το νησί μας η Κάρπαθο, είναι φτωκό κι οι περισσότεροι αυτό κάνουν, ξενιτεύονται. Ο καμμένος ο πατέρας μου έζησε αρκετά χρόνια μα μπορούσε να φτάσει και τα εκατό. Πέθανε παράκαιρα τον πήρε στο λαιμό του ένας αδερφός μου, ο Γιάννης. Θα σου έλεγα κι αυτή την ιστορία, μα φοβάμαι μήπως σε κουράζω.

- Α μπα, καθόλου.

- Λοιπόν αυτός ο Γιάννης που σου λέω φύλαγε στο σπίτι μας έναν μεγάλο τενεκέ με μπαρούτι, ως δώδεκα οκάδες. Τις χρειάζονταν για φουρνέλα, εκεί όλο με πέτρες πολεμούμε. Μα επειδή φοβόταν μη γίνει έρευνα από τις αρχές, θέλησε να την ασφαλίσει κάπου. Άνοιξε ένα μέρος στον τοίχο, έβαλε μέσα εκεί τον τενεκέ και τον εσοκάσσε από μπροστά, να μη φαίνεται. Αργότερα, που του χρειάστηκε μπαρούτι, έστειλε τον πατέρα μου να το βγάλει. Ετούτος τράβηξε από μπρος κι από τις πάντες τα λιθάρια, μα ο τενεκές είχε πολύ βάρος από πάνου κι εκεί που έκαμε να τον σύρει προς τα έξω πήρε φωτιά. Φαντάζεσαι τώρα τι έγινε. Ο γέρος ήταν ένας άνθρωπος πολύ δυνατός, στοιχειωμένος όλο γένεια και τρίχες. Το στήθος του τ' άφηνε πάντα ανοικτό και ζεματίστηκε, το πρόσωπό του κατακάκκε. Μαζευτήκαμε γύρω του όλα τα παιδιά και προσπαθήσαμε να τον παρηγορήσουμε. "Δεν είναι τίποτε, μας είπε, μη φωνάζετε. Ακούω τη φωνή σας και σας γνωρίζω, αλλά το φως έχει χαθεί από τα μάτια μου. Ήταν να το πάθω κι αυτό, τώρα στα γεράματα, απ' το γυιό μου το Γιάννη". Αυτά ήταν τα λόγια που μας είπε, τίποτ' άλλο. Εμείς θέλαμε να τον πάμε εκεί κοντά σε κάποιον πρακτικό, να τον κοιτάξει, εκείνος όμως μας εμπόδισε. "Ετοιμάστε μου τα ρούχα, παράγγειλε. Αύριο πεθαίνω". Κι αληθινά την άλλη μέρα Κυριακή μεσημέρι, έκλεισε τα μάτια του. Πήγε στραβός στον άλλον κόσμο για το κατήρι του αδερφού μου με τα μπαρούτια.

Ο μπάμπια Μηνάς καίδευε τ' άσπρα μουστάκια του και στο καθαρό βλέμμα του διακρίνεται τώρα μια βαθειά μελαγχολία. Ταξιδεύει στα περασμένα, στα πρώτα δύσκολα χρόνια της τέχνης του.

- Εκείνον τον καιρό δεν είχε συμφωνίες για μεροκάματα κι άλλα τέτοια χαμπέρια. Κάθε μάστορας έπαιρνε πέντε δέκα από μας, τραβούσε όπου ήθελε κι έκανε του κεφαλιού του. Είμασαν όλοι σκλάβοι του, ειλωτες που λεν. Μέναμε κοντά του από τον έναν Αν Δημήτρη ως τον άλλον και μόνο τότε αλλάζαμε αφεντικό αν δεν μας άρεσε ο πρώτος. Οι περισσότεροι από μας τους νησιώτες δούλευαν στην Ανατολή στα τουρκικά χωριά. Εγώ έκαμα εκεί πέρα οχτώ χρόνια οωστά, χωρίς να ιδώ πατρίδα. Έφουγα δεκατεσσάρων χρονών και γύρισα πίσω άντρας.

Μ' είχε πάρει μαζί του ένας μάστορας από τη Ρόδο Στέργιος τ' όνομά του άγιος άνθρωπος, αλλά σκληρός. Και ποιά ήταν η τέχνη που μας μάθαινε;

Τόσον καιρό που λείπαμε ανάμεσα στους Τούρκους κοντεύαμε να ξεχάσουμε τη γλώσσα μας. Τρώγαμε όμως καλά, τρεις φορές την ημέρα. Το διάφορό μας ήταν δυό λίρες το χρόνο, γι' αυτές τις δυό λίρες δε σπκώναμε δώδεκα μήνες κεφάλι. Στο τέλος μας τις έδινε ο μάστοράς μας, στο μεταξύ τριγυρνούσαμε μ' άδεια την τσέπη. Μας έβγαине το πεσί ώπου να τα πάρουμε κι αυτά. Ο λαιμός μας έτρεχε αίμα απ' το σκοινί που δέναμε για το πηλοφόρι, τα χέρια μας έβγαζαν φρουσκάλες. Κι ο μάστορας όλο μας κούγιαζε, δε μας άφηνε να πάρουμε ανάσα. "Αϊντε στε σκυλιά!" φώναζε κάθε τόσο.

Ο μπάρμπα Μηνάς αναστενάζει. Οι παλιές εκείνες προσβολές του φέρνουν πίκρα, τον αναστατώνουν.

- Αυτός ο Στέργιος που σου είπα μου έκαμε κάτι που δε θα το ξεχάσω ούτε στον τάφο μου. Θα με βάλουν στο λάκκο και θα το θυμούμαι ακόμα. Είχαμε χρόνια και καιρούς να πάμε σ' εκκλησιά. Στα χωριά που δουλεύαμε, πέρα από τ' Αϊδίνι, δεν έβλεπες άλλο από τζαμιά. Μια Λαμπρή όμως αποφασίσαμε κι εμείς να πάμε να λειτουργηθούμε. Εκεί κοντά, σαν από δω ίσαμε το Μενίδι, θάκαναν ανάσταση κι οι Χριστιανοί. Τη Μεγάλη Βδομάδα ο μάστοράς μας μου πήρε ένα ζευγάρι παντόφλες και το Μεγάλο Σάββατο ξεκινήσαμε όλοι για την εκκλησιά. Στο δρόμο έκαμα να φορέσω τις παντόφλες, μα εκείνος δε μ' άφησε. Βάδιζα ξυπόλητος λοιπόν, όπως ήμουν συνηθισμένος και τον άλλον καιρό. Μα το διάστημα ήτανε μεγάλο κι όταν φτάσαμε εκεί είχαν αναστήσει. Μας πήρε ωστόσο κάποιος Χριστιανός στο σπίτι του μας φίληψε, από ένα κόκκινο αυγό κι έτσι κάναμε κι εμείς Λαμπρή. Σαν κινήσαμε πίσω για το χωριό μας εγώ είχα φορεμένες τις παντόφλες μου. "Πάρτες στα χέρια σου!" μου φωνάζει μπρος στους άλλους τ' αφεντικό μου. Κι επειδή εγώ δεν τις έβγαλα αμέσως, έρχεται και μου δίνει δυό σκαμπίλια. Μ' έπιασε τότε το παράπονο, δεν κρατήθηκα κι εγώ. "Είσαι άδικος άνθρωπος, παράνομος, του είπα. Μήπως μου τις έδωσες χάρισμα τις παντόφλες; Από τα δικά μου τα κόπια θα τις κρατήσεις. Κι αντί να μ' αφήσεις να τις φορέσω μια τέτοια μέρα χρονιάρια, σπκώνεις το χέρι σου και μου δέρνεις. Ντροπή σου!". Αυτά τα βάσανα περνούσαμε εμείς στον καιρό μας κι ούτε είχαμε κανέναν να του πούμε τον πόνο μας. Ο μάστορας έπαιρνε όσα του βαστούσε απ' τους Τούρκους κι εμάς μας είχε σα δούλους. Θέλεις να σου πω και κάτι άλλο να γελάσεις;

- Γιατί όχι;

- Εκεί τα σπίτια τα κάνουνε με πλίθρες. Ο τόπος, βλέπεις δεν έχει τίποτ' άλλο από χώμα. Ως εκεί που φτάνει το μάτι σου βλέπεις μονάχα κάμπο, βουνά

και πέτρες πουθενά. Χύναμε τις πλίθρες από το καλούπι καταγής, τις σπκώναμε ύστερα για να λιαστούν κι αυτή η δουλειά γινόταν ολοένα. Εμείς οι ίδιοι φκιάναμε και τις πόρτες, βάναμε και τη σκεπή, από καλάμια. Μια μέρα ο μάστοράς μας επειδή δεν είχαμε να κόψουμε άλλες πλίθρες, θέλησε τάχα εμάς τους άμαθους να μας ξεσκολλίσει και στον τοίχο. "Τι κάθεστε με τα χέρια σταυρωμένα; μας είπε. Ελάτε να χτίστε!". Βαλθήκαμε τότε κι εμείς να τσοκαλιάζουμε τη μια πλίθρα πάνου στην άλλη, έτσι στα κουτουρού χωρίς κανένα σχέδιο. Άμα όμως φτάσαμε στη μέση, ο μάστοράς μας είδε πως ο τοίχος πήγαινε προς τα έξω. Μας είπε τότε ν' αφήσουμε εκεί ένα δόντι και να τον τραβήξουμε μονομιάς προς τα μέσα. Ο νοικοκύρης που το είδε, του παραξενοφάνηκε. "Γιατί, παιδιά, τ' αφήσατε αυτό;" μας ρώτησε δείχνοντας την προεξοχή. Τότε ένας από μας τους ατζαμήδες, αλλά τετραπέρατος από μυαλό, του αποκρίθηκε:

- Για ν' ακουμπάς εκεί πάνω την τσιμπούκα σου, Μπεκίρ αγά! Για τι άλλο;

- Άσκολουσιν, άσκολουσιν μπράβο, παιδί μου! του είπε ο νοικοκύρης ευχαριστημένος.

- Από έναν άλλον εξακολούθησε ο μπάρμπα Μηνάς ο μάστοράς μας ζήτησε τέσσερες οκάδες σαπούνι. "Μα τι το χρειάζεστε;" απόρεσε ο τούρκος. "Να, θέλουμε ν' αλείψουμε το τζάκι για να τραβάει πάνω τον καπνό!". Ο Τούρκος το πίστεψε κι έφερε αμέσως το σαπούνι. Τρίψαμε το μπουχαριμέ μια πλάκα, για τα μάτια, και το υπόλοιπο το κρατήσαμε για τον εαυτό μας, να πλένουμε τα ρούχα επειδή δε μας τα πλένανε οι τουρκαλάδες. Ήταν αγαθοί άνθρωποι, ευκολοπίστευτοι ό,τι και να τους έλεγες το χάρταν. Είχαν όμως κι' απ' όλων των λογιών τα μπερεκétια. Τα μπουστάνια τους έφταναν σαν από δω ίσαμε το Παγκράτι. Έσπερναν μέσα καλαμπόκια, φασόλια, καρπούζια, πεπόνια, ανάκατα. Έμπαινες μες στα σάρια καβάλλα σε άλογο και το κεφάλι σου δε φαινόταν τόσο ψηλά έφταναν τα στάχια. Οι κόπτες έτρωγαν ό,τι θέλαν και κάθε νοικοκυρά μάζεγε στην ποδιά της δέκα-είκοσι αυγά την ημέρα. Θα σου πω και κάτι που δε θα το πιστέψεις. Οι γκαμπίλες ροκανίζαν κάστανα, τους έβαναν μπροστά τους κόσκινα γεμάτα και πάλι τους τα ξαναγέμιζαν. Αχ, παιδί μου, δεν ξέρεις εσύ τι πλούτη έχει εκείνος ο τόπος. Εσείς γεννηθήκατε σ' ανάποδες μέρες, σε τόπο φτενό.

Κι ο μπάρμπα Μηνάς κούνησε ακόμα μια φορά το γεροντικό ασπρόμαλλο κεφάλι του, σα νάχε να πει ακόμα πολλά, μα που δεν είχε πια την όρεξή τους.

Συνδρομές που έχουν εισπραχθεί από 1/1/99-31/6/99

A/A Ονοματεπώνυμο	Ποσό	Συνδρομές στην Αδελφότητα	Συνδρομές στο περιοδικό
1. Παντελής Ραβδάς	1000		1999
2. Παύλος Μπίρτοας	3000	1998	1998
3. Τάσος και Φρόσω Γκούμα	3000	1999	1999
4. Τηλέμαχος Κομπορόζος	3000	1998	1998
5. Χρυσούλα Γρατσούνη	6000	1998 1999	1998 1999
6. Θανάσης Ι. Κεράνης	3000	1999	1999
7. Χρυσούλα Κεράνη	3000	1999	1999
8. Γιάννης Α. Κεράνης	3000	1999	1999
9. Δημήτρης Α. Κεράνης	3000	1999	1999
10. Κώστας και Γιώργος Μητσόπουλος	5000	1999	1999
11. Ξένου - Βενάρδου	3000	1999	1999
12. Γιάννα Τρικαλινού	5000	1998 1999	1998 1999
13. Σταύρος Ζορμπαλάς	5000	1998 1999	1998 1999
14. Δέσποινα - Γιουρνά - Βουγά	3000	1999	1999
15. Χρυσούλα Χονδρού - Φωτοπούλου	9000	1997,1998,1999	
16. Λεωνίδας Ντζαβέλης	3000	1998	1998
17. Νίκος Καρκάνης	3000	1998	1998
18. Μαρία Παπαϊωάννου	1000	1998	1998
19. Παναγ. Χριστοδουλιás	3000	1998	1998
20. Φωτεινή Παπακωνσταντίνου	3000	1999	1999
21. Αικατερ. Πανώρη	3000	1999	1999
22. Ρωξάνη Μπετενίου	3000	1998	1998
23. Χριστόφορος Αντωνόπουλος	3000	1998	1998
24. Απόστολος Καρανδρέας	3000	1998	1998
25. Άννα Παναγιωτοπούλου	1000		1998
26. Κώστας Παλυούρας	1000		1998
27. Δημήτρης Σταθόπουλος	3000	1998	1998
28. Παρασκευάς Παλιύρας	1000		1999
29. Κώστας Αντωνόπουλος	3000	1998	1998
30. Νίκος Νταφύλλης	5000	1998	1998
31. Κλεομένης Κουτσούκης	5000	1999	1999
32. Αιμιλία Κουτσούκη	5000	1999	1999
33. Γιώργος Πιστιόλης	1000	1999	1999
34. Κώστας Ζορμπαλάς	2000	1999	1998 1999
35. Κλεομένης Κουφαλιώτης	3000	1999	1999
36. Γιάννης Παν. Δερματάς	10000	1999	1999
37. Νίκος Πάγκαλος	5000	1998 1999	1998 1999
38. Μυριαλή Αλέκα	5000		1998 1999
39. Ιωαν. Παναγιώτου	1000		1999
40. Κώστας Δημόπουλος	6000	1998 1999	1998 1999
41. Μαρία Γ. Δημοπούλου	6000	1998 1999	1998 1999
42. Στέφανος Μαστρογεωργόπουλος	13684	1999	1999
43. Σούλα Σωτ. Δερματά	6000	1998 1999	1998 1999
44. Γιώργος Παπαστάθης	3000	1999	1999
45. Θάνου Νίκη	5000	1999	1999
46. Άγνωστος - η	5000	1998	1999

47. Ζώρζος Παρασκευάς	3000		1999		1999
48. Νίκος Κεράνης	3000		1999		1999
49. Παναγιώτης Κεράνης	3000		1999		1999
50. Παπαβασιλείου Χρυσόστομος	3000		1999		1999
51. Δημ. Κρίκος	3000		1999		1999
52. Σπυρ. Κρίκος	3000		1999		1999
53. Κώστας Παναγιωτόπουλος	1000				1999
54. Νικήτας Μαραγκόπουλος	3000	1998	1999	1998	
55. Ηρακλής Λιάπης	2000	1997,1998		1999	
56. Ιωάννα Κεράνη - Μπαμπανικολού	5000		1999		1999
57. Ρένα Κεράνη - Παπαθανασιάδη	5000		1999		1999
58. Μαργαρίτα Ν. Κεράνη	5000		1999		1999
59. Ελευθερία Παπαδή - Σωτηράκου	6000	1998	1999	1998	1999
60. Ελένη Παπαδή - Μόζνου	6000	1998	1999	1998	1999
61. Αυγέρης Αυγερόπουλος	3000		1999		1999
62. Ναυσικά Παπαδάκη	3000		1999		1999
63. Αλέκος Γρατσούνης	6000	1998	1999	1998	1999
64. Κώστας Βίγλας	6000	1998	1999	1998	1999
65. Δημήτρης Μπάκης	3000		1999		1999
66. Σταύρος Μπάκης	3000		1999		1999
67. Κώστας Τσινιάς	3500		1999		1999
68. Νίκος Παπαδημητρίου	3000		1999		1999
69. Ολγα Παπαδημητρίου	3000		1999		1999
70. Βασίλης Μαναλάκος	4000		1999		1999
71. Γιώργος Φαλιδάς	1000				1999
72. Δημ. Παπασπύρου	1000				1999
73. Δημ. Γαβρίλης	3000		1999		1999
74. Μαργαρίτα Βονόρτα	3000		1999		1999
75. Μαρία Κυρίτση	3000		1999		1999
76. Σπύρος Κυρίτσης	3000		1999		1999
77. Θωμάς Παπανίκος	6000	1998	1999	1998	1999
78. Θαν. και Σοφία Κούμπου	6000	1998	1999	1998	1999
79. Λεωνίδα Τσέντος	3000		1999		1999
80. Σπύρος και Φρόσω Γκούμα	3000		1999		1999
81. Μαρίκα Νικήτα Κουτσούκη	3000		1999		1999
82. Ειρήνη Δερματά - Ηλιάδη	6000	1998	1999	1998	1999
83. Σπύρος Δ. Δερματάς	3000		1999		1999
84. Θανάσης Κουτσούκης	6000	1998	1999	1998	1999
85. Αθανασόπουλος Αριστείδης	6000	1998	1999	1998	1999
86. Αθανασόπουλος Γιάννης	6000	1998	1999	1998	1999
87. Αθανασοπούλου Γεωργία	6000	1998	1999	1998	1999
88. Γιαννακόπουλος Ανδρέας	6000	1998	1999	1998	1999
89. Δημόπουλος Χρήστος	6000	1998	1999	1998	1999
90. Δημοπούλου Ευτυχία	6000	1998	1999	1998	1999
91. Λιάπης Γιάννης	6000	1998	1999	1998	1999
92. Λιάπη Γ. Τριανταφυλλιά	6000	1998	1999	1998	1999
93. Τραχανά Ελένη	3000		1999		1999
94. Αργυροπούλου Μαρία	3000		1999		1999
95. Ζωγράφος Δημήτριος	3000		1999		1999
96. Κουβέλης Παντελής	3000		1999		1999
97. Μπακατσά Αθηνά	6000		1999		1999

Δωρεές εις μνήμη που έχουν εισπραχθεί από 1/1/99 - 31/6/99

Α/Α Ονοματεπώνυμο	Αιτιολογία	Ποσό
1. Γιάννης και Λίτσα Δεκκου	εις μνήμη Γιάννη Κατσούλη	20.000
2. Σωτήρης και Ιφιγένεια Μπουλούμπαση	εις μνήμη Γιάννη Κατσούλη	20.000
3. Φωτεινή Παπαδοπούλου	εις μνήμη Γιάννη Κατσούλη	10.000
4. Χρυσούλα Χονδρού - Φωτοπούλου	εις μνήμη Γιώργου Χονδρού	41.000
5. Χρυσούλα Γρατσούνη	εις μνήμη Χρήστου Γιαννακόπουλου	20.000
6. Αναστασία Σωτηρ. Δερματά	εις μνήμη του συζύγου της Σωτήρη	25.000
7. Τηλέμαχος Κομπορόζος	εις μνήμη Χρήστου Γιαννακόπουλου για τ' αυλάκια	30.000
8. Τηλέμαχος Κομπορόζος	εις μνήμη Φωτεινής Παπαδοπούλου για τ' αυλάκια	10.000
9. Μαρία-Ζώρζος Παρασκευάς	εις μνήμη γονέων του	7.000
10. Σιδέρη Ευφροσύνη	εις μνήμη Φωτεινής Παπαδοπούλου	10.000
11. Νίκος και Αρετή Κεράνη	εις μνήμη Φωτεινής Παπαδοπούλου	10.000
12. Παναγιώτης και Ολγα Κεράνη	εις μνήμη Φωτεινής Παπαδοπούλου	10.000
13. Θανάσης και Χρυσούλα Κεράνη	εις μνήμη Φωτεινής Παπαδοπούλου	10.000
14. Λευτέρης Καρυσούλλης	εις μνήμη Φωτεινής Παπαδοπούλου για τη διαμόρφωση κήπου Πνευμ. Γωνιάς	50.000
15. Αικατερίνη Πανώρη	εις μνήμη Φωτεινής Παπαδοπούλου	5.000
16. Αυγέρης Αυγερόπουλος	εις μνήμη Γιάννη Δερματά	30.000
17. Αυγέρης Αυγερόπουλος	εις μνήμη Αριστείδη Γουρνά	25.000
18. Αυγέρης Αυγερόπουλος	εις μνήμη Νικήτα Κουτσούκη	25.000
19. Αυγέρης Αυγερόπουλος	εις μνήμη Χρήστου Γιαννακόπουλου	25.000
20. Νίκος Παπαδημητρίου	εις μνήμη του πατέρα του Δημήτρη	5.000
21. Οικογένεια Κώστα Μπάρλα	εις μνήμη 1) Ευφροσύνης Π. Μπάρλα 2) Μαρίας Δ. Κεράνη 3) Δέσποινας Σ. Λιάπη, 4) Φωτεινής Παπαδοπούλου 5) Αφροδίτη Μωραΐτη (Ζορμπαλά) και Βασιλείου Πριτσόλα	95.000
22. Νίκος Δ. Κεράνης	εις μνήμη παιδικού φίλου Κώστα Ζορμπαλά	5.000
23. Θανάσης και Χρυσούλα Κεράνη	εις μνήμη Γιάννη και Βασιλικής Κεράνη	50.000
24. Τηλέμαχος Κομπορόζος	εις μνήμη της αγαπημένης συζ. Πλουμής	200.000
25. Σταύρος & Γεωργία Κομπορόζου	εις μνήμη της μητέρας τους Πλουμής	50.000
26. Γιάννης Κομπορόζος	εις μνήμη της μητέρας του Πλουμής	50.000
27. Χρυσούλα Γρατσούνη	εις μνήμη της αδερφής Πλουμής	50.000
28. Θανάσης & Χρυσούλα Κεράνη	εις μνήμη της αγαπημένης φίλης Πλουμής	20.000

Διάφορες δωρεές προς την Αδελφότητα

Α/Α Ονοματεπώνυμο	Αιτιολογία	Ποσό
1. Κέντρο Τεχνών Πλάκα	για σκουπούς της Αδελφότητας	50.000
2. Σκάνδαλος Σωτήρης	για το Ιερό Ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος	30.000
3. Οικονόμου Γιώργος	για οικονομική ενίσχυση του περιοδικού "Μικροχωρίτικα Γράμματα"	10.000
4. Ναυσικά Παπαδάκη	αγορά βιβλίου Δημ. Δερματά	5.000
5. Γιάννα Τρικαλινού	για σκουπούς της Αδελφότητας	10.000
6. Πιπίτσα Γουρνά	για σκουπούς της Αδελφότητας	20.000
7. Κώστας Τριανταφύλλης	αγορά 2 βιβλίων Δημ. Δερματά	10.000
8. Νίκος Φωτόπουλος	αγορά βιβλίου Δημ. Δερματά	5.000
9. Αιδεσιμότητας Νίκος Αζακάς	για σκουπούς της Αδελφότητας	10.000
10. Γιώργος Πιστιόλης	αγορά βιβλίου Δημ. Δερματά	5.000
11. Αριστοτέλης Θάνος	αγορά βιβλίου Δημ. Δερματά	5.000
12. Αναστάσιος Κοντομέρκος	αγορά βιβλίου Δημ. Δερματά	5.000

SUN & SEA

TRAVEL AGENCY

- Αεροπορικά εισιτήρια για όλο τον κόσμο • Συνέδρια - Εκθέσεις
- Οργανωμένες εκδρομές • Διαβατήρια - Βίζες

Στις οικονομικότερες τιμές!!

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΓΙΟΥΡΝΑ - ΒΟΥΓΑΜεσογείων 6, Τηλ.: 7799.261, 7799. 558

Ξενοδοχείο Εστιατόριο Καφετέρια «**Η ΧΕΛΙΔΩΝΑ**»

Δ/ση ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΝΙΑΣ

Θέα προς το Βελούχι

Παραδοσιακή φιλοξενία εξυπηρέτηση
Παλιό Μικρό Χωριό Πληρ. τηλ. 0237-41221

ΤΟ ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ

Ψησταριά

Εστιατόριο - Χωριάτικη Κουζίνα

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΥ

Νέο Μικρό Χωριό Τηλ. 0237/41257/41103

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΔΩΜΑΤΙΑ

Α' κατηγορίας

ΑΖΑΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

**ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΠΟΛΥΤΕΛΗ
ΔΩΜΑΤΙΑ**

Νέο Μικρό Χωριό, Πληρ. Τηλ. 0237/41318

COUNTRY CLUB HELLAS HOTEL

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΣΙΑΜΠΟΚΑΛΟΣ

Hotel Manager

Μικρό Χωριό - Καρπενήσι, Τ.Κ. 360 75

Τηλ.: 0237/41570-6, Fax: 0237/41577

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΔΩΜΑΤΙΑ ΡΙΝΑ ΤΑΣΙΟΥ

Νέο Μικρό Χωριό Πληρ. Τηλ. 0237/41349

ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΖΑΡΡΑ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ
ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΔΩΜΑΤΙΑ

Νέο Μικρό Χωριό Πληρ. Τηλ. 0237/41236/41433

Ψησταριά - Ταβέρνα

Χωριάτικη κουζίνα

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

Νέο Μικρό Χωριό Πληρ. τηλ. 0237-41300

Ταβέρνα «**Η ΓΩΝΙΑ**»

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ετοιμα φαγητά της ώρας

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ
ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΔΩΜΑΤΙΑ

Νέο Μικρό Χωριό Πληρ. τηλ.: 0237 41303

Ξενώνας

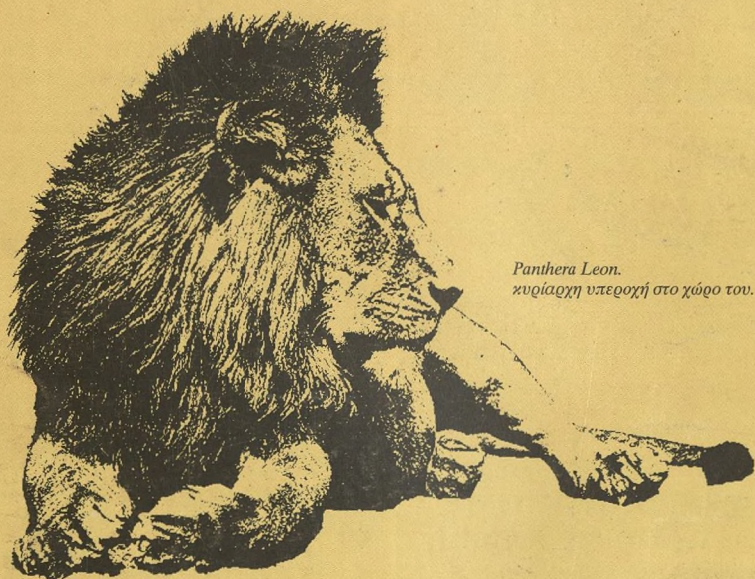
«**Το ρίζωμα**»

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΜΠΟΥΡΑ

Νέο Μικρό Χωριό

τηλ. (0237-41170) FAX: (0237-41486)

Κάποιοι ανάμεσά μας, έχουν πιο Ανεπτυγμένο «ένστικτο» Υπεροχής:

*Panthera Leon.
κυρίαρχη υπεροχή στο χώρο του.*

ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΧΝΩΝ

ΠΛΑΚΑ

- ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ & ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ
- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ & ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ
- ΚΟΣΜΗΜΑ - ΜΙΚΡΟΓΛΥΠΤΙΚΗ
- ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ
- ΚΑΛΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
- ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΕΘΝΗ ΚΟΛΛΕΓΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ - ΣΧΟΛΕΣ
Πτυχίο Higher National Diploma (HND)

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 65 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 82. 50. 552 - 82. 35. 667